

De dood van Abel

<https://hdl.handle.net/1874/27815>

ge

LXVIII
KAL
40
rariora

DE DOOD
VAN

A B E L.

NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

SAL. GESSNER,

DOOR

E. J. B. SCHONCK, J. U. D.

RECTOR DER LATYNSCHE SCHOOLEN TE NYMEGEN.

TWEEDE DRUK MET PLAATEN.

verfijnd

Adm. V. de Meulen, inv. et sculp.

Te HAARLEM, Bij
FRANÇOIS BOHN.

V O O R R E D E
D E S
V E R T A L E R S.

Toen ik, in den jaare 1779. het eerste deel mijner FABELN EN VERTELSLS in het licht gaf, beloofde ik, indien dezelve gunstig ontfangen wierden, eene nederduitsche berijming van DEN DOOD VAN ABEL, door den Heer SALOMON GESSNER in het Hoogduitsch geschreeven, en by alle Liefhebbers der waare dichtkunde zoo hoog geschat, dat ik oordeelde mijne Landgenooten hier mede geen ondiensft te zullen doen; en naardien ik nu alle rede heb, om van het gunstig oordeel, het welk men in 't algemeen over mijne Fabelen en Vertelsels geveld

*

veld

II VOORREDE DES

veld heeft, voldaan te zijn; acht ik het ook van mijne zijde billijk, aan de gedaane belofte, gelijk het een eerlijk man past, gestand te doen: te meer, daar ik aan de dagelijksche aanmaaning mijner goede vrienden, en hun gerecht verlangen naar dit, in Duitschland en Vrankrijk zoo geacht dichtstuk, niet langer wederstaan kon.

Zie daar dan nu, gunstige Lezer! DEN DOOD VAN ABEL, door mij in het nederduitsch berijmd: mag het den zelven gebeuren, de helft dier goedkeuring weg te draagen, welke het oorspronkelijk in deszelfs Vaderland verworven heeft; ik zal mijnen arbeid dubbeld beloond achten.

Heb ik die tedere trekken der eenvoudige natuur, welke in het origineel zoo glansrijk uitblinken, niet overal met gelijke juistheid en levendigheid kunnen naarbootfen en behouden; denk,
dat

dat men, door het overbrengen, en vooral van profa in rijm dikwijl gedwongen wordt iets te laten vallen, dat men liever behield, en op andere plaatsen kleinigheden bij te doen, die de levendige trekken van het oorspronkelijk verduisteren, zoo niet geheel en al wegneemen: waarom ook, niet zonder grond, de Schrijvers der nicuwe maandelijksche Bydragen 2. deel bladz. 336. het voor ondoenlijk gehouden hebben, in versen die losse natuurlijkheid, en wonderbaare simplicitéit, aan onzen Duitschen Theocritus zoo eigen, geheel te behouden.

Maar waarom dan, zal men zeggen, Ons niet liever eene naukeurige en zuivere overzetting van dit voortreffelijk tafereel der onbenevelde natuur gegeven, en dus aan het verlangen dier Opbouwers der Nederduitsche taal en dicht-

IV V O O R R E D E D E S

kunde voldaan? — waardste Lezer! om deze tegenwerping te beantwoorden, zou ik andermaal het zoo dikwerf herhaald geschil over de nuttigheid of nutteloosheid der versen in een dichtstuk moeten ophaalen, het welk door den diependenkenden SYBRAND FEITAMA, in deszelfs voorrede voor de eerste uitgaaf van zijnen TELEMACHUS, en nog onlangs door den schranderen en welschrijvenden Mr. RHIJNVIS FEITH, in deszelfs keurige prijsverhandeling over het heldendicht ten mijnen voordeele voldongen is; met het gevoelen dezer vernuftige mannen, als ook met dat van den Abt FRAGUIER, te vinden in het 8te deel des memoires de litterature del'Academie royale, was ik het sins lang eens, qu'il ne peut y avoir de poëmes en prose, dat een dichtstuk in onrym niet bestaan kan, en gelijk

is,

is, aan een tafereel zonder kleuren. Dit spoorde mij aan, om liever eene berijmde dan maateloosze overzetting van GESSNERS kunstige dicht-schets der eerste en onvervalste natuur te onderneemen. In hoe verre ik nu hier in geslaagd ben, laat ik aan het oordeel van den bescheiden Lezer over; die in dezen mijn kunst-rechter zijn moet, terwijl ik mij aan het vitten der zulken, die, uit lust tot hairkloverij, niet eene verwerpelijke onachtzaamheid van taal in de dichtkunst doemen, maar in dezelve meer bijzondere netheden begeeren, dan men billijker wijze van eenen Dichter kan afeischen, in het geheel niet denk te stooren.

Voor de ingesloopen drukfeilen en ongelijkheid van spelling, die er in het een of ander woord mogt gevonden worden, verzoek ik eene gunstige verschoning, en wensch hartelijk, dat deez'

mijn vertaalde en berijmde ABEL, aan veelen, die door het leezen der menigvuldige ſchriften over de tegenwoordige tijds-omſtandigheden en publique zaaken vermoeid zijn, tot eene aangename verkwikking ſtrekken mag: Immers is verandering van ſtof al zoo noodzaakelijk en beminnelijk voor den geest, als die der ſpijzen voor het gebemelte en de tong: ja mogt de lust en graagte naar dezen zoo eenvoudwig toebereiden kost, bij mijne Landgenooten zoo groot zijn, dat ik, op het voetspoor van den ſchranderen FEITAMA, eerlang aan eene nadere beſchaving van dit voortreffelijk ſtuk, bij eene herbaalde uitgaaf denken mogt! geene uitſpanningen zouden mij aangenaamer en ſtreelender zijn; immers

’t Verſtand, door kunst ter deugd geleid,
Vindt lust en rust in werkzaamheid.

D E D O O D

V A N

A B E L.

E E R S T E Z A N G.

Hem, die door 's Broeders wraak getroffen, de eerste aan 't graf
Zijn stoflijk deel, ten prooi der wormen, overgaf;
En wat aan 't Ouderpaar, na 't onbezonnen dwaalen,
Gebeurd zij, lust mij thans, met woorden af te maalen.

Rust dan, ô Herdersfluit! voor 't Veldgezag bereid,
Waar meede ik 't zalig Land, en de arme eenvoudigheid
Des noesten Boumans zong. Koom gij mijn' geest verlichten,
ô Ziels verrukking! die de spoorslag zijt, in 't dichten.
Gij, die den nijvren geest ontvonkt, als hij bij nacht,
In eenzaamheid, getrou, op uwen invloed wacht.
Of als de Dichter aan den boord der koele beeken,
Of onder 't groen geboomt', den gloed der zon ontweeken,

A

In

2 D E D O O D V A N A B E L.

In diep gepeins , op stof tot dichtgedachten werkt.
Zoo dra hij , van uw vuur een vonk , in de ad'ren merkt ,
Durft hij zijn denkingskracht den ruimen teugel geeven ,
En laat die , snel van vlucht , door al 't geschaapen zweeven ;
Ja zendt haar menigwerf naar Noord- en Zuiderpool ,
In 't verst gelegen oord van 't Wereld-rond , ter school :
Van waar zij rijkelijk met schatten overladen ,
Te rug keert , en hem in een zee van stof doet baaden ;
Die voords de Leidsvrouw van den geest , welke alles wikt ,
Zorgvuldig famen voegt , en juist in orden schikt .
Want aan de Rede alleen is deze magt gegeeven ,
Dat zij niets aanneemt , dan 't geen zachtheid , zwier en leven ,
Met juiste eenstemmigheid , in 's Dichters versen maalt .
Terwijl deze ed'le drift zijn nijvren geest bestraalt ,
Ontvliên hem de uren , als met vleugels aan de hielen .
Gepaste bezigheid voor groote en reine zielen !
Standvastigheid ! die niet vergeefs beloning wacht ,
Te waaken , bij den zang der krekels , in den nacht ;
Tot men de Morgenster aan 's Hemels trans zie stijgen ,
Om liefde en achting , bij dezulken , te verkrijgen ,

Wier

Wier reine keuze niets, dan zuiv're schoonheid, smaakt.
Lofwaardig 's Dichters doel! die naar niets anders haakt,
Dan harten vatbaar voor gevoel, in deugd te ontvonken.
Zijn Lijkbus wordt te recht, met lauwerblaên, beschonken,
Die aan de deugd alleen zijn' gaaven heeft gewijd.
Zijn naam zal nooit vergaan, zijn roem welkt door geen' tijd.
Terwijl wel haast de rijke en kostb're praalsieraaden,
Met welke 's Rovers asch en beend'ren zijn beladen,
Tot nietig stof vergaan; en 't pronkbeeld van een' Vorst,
Die geenen roem verwierf, met roest en stof bemorst,
Of in de distels ligt verftrooid; naardien slechts zelden
Een dwaalend Wandelaar, bij 't graf dier valsche Helden,
Zijn rustplaats neemt. En schoon nauw' uit de duizend, Een
En ander, die om roem, in 't letterstrijdperk treên,
Daar toe de rechte gaaf van vrouw Natuur ontvingen;
Is 't echter loflijk, naar dien eerenprijs te dingen.
Elk ledig oogenblik van mijnen korten tijd
Zij dan, aan deze stof, eerbiedig toegewijd.

De blonde Dageraad verschoof de nachtgordijnen,
De zon begon alreê met flauwen glansch te schijnen,

En spreide 't morgenlicht van achter 't hoog geboomt',
Het zwerk aan de Oosterkim wierd met haar goud bezoomd;
Toen jeugdige Abel, met den wellust van zijn leven,
Zijn lieve Thirza, zich had uit de hut begeeven,
Om naar een groen priëel, van geur'ge mirte blaën,
En riekende jasmijn doorvlochten, heen te gaan.
De hagelblanke deugd, de teêrste liefdeblijken,
Op 't lachend aangezicht zoo mild gespreid, verrijken
Haar jeugd en schoonheid met nog meer bevalligheên:
De blonde haïrlok dekt een deel der blanke leên,
Dien 't zuidenwindje, om 't schoon nog schoner op te fieren,
Bevallig doet langs hals en borst en schouders zwieren.
In deze houding treedt zij aan de zijde van
Haar' Abel. 't Voorhoofd van dien jongen frisfchen Man
Was, door de krullen van zijn' donkerbruine haïren
Beschaduwd, als de druif, door groene wijngaard-blaëren.
Een' fchrandre oplettenheid, die alles gade slaat,
Had zich, op 't keurigst met den glansch van 't schoon gelaat
Vermengd. Hij trad met die bevalligheid van leden
Die de Eng'len eigen is, wanneer zij zich omkleeden

Met

Met menschelijken vorm, als zij, op Gods bevel,
Een' goede boodschap aan ons brengen. Zij zijn wel
Met menschelijken vorm, in waarheid, dan omgeeven;
Doch hunne houding is zoo deftig, zoo verheven,
Dat men in 't lichaam rasch iets hemels wordt gewaar.

Daar blonde Thirza met een lach haar Wederpaar
Befchouwt, spreekt zij hem aan: ô Doel van mijn verlangen!
Terwijl de Vogels reeds hunn' ted're morgen zangen
Aanheffen, zing mij toch dat lied, het welk in 't veld,
Op gisteren, door U, zoo schoon is opgesteld?
Den grooten Schepper, door een lofgezag te looven
Gaat alle bezigheên, in lieflijkheid te boven.
't Is of uw' zoete stem mij tot in 't harte dringt,
Wanneer gij 's Makers lof in zuiv're versen zingt.
Niets, dierbaare Abel! kan mijn' zinnen zoo bekooren,
Dan uit uw' lieven mond, de melding aan te hooren
Van zaaken, die mijn hart wel voelt, doch daar mijn mond
Vergeefs en vruchteloos, zelf de uitpraak van bestond.
Hier op zegt Abel: Koom, mijn stem en lippen zullen
Terstond, beminde Thirze! uw' hartenwensch vervullen.

Hij kust haar teêr, en spreekt: koom, staaken we onzen gang,
Bij dit priëel; daar op begint hij dus den zang:

Wijk, slaap! uit de oogen van al't schefsel, ijd'le droomen!
Vliedt heen, de Reden heeft uw' plaats reeds ingenomen,
En schenkt weêr aan de ziel haar alverkwikkend licht;
Gelijk de morgenzon aan 't veld haar schoon gezicht.
Wij groeten U, ô Zon! in 't vroegste van den morgen,
Daar Ge achter 't hoog Gebergte en Cederbosch verborgen,
Allengskens U verheft, en vol bevalligheid,
Op al 't geschapendom weêr glansch en kleuren spreidt,
Ja doet de wezens als verjongd te voorschijn komen.

Wijk, slaap! uit de oogen van al't schefsel, ijd'le droomen!
Vliedt naar de schaduwen des nachts. Waar zijn ze thans?
Zij zijn naar 't donker woud gevloten, voor den glansch
Der zon: wij zullen ze in priëelen, onder linden,
Of in een koele grot, deez' middag, wedervinden;
Wanneer de hitte van den dag Ons derwaards trekt.
Ginds, daar de Dageraad het eerst den Arend wekt,
Ginds, daar de morgenzon 't gebergte met gulden zoomen
En glanschen mild borduurt, zie 'k dampen opwaards komen,
En

En met de morgenlucht zich mengen, als van 't vuur
Een's outers zich de rook verheft. O! 't is Natuur,
Die't opgaan van den dag vereert; en den alwijzen
En goeden Schepper, vol van dankbaarheid wil prijzen.
't Betaamt elk schepsel Hem te looven, met een lied,
Hem, die het alles voedt, wat zijne hand uit Niet
Heeft voordgebracht: het is alleen om Hem te roemen,
Dat, van den Dageraad af aan, de ontloken bloemen
Haar' zachten geur alom verspreiden; 't is om Hem,
Dat menig vliegend koor van Vogels zijne stem
In 't ruime lucht-gewelf door 't somber bosch doet dringen.
Als zij, de opgaande zon ter eer, een lofzang zingen.
Om Hem te looven is 't, dat Leeuw en Tijger brult,
En met zijn' schorre stem het gansche woud vervult.
Loof Hem dan vrij, mijn' Ziel! Hem, die al ons verlangen
Vervult, en ons bewaart. Dat onze lofgezangen
Voor die, van 't redenloos gedierte, tot den Heer
Opklimmen; dat wij vroeg zijn' goedheid looven, eer
De vlugge Vogels nog, in 't duister bosch, ontwaaken;
Dat wij, door lof-gezag, die slaapers wakker maaken,

En

En nooden tot een lied; dat we, in den morgenfond,
Des wijzen Makers lof verheffen, in het rond.

ô God! hoe heerlijk is de schepping! Uit uw' werken,
Doet Ge Ons dat heilrijk doel van uwe wijsheid merken.
Waar ik mijne oogen wend, waar mijne voeten treên,
Verlies ik me in een zee van nieuwe aanvalligheên,
Van nieuwen wellust en vermaak voor mijne zinnen;
Die, door bespiegeling, tot mijne ziel naar binnen
Doordringen. Hoe zal zij, Almagtige! uwen lof
Uitstamelen? wat is 't, dat U bewoog, dit stof,
En al die schepfelen te vormen? Grootte Koning!
Wat is 't, dat uit de rust, die uwe onnaakb're woning
Omringt, U treden deed? uw' goedheid, niet gestuit
Door paal of perk. Gij woudt, naar 't eeuwig raads-besluit
Der wijsheid, schepfels met verstand begaafd en reden,
Op 't Aardrijk stellen, en die, met weldadigheden,
Zoo mild bestraalen. Gij, ô nuchtre Dageraad!
Kunt Ons, als wij de Zon met roozen op 't gelaat,
En van den dikken damp, en nevelen der kimmen
Ontlast, voor ons gezicht zien vrolijk opwaards klimmen;

Als

Als wij den nacht voor haar zien zwichten, en Natuur
Met nieuwe schoonheid, zoo vol luister, zoo vol vuur,
Zien daagen; als we U 't vee uit zijnen slaap zien wekken;
Van 't eerste scheppings werk ten klaare schets verstrekken.
In U verbeeld ik mij, dien eersten morgenstond,
Toen zich de Almagtige, op het nieuwe Wereld-rond
Vertoonde. Er liet zich toen geen galm van stemmen hooren.
Maar, Schepper! dooruw woord, wierd straks een heir gebooren,
Van zuiv're schoonheên, dat terstond zich naar om hoog
Op vlugge wieken, van verscheiden verw', bewoog,
En 't dichtbeschaduwd woud verkoos, om daar te woonen.
Daar zij des Makers lof, op onnavolgb're toonen,
Zoo schel verhieven, dat de stroom der lucht gestuit
Door 't hoog gebergte en woud, weêrgalnde van 't geluit.
Een tweede wonder, met het eerst' te vergelijken,
Vertoonde zich, toen Gij uwe almagt weêr liet blijken;
En, uit een' ruwen klomp, de grove dieren schiept.
Zoo dra Gij over 't Rond met luider stemme riept,
Ontflooten zich alom de grove en ruwe kluiten;
Gij bragt gedaanten van ontelbaar soort naar buiten.

Het levend leem begon allengskens zijnen aart
 En vorm te krygen, hier in 't maakfel van een paard,
 Dat nog half klei begon te briesfen en te springen.
 Daar, van een leeuw, die zich van 't leem zocht los te wringen,
 En voor het eerst, zijn woest gebrul, naar allen kant,
 Liet hooren. Daar weêr als een krijsfende olifant,
 Die, uit een' heuvel, zich allengs begon te reppen.
 Aldus verhieven zich gelijk'lijk, na het fcheppen,
 Ontelb're ftemmen, tot den Maker van 't Heelal.
 Op deze zelfde wijz', wekt Gij, ô God! in 't dal,
 In 't woud, en op 't gebergte, uw' fchepfels, elken morgen,
 Uit hunne rustplaats, tot de dagelijksche zorgen.
 Ze ontwaaken, en daar Ge elk met weldaân mild omringt,
 En uwe goedheid op hun neêr doet daalen, zingt
 Elk uwen lof om ftrijd. Er zal een tijd genaaken,
 (Want God wil thans voor Mij 't aanftaande kenbaar maaken,)
 Waar in al 't menschdom, op den Aardbol, heind en veer
 Verfpreid, op elken kruin der heuv'len, tot uwe eer
 En nooit volpreezen lof, hooge outers op zal richten,
 Ter ned'rige oeff'ning van hun reine godsdienstpligten.

En

En om het zuiverst lam te slagten, uit den stal.

Terwijl van oord tot oord hun lofzang klinken zal.

Aldus liet Abel, aan zijn' Thirzaas zij', zich hooren.

Die, opgetogen van verrukking, nog haare ooren,

Met diepen aandacht, schein te leenen aan 't gezang,

Na dat haar lieve Man met keurig zingen lang

Had opgehouden. Toen slaat Zij haar blanke handen

Hem om den hals, en zegt: ô Waardste mijner Panden!

Hoe heft uw liefelijk gezang mijn' ziel om hoog,

Tot Hem, die de Aarde uit Niet, en Ons uit de Aarde toog!

Mijn Abel! niet alleen beschermen uwe zorgen

Mijn teder lichaam, van den avond tot den morgen;

Maar mijne ziel vindt zelf, in U, haar toeverlaat;

Wanneer zij merkt, dat ze op geen vaste wegen gaat,

En in verwondering bezwijkt, door onvermogen:

Dan strekt Gij haar ten stut, en doet vaak van haare oogen

Die nevels wijken. Dus verkeert, door uw beleid,

Die zwakke hartstocht straks, in opgetogenheid,

En diepen eerbied. Ach! wat heb ik vaak gebeden

Voor U gezonden, tot den Troon der Eeuwigheden!

Hem dank ik, elken dag, met traanen van geneugt;
 Dat Hij Ons voor elkaêr gevormd heeft, Gij, ô Vreugd,
 En Wellust van mijn hart! die met Mij eens van zinnen,
 Mij onophoudelijk en op het teêrft wilt minnen.

Terwijl Vrouw Thirza zich liet hooren, in deez' reên,
 Was ongeveinsde liefde en zoete aanvalligheên,
 In al haar' woorden en bewegingen gebleken.

Haar Man was niet in staat een enkel woord te spreken,
 Doch uit de traanen, die als 't water uit een' bron,
 Hem, vol van blijdschap, langs de wangen rolden, kon
 Men klaarer zijne vreugde ontdekken, dan uit woorden.

ô Zalige eeuw! toen liefde en deugd den mensch bekoorden,
 En hij niets wenschte, dan het geen hij nodig had;
 Waar van de vette grond hem eenen milden schat
 Verschafte, in 't schenken van een rijken oogst van vruchten.
 Wanneer hij om geen goed zijn' diepe boezem zuchten
 Ten Hemel zond, dan om gezondheid, reine deugd,
 En vergenoeging, drie Leidsvrouwen van de Vreugd.
 Zijn onvernoegdheid had nog de onverzaadb're lusten,
 Die kwellung, zonder eind' verwekken, en het rusten

Den mensch beneemen, op het Aardrijk niet verspreid.
Toen wierd, behalven deugd, liefde en bevalligheid
Niets meêr gevorderd, om door de onverbreekb're banden
Des Echts, volmaakt vereend te zijn: daar thans, ô schanden!
Twee harten, waar van zelfs in 't Hemelhof de knoop
Gelegd was, zich vergeefs staâg vleien met de hoop,
Van ooit, door 't Echtverbond vereend te zullen leven.
Daar nooddrift, gierigheid en trots hun wensch weêrstreeven.

De jeugdige Abel zat nog naast zijn Liefde-schat,
Toen Vader Adam met Vrouw Eva binnen trad.
Zij hadden, voor 't priëel, naar 't harten-streelend zingen
Geluifterd, en met een de woorden wisselingen
Van 't deugdenlievend Paar gehoord, tot hunnen troost.
Ze omhelzen tederlijk hun minnenswaardig kroost.
De vreugd, die ze om 't geluk van deez' Gelieven smaaken,
Staat hun gansch levendig geschilderd, op de kaaken.
Vrouw Mehala was, tot aan 't groen priëel, de schreên
Van Eva naargevolgd, maar dorst niet binnen treên;
Dus had, om Kains trots, de droefheid haar bevangen.
De bruine haïrluk hing langs haar verbleekte wangen.

Een stille kwijning was op 't vroom gelaat verspreid.
 Zij had, in 't eenzaam, om haar hartenleed, gefchreid;
 Daar Thirza met haar man den zoetften wellust smaakten,
 En, in het ruim genot der teêrste liefde, blaakten.
 Na dat zij eindelijk haar hartengrievend leed,
 Uit de oogen en 't gelaat had weg gefchoven, treedt
 Zij in 't priëel, en groet zoo zusterlijk, als teder
 Het jeugdig Paar, en wordt van beiden daad'lijk weder,
 Op 't vriendelijkst gegroet, en blijde omhelst. Niet lang
 Daar na, ging Kain, die zijn's Broeders lofgezag
 Ook had gehoord, voorbij; hij floeg zijn' nijdige oogen
 Vol van verwoedheid, op 't priëel. Hoe opgetogen,
 (Zoo fprak hij) zijn ze, en hoe wordt hij van Oud en Jong
 Geftreeld; om dat hij, 'k weet niet welk een' lofzang zong.
 Die Schaapenhoeder doet zeer wel, foms wat te dichten;
 Wanneer hij werkeloos toch niets weet uit te richten,
 En, als hij uitgestrekt bij 't vee ligt, in het woud;
 Dat hij, door zingen, zich den flaaap uit de oogen houdt.
 Voor mij, die, door den gloed der heete zonne-ftraalen,
 Verzengd word', 'k heb geen' tijd, mijn hart dus op te haalen

Met

Met blijde zangen, en daar bij ook weinig lust.
Myne afgematte leën behoeven 's avonds rust ;
En, in den morgen, ben ik nauw' van slaapen wakker,
Of de arbeid roept mij reeds weêr naar den dorren akker.
Doch deze schoone, vuige en ted're Veldeling,
Dien wis een' zwaare krankte, of zelfs de dood beving,
Zoo hij, slechts eenen dag, den arbeid had te draagen,
Dien ik verduuren moet, is al hun welbehagen,
En wordt gestadig, met omhelzingen begroet.
Al dat verwijfd gestrook strijdt tegen mijn gemoed.
Dan, 'k word er ook niet meê vermoeid, schoon ik, met ploegen
Van 't wederstrevig veld, den gansch en dag, moet zwoegen.
Zie eens die blijdschap, hoe zij blinkt op hun gelaat!
Na deze schamp're taal vol nijd en afgunst, gaat
Hij gansch wanhopig weêr naar zijnen arbeid heenen.
Vrouw Mehala verbleekt van druk, begint te weenen,
En valt in Thirzaas arm: Men had, van woord tot woord,
Zijn schamp're reden, in het groen priëel gehoord.
Vrouw Eva leunende op de sterk gespierde schouders
Van Adam, weende om 't leed, dat Kain aan zijne Ouders,

Door

Door zijn verftokt gemoed en taal, had aangedaan.
 Hier op vat Abel 't woord: 'k Zal naar mijn' Broeder gaan,
 Geliefden! en hem, tot een zuiver vriendschaps teken,
 Gansch teêr omarmen, en op 't minzaamst tot hem ſpreken,
 Al wat de broedermin mij ingeeft; ja ik zal
 Zoo lang hem om den hals vasthouden, tot hij al
 Den opgevatten wrok zal hebben afgezworen.
 'k Heb zijne broedermin vaak trachten aan te ſpooren,
 'k Heb mijne ziel doorgrond, en naarftig onderzocht;
 Door welk een middel ik zijn' liefde winnen mogt,
 En mij den toegang tot zijn rustloos hart ontfluiten:
 Ik ben er ſomtijds in geſlaagd, maar ſomtijds ſtuitten
 De onvergenoegdheid, en de gramſchap op 't gelaat
 Mijn poogen, en zijn min verkeerde in fellen haat.

Maar Adam antwoordt hem: Ik zelf, mijn Wel-beminden!
 Ik zelf wil Kain, op het akkerveld, gaan vinden;
 Hem alles zeggen, wat het ouderlijk gezag
 Met liefde, en rede mij gebieden. Kain! ach!
 Wat finert verwekt Gij in mijn' ziel! zijn dan de driften
 In ſtaat, om 't zwak gemoed een's zondaars dus te ſchiften,

En

En snooden oproer in het hart te stooken, deugd,
En billijkheid geheel te dempen? ach! de vreugd
Ontvliedt me, ik vind alom een ruime stof tot treuren;
Wanneer ik indenk, wat mijn' Nazaad zal gebeuren:
't Geen, door dit teken, mij reeds duid'lijk wordt voorzeid.
ô Zonde! wat hebt gij uw' magt reeds uitgebreid,
Wat al elenden stort gij in der menschen harten!
Dus uit zich Adam, vol met bange boezem-smerten,
Terwijl hij zijnen gang, in 't veld, tot Kain richt;
Die 't werken staakt, en zegt: Hoe, zulk een stuurs gezicht!
Mijn Vader! met dat streng gelaat zijt Gij den Jongen,
Die straks zoo vrolijk, voor zijn' Thirza, heeft gezongen,
Niet voorgekomen. Ach! ik lees het stil verwijt
Reeds uit uw oog. Gij weet dan dat Gij 't waardig zijt,
Sprak Adam, na dat hij zijn' sturfschen Eerst-geboren
Gegroet had. Ja mijn Zoon! ik kan 't niet langer snooren,
Gij maakt door bitt're smert, die mij het harte grieft,
U zelven waardig, dat Gij niet zoo wordt geliefd,
Als Abel, die de lust en vreugd is van ons leven.
Dat bitter hartenleed heeft mij hier heen gedreeven.

En niet de liefde (vraagt straks Kain onvervaard.)
 Zoo wordt dan deze gunst alleen voor hem bewaard?
 Ja, ook de liefde, ô Zoon! dus antwoordt Adam weder.
 Dit tuig' de Hemel zelf: want zoo Gij mij niet teder
 Aan't hart laagt, en ook Haar, die U, met zoo veel pijn,
 Gebaard heeft, zouden wij niet zoo bekommerd zijn.
 Alleen de liefde om U verdonkert onze dagen
 Met droefheid, deze doet Ons ganfche nachten klaagen,
 En weenen, Kain, ach! ach, Kain! minde Gij
 Ons allen met een vonk dier liefde, waar meê Wij
 U teêr beminnen; Gij zoudt wis alle uwe krachten
 Terftond befteden, of Ge ons onheil kondt verzachten,
 En Ons ontheffen van dat knaagend ziels-verdriet.
 Eerbiedigt Gij nog Hem, die in het harte ziet,
 En is U nog één' vonk van liefde in 't hart gebleeven,
 Zoo smeek ik, dat Ge aan Ons die rust wêerom wilt geeven.
 Beneem Ons langer niet die eerftgenooten vreugd;
 Ai, voed niet eindeloos, in 't bloejenft uwer jeugd,
 Dien bitfen nijd op Hem, die alles aan wil wenden,
 Wat dezen fellen haat en wroeging kan doen enden,

En

En 't onkruid dooven, dat uw' wrev'le ziel bevlekt?
Zijne onbesprooken deugd, die Ons tot blijdschap strekt,
Zijn' blanke godvrucht, die de traanen uit onze oogen
Kan persen, heeft op U een gansch verkeerd vermogen,
En doet die stormen in uw' woesten geest ontstaan.
Zelfs de Eng'len zijn met vreugd rondom Ons aangedaan,
Zoo dra zij merken, dat we' een' goede daad verrichten.
't Almagtig Weezen doet zijn gramschap hier voor zwichten,
En ziet dan, uit den troon, met welbehagen neêr.
Of gaat ge, ô Wrev'le! zelfs God en Natuur te keer.
En wilt Gij 't goed in kwaad verand'ren, deugd in zonden?
Dat is onmogelijk, en zoo Wij dit al konden;
ô Kain! wat zou dit een slechte kunstgreep zijn.
De vreugd' zou dan in druk, de wellust zou in pijn
Verkeeren. Een Orkaan of schorre donderflagen
Hoe zouden die, door hun gedruis, aan 't oor behaagen?
De kwaade oplopenheid der driften van het hart
Verwekken aan de Ziel, niets dan een' bange smert.
Zoo ben ik dan (herneemt Hij onbedeesd) gebooren,
Om onophoudelijk verwijtingen te hooren!

Zoo zich niet staåg de vreugde, op mijn gelaat verspreidt,
 Indien geen' traanen van een' laffe tederheid,
 Met vleijend kussen van mijn' wangen zijn te leezen:
 Moet mijne deftigheid juist daarom ondeugd weezen?
 Gebooren met een' aart veel manlijker, dan Hij,
 Heb ik het lastig werk des akkerbouws voor mij
 Gekoozen, en gestaåg stoutmoedig nieuwe dingen
 Beproefd. Ik kan den ernst, op mijn gelaat, niet dwingen
 Dat die in laf gewezen verkeere en zacht gestreel.
 De stem des Arends scheelt met die der Tortel veel.

Hier op zegt Adam, met een vaderlijk vermogen,
 En deftigheid: Mijn Zoon! gij wordt op 't zeerst bedroogen,
 Dat Gij dit wanbegrip in 't hart gekoesterd houdt,
 Het geen Gij, met meer nut en voordeel, smooeren zoudt.
 Het is geen deftigheid, die op uw voorhoofd schittert:
 Neen, Kain, 't is verdriet, dat U het hart verbittert,
 't Is onvernoegdheid, die zich in uw doen ontdekt.
 Die driften hebben all' uw' zinnen vuil bevekt.
 Zij zijn het, die gestaåg U als een mist omringen,
 Gelijk een zwarte damp, daar 't oog niet door kan dringen.

Dus

Dus wordt de schoonheid der natuur voor uw' gezicht
Bedeekt, en 't stil gemor in uwe ziel gesticht.
Die worm doorknaagt uw hart, en doet U rustloos leeven.
Wat toch ontbreekt er, om die kalmte U weêr te geeven?
Spreek slechts, en 't zal geschiên. Ach, waaren wij in staat
Alle uwe dagen, als een' schoonen dageraad
Te maaken! Ach mijn Zoon! dan hadden we ons verlangen.
Maar, Kain, waar toe all' die stormen, die U prangen?
Daar all' de bronnen van 't geluk U openstaan.
Biedt zelfs Natuur U niet all' haare schoonheid aan,
Wordt niet, all' wat tot nut, wat tot gemak kan strekken,
Ja, alles wat vermaak, in uwen geest, kan wekken,
Natuur, verstand en deugd, zoo wel aan U, mijn Zoon!
Door 's Hemels milde gunst, als aan Ons aangeboôn?
Dit alles is, door U, steeds in den wind geslagen;
En dan durft Ge onbedacht nog over rampen klaagen.
Zijt Ge ook te onvreden, dat Gods goedertierenheid,
Nog zoo veel' weldaên, voor den zondaar, heeft bereid?
Of kan der Eng'len lot in U ook afgunst kweeken?
Ach Kain! Eng'len zelf zijn uit de zaal'ge strecken

Des Hemels weg gebonsd, om hun hoogmoedig hart,
 En onvernoegd bestaan, ter eeuw'ge straf, en finert.
 Of rijst ook hier uit uw verdriet, en morrend wroegen,
 Dat U Gods wegen met den zondaar niet vernoegen?
 Hoe, Kain! trotsche Zoon! daar al wat leven heeft,
 Naar zijn vermogen, God den Schepper eere geeft;
 Zal dan een zondig mensch, een worm, uit stof getoogen,
 Zijn hoofd verheffen, en betwisten 't Alvermogen?
 Voor wien de doolhof van ons noodlot openligt;
 Die kennis draagt van al wat is, en wiens gezicht
 't Aanstaande, als voor zich ziet; die ook de wijze reden
 En nuttige oorzaak kent van onze tegenheden?
 Ach Kain! waarde Zoon! ban toch de blijde vreugd
 Niet langer uit uw hart, omhels de reine deugd.
 Ik bid, laat toch 't verdriet niet langer U beheeren,
 Laat ongenoegen eens in vrolijkheid verkeeren,
 Beschouw' niet langer, met een onvernoegd gelaat,
 't Onzondig vreugd-genot, dat voor U open staat.

Wat houdt Gij mij gestaåg vermaningen voor oogen?
 Sprak Kain, met een nors gelaat, heb ik 't vermogen,

Den storm te stillen, als hij buldert, met geweld,
Een stroom te stuiten, daar hij van de rotsen snelt?
'k Ben van een Wif, helaas! ten jammerstaat geboren;
En niets dan ramp op ramp is mij van jongs beschooren.
De Schepper goot op mij den grootsten vloek-kelk uit;
De heilstroom, die U drenkt, is voor mijn ziel gestuit.

Men ziet, terwijl de Zoon deez'schamp're taal durft spreken,
De brakke traanen uit des Vaders oogen leeken.
Helaas! 't is waar, mijn Zoon! (dus vangt Hij weder aan)
Al't vrouwen-zaad is met dien zonden-vloek belaân.
En niets op aarde kan U van dien last ontheffen:
Maar zou die vloek den Eerst-gebooren zwaarer treffen,
Dan Hem die zelf de wet van God verwaarloosd heeft?
Neen Kain, neen, die God, wiens goedheid eeuwig leeft,
Roept geene schepsels uit het Niet, tot ongelukken;
Hij schiep geen Wezens voor de rampen, die hen drukken.
't Is waar, de mensch kan zelf, door eigen schuld, veel leed
Op zich verwekken, zoo hij 't leven niet wel weet
Te leiden, en zich niet bedient van zijne reden,
Om ijd'le driften, daar hij staåg door wordt bestreeden,

Te

Te wederstaan, en hij zijn' booze lusten vaak
Den vrijen teugel viert; dan wordt al 't zoet vermaak,
Dat Ons omringt, verkeert in giftig ongenoegen.
Hier uit ontstaat, in uw gemoed, dat morrend wroegen.
Gij kunt den dollen storm niet temmen, als hij woedt,
Noch 't water stuiten, in een' toemeloozen vloed.
Dit weet ik wel, mijn Zoon; maar Gij kunt uwe tochten
Ontlasten van die drift, waar door zij zijn bevochten.
Gij kunt in uwe ziel het licht en voor'ge magt
Herstellen, dan zal zij die hartstocht, door haar kracht,
Te keer gaan, en geheel dien vijand overwinnen.
Dan zal de vreugde U weêr bestraalen, all' uw' zinnen
Zal dan de rede van haar' vlekken zuiv'ren, al
Uw ijdel wenschen, en onrein begeeren zal,
Gelijk een morgendamp, voor 't zonnelicht verdwijnen:
De vrolijkheid zal weêr, op uw gelaat verschijnen.
Ik zag wel eer, dat U een vreugde-traan ontviel;
Dat waare blijdschap, in uw' rustelooze ziel,
Ontstond, en reine rede uw' onbevleete daaden
Goedkeurde: tuig het zelf, mogt Gij U toen niet baaden

In milde bronnen van geluk? getuig het zelf;
Was uwe ziel toen niet gelijk aan 't blaauw gewelf
Des Hemels, zonder wolk en nevels? laat die stralen
Van zuiv're rede en deugd weêr in uw' boezem daalen.
Zij zullen uwe ziel, op nieuw, met gulle vreugd
Vervullen, en uw hart van kwijnende ongeneugt'
Ontlasten. Ach wil toch naar mijn' vermaning hooren,
En dien gevloekten haat, op uwen Broeder, smooren;
Wil hem omhelzen? en hij zal van vreugde een' vloed
Van traanen storten; want ik ken zijn vroom gemoed.
Hij zal, met tederheid, U, tot een vriendschaps-teken
Omarmen. Kain ving toen weder aan te spreken :

'k Zal Hem omhelzen, als ik van den akker keer :

Maar thans, ô Vader! roept mij de arbeid derwaards weêr.
Dan, dit zij U bewust: ik zal, zoo lang ik 't leven
Geniet, mijn grootsche ziel niet kunnen overgeeven
Aan die verwijfdheid en lafhartigheid, waar door
Mijn vroomme Broeder, dag aan dag, U allen 't oor
Kooft streelen, en U vaak van blijdschap opgetogen
Doet schreien. Dat gevele, 't geen van gering vermogen

D

Den

Den vloek nochtans op Ons gebragt heeft en 't verdriet;
 Toen Ge U, door traanen, al te ligt verleiden liet...
 Dan... ik Elendeling! waar voert de drift mij henen...?
 Werp ik mijn' Vader zelf zijn' dwaling voor de scheenen?
 Neen, neen, mijn Vader! ik gehoorzaam uwen wil,
 'k Zal onderdanig zijn, en zwijg eerbiedig stil.
 Dus spreekt de Wreev'le, en keert tot zijnen arbeid weder.

Uit 's Vaders oogen stroomde een vloed van traanen neder;
 In 't einde barst hij uit, in jammerlijk geklag,
 De handen hemelwaards geheven, Kain, ach!
 Hoe grieft mij deze taal, moest Gij mij dus beloonen,
 En, met dat bits verwijt, uw' eigen Vader hoonen?
 Helaas! ik weet zeer wel, dat ik die taal verdien:
 Maar moest Gij, voor het minst, uw' Vader niet ontzien?
 Moest Gij dit scherp verwijt niet in uw' boezem smooren,
 Dat als een donderflag mij 't harte trof en de ooren?
 ô Mij beklaglijk mensch! op zulk een' wijze zal
 Mij 't laatste nageslacht ('k voorzie het) mijnen val
 Verwijten, als het zich belân zal zien met zonden,
 En de onvermijdb're straf aan 't kwaad zal zijn verbonden;

Mijn

Mijn nakroost zal dan nog des eersten zondaars stof
Vervloeken, om 't misdrijf begaan in Edens hof.
Dus sprak hij gaande, met de traanen op de wangen.
Daar hij 't bedrukt gelaat, op zijne borst, liet hangen.
Van tijd tot tijd, floeg hij alleen het schreiend oog,
En zijne handen t'saam gewrongen naar om hoog.
De stuursche Kain zag hem na, door smert gedreeven,
En riep: hoe houdt hij steeds zijn' handen opgeheven!
Hoe kermt de goede man, en smelt in droef getraân!
Ach, all' die bitterheên heb ik hem aangedaan!
Hoe ver deed dolheid mij mijn' kinderpligt vergeeten!
Helaas! een hel verscheurt mij 't pijnigend geweten.
Ik ongelukkig mensch verwek een' bangen schrik,
In 't hart van al wat mij omringt, elk oogenblik.
Rampzaalige! ik bevlek all' hunne zielsvermaaken.
Te recht moet ieder mensch mijn' snooden omgang wraaken.
Bij wreede monsters, in een' huilende woestijn,
Vol woefte dieren, moest thans mijne woning zijn.
Hij is reeds ver van hier, en nog hoor ik hem klaagen.
Hoe wagg'lend treedt hij voort, door smerten, die hem knaagen!

Indien ik tot hem ging, en ik mij ned'rig voor
 Zijn' voeten nederwierp... hem aanliep, om verhoor,
 Bij al wat heilig is, vergeving bad van zonden? ...
 Wel aan, ... ik zal het doen; want ik heb ondervonden,
 Dat mij mijn ongeluk van buiten niet ontstaat;
 Maar, dat mijn eigen hart al dit verderflijk kwaad
 In zich befluit, dat all' die dolle oplopheneden
 Uit mijnen eigen geest opwellen. Keer, ô Reden!
 En gij, ô Deugd! verwin die driften, op uw' beurt,
 Demp deze wroeging, die mijn' bange ziel verscheurt,
 Ai Mij, ai Mij! ginds staat die liefde-rijke Vader.
 Van droefheid overstelpt: ik tree met schroom hem nader,
 Zie, hoe hij de armen naar den hoogen Hemel steekt;
 't Schijnt dat hij de Almagt Gods om kracht en bijstand sineekt.
 Ik gaa, en werp terstond mij neder voor zijn' voeten.

Hij liep, om Adam in dien treur'gen staat te ontmoeten,
 Die, vol van droefheid, en van krachten schier beroofd,
 In diep gepeinzen stond, daar hem voor 't hangend hoofd
 De stam een's booms ten steun verstrekte, en gansche vlaagen
 Van traanen biggelde, uit het oog, naar de aard' geslagen.

't Scheen

't Scheen, of dit treur-taf'reel de ziel van Kain trof.

Hij werpt ootmoedig zich voor Adam in het stof,

Omhelst 's mans kniën, en stort een milden vloed van traanen,

Die straks een' ruimen weg voor zijne smeekstem baanen.

Hij spreekt hem aldus aan, daar hij 't betraand gezicht,

In diepen ootmoed, tot den Grijsaard houdt gericht:

Vergeef, ô Vader! 'k heb mijn kinder-pligt geschonden.

Vergeef mij, bid ik U, mijn' snoode gruwel-zonden?

Dan, 'k ben niet waardig, dat ik U mijn' Vader noem';

Ik heb veel eer verdiend, dat Elk mij vloek' en doem'.

Ik smeek U echter, slaa een oog van mededogen,

Op Mij rampzaal'gen, zie de traanen in mijne oogen,

Vergeef mij mijne schuld, mijn Vader, ai! aanschou

Mijn innig harten-leed, en ongeveinsd berouw?

Ik wilde noch naar raad, noch wijze lesfen leeven:

Maar, toen Gij de armen naar den Hemel hieltt geheven,

In 't eenzaam traanen storte, en nauw' een' enk'len voet

Meer voord kondt zetten, trof ontroering mijn gemoed.

Een straal verlichte mij; nu koom ik tot U loopen,

En durf, schoon onverdiend, op uwe ontferming hoopen.

Aanschou mijn' wangeftalte, en waare eerbiedigheid?

Ik smeek ootmoedig thans, U Opper-majesteit!

U Vader! Abel! en al wien ik heb beledigd!

Vergeeft mij mijne schuld en weest met mij bevredigd?

Rijs op, mijn waarde Zoon! ô onverwacht geluk!

Rijs op, dat ik U têer, in bei' mijne armen druk.

(Sprak Adam) God beschouw', met gunstig welbehagen,

De traanen, die Gij stort? hoe schielijk zijn die vlaagen

Van bitter zielsverdriet in onuitspreekb're vreugd

Verkeerd! ô plechtig uur! mijn zoon omhelst de deugd,

En verootmoedigt zich, op 't ned'rigst voor zijn' vader.

ô Plechtig oogenblik! mijn waarde Zoon! treed nader;

Omhels mij andermaal, en ondersteun mijn' leên:

't Gevoel van blijdschap doet mij wagg'len op mijn' schreên.

Geleid mij, waarde Zoon! tot uwen vroomen Broeder?

Zij gingen daad'lijk, daar zij hem, met zijne Moeder

En Zusters vonden, dicht bij 't bruin beschaduwd woud.

Zij waren Adam stil gevolgd, om 't onderhoud

Des vroomen Vaders met zijn' norschen Zoon te hooren.

Zachtmoedige Abel kon zijn' vreugd niet langer smooren;

Met

Met open armen , loopt hij naar zijn' Broeder heen ;
Omhelst hem op het teêrst met hartelijk geweën.
Hij kan de blijdschap met geen juiste woorden uiten.
Mijn Broeder ! zegt hij , daar hem 't hikken vaak doet stuiten ,
Mijn Broeder ! .. mint Gij Mij ? mijn waarde Kain ! .. laat
Mij , uit uw' mond verstaan , dat Gij mij niet meer haat ?
O ja , mijn Broeder ! ik bemin U , als mijn leven ,
Was 't antwoord , kunt Gij Mij mijn wanbedrijf vergeeven ,
Kunt Gij vergeeten , dat mijn' stuursheid voor uw' geest
Zoo lang een milde bron van kwelling is geweest ?
Mijn' ziel heeft zich , in 't eind , van deze donkerheden
Ontlast , dat onkruid is , door mijnen voet vertreedén ,
En zal , in mijne ziel , niet weêr ontstaan . Vergeef
Dan ook , mijn Broeder ! al het kwaad , dat ik bedreef ,
Denk aan 't voorleden niet ? Hier kunt Ge U op verlaaten ,
Zegt Abel minzaam , neen , ik zal U nimmer haaten .
Dat Ons 't voorleden zelfs niet in gedachten koom :
Of zouden wij 't verdriet van eenen morgen-droom
Niet straks vergeeten , als Wij , uit den slaap ontwaaken ,
Om van het waar gelúk het zoet genot te smaaken ?

Dat

Dat Ons een stroom van vreugde omringe ! waarom kan
Mijn al te zwakke mond de helft niet uiten, van
De blijdschap, die 'k gevoel, bij ieder liefde-teken.
Ik druk U op mijn hart, .. ik schrei ... ik kan niet spreken ...

Terwijl de Broeders dus van vreugd zijn aangedaan,
Verfijnt Vrouw Evaas hart, in moederlijk getraan,
Zij laat zich eind'lijk uit, in zegenrijke reden :
Nooit smaakte ik blijder vreugd ! mijn Kinderen ! dan heden,
Sints ik den zoeten naam van Moeder, uit den mond
Van Kain eerstmaal in mijn oor ving, ondervond
Ik nimmer blijder dag voor mijn' bedrukte zinnen;
Dan nu mijn' Zoonen weêr elkaêr oprecht beminnen.
't Is of een' zwaare last mij van den boezem schiet;
Zoo zeer gevoel ik mij ontheven van 't verdriet.
Elk vlietend oogenblik zal mij thans een nieuw leven,
Vol ongeftoorde rust en vergenoeging geeven.
Daar 't vuur van tweedracht niet meer in hunn' harten woedt,
Die 'k met mijn eigen bloed gekweekt heb en gevoed.
'k Ben als een wijnstok, die gekleed in groene bladen,
Met eenen milden schat van druiven is beladen.

Omhelst elkander, ô mijn Kind'ren! en ook Mij?
Op dat ik deelgenoot van uwe vriendschap zij,
En ik de traanen kuf', die langs uw' wangen stroomen;
Die dierb're traanen! die de vriendschap voord doet koomen.
Dus sprak de moeder, en wierd van haar' zoonen teêr
Omhelsd en mild gekust; welk liefde-teken weêr,
Door haar, op 't minzaamst wierd aan 't broederpaar beweezen.
Men kon haar' hartenvreugd, uit oog en houding leezen.
Ze omhelsde ook Mehala en Thirza met getraan.

Hier op sprak Kains Vrouw vol vreugd haar' Zuster aan:
Ach, lieve Thirza! nooit mogt ik mij meer verblijden;
Koom, laat ons aan de vreugd dit plegtig tijdstip wijden.
Laat ons 't priëel met vers gebloemte en geurig kruid
Verfieren, leezen wij de beste vruchten uit,
Laat deze dag voor ons naar Paradijs-vreugd smaaken!
Zij spoeden daad'lijk heen om alles klaar te maaken;
De blijdschap dreef haar, als op wicken, door het land.
De Broeders hielden nog elkander bij de hand,
En kwamen langzaam met de moeder en den vader,
Vol opgetogenheid den groenen heuvel nader.

Zij traaden in 't priëel, alwaar reeds op den grond
Bestrooid met bloemen, 't ooft ter spijsze vaardig stond.
Terwijl zij, in het groën, zich om de vruchten schaaren,
En gulle vrolijkheid met hunn' gesprekken paaren;
Verdwijnt de wester-zon allengs uit hun gezicht,
En schenkt aan 't halve rond een lieflijk schemerlicht.

EINDE DES EERSTEN ZANGS.

D E D O O D

V A N

A B E L.

T W E E D E Z A N G.

Daar 't eerste huisgezin der wereld, buiten kommer,
Eene aangename vreugd genoot, in 't lieflijk lommer,
Sprak vader Adam dus tot zijn bevredigd kroost:
Gij ziet thans duidelijk mijn' kind'ren welk een' troost,
Na goede daaden, nog ons teder hart mag smaaken;
Dat niets, dan waare deugd ons kan gelukkig maaken.
De deugd stelt ons gelijk aan 't zalig hofgezin;
De deugd alleen voert ons ten blijden Hemel in.
Maar zoo wij de oeffening der reine deugd vergeeten,
Dan zien we ons schielijk in een' duifternis gesmeeten,
Daar onrust, kwelling, angst, elende en naberouw
Ons overmeeff'ren. Ach! ach Eva! dierb're Vrouw!

Wie had het ooit geloofd, toen wij den hof verlieten,
 Dat Ons nog zoo veel vreugde op aard' zou overschieten?
 Helaas! ik denk nog staåg aan dien bedroefden stond.
 Hier floot de vader van het menschdom zijnen mond.

Waar op hem Abel vroeg: Ai mogt het U behaagen,
 Mijn Vader, ons een' schets te geeven, van die dagen,
 Die, sedert uw vertrek uit Edens vrugtb'ren oord
 Tot nu verliepen? zoo deze avond U bekoort,
 Die vol bevalligheên zich spreidt op woud en velden,
 Zoo wil ons kort'lijk all' wat fins gebeurd is melden?
 Elk sloeg met aandacht straks op vader Adam 't oog.
 Nieuwsgierig of 't verzoek van Abel hem bewoog.

Waar op de vroomer Man zich in deez' taal liet hooren:
 Zou, op deez' vreugde-dag, iets uw verlangen stooren,
 Ik U iets weig'ren? neen mijn' kind'ren! neen, de tijd
 Van dezen avond zij aan 't breed verhaal gewijd
 Van all' die dagen van genade, gunst en leven,
 Door heilbelofte en hoop, aan 't zondig vleesch gegeeven.
 Maar zeg mij, Lieve Vrouw! waar zal ik deze stof
 Beginnen? van dien tijd, waar op ons Edens hof

Ontzegd wierd? dan, ik zie alreede uw hart bewoogen
Van bitt're droefheid, en de traanen in uwe oogen.
Begin, sprak Eva, van dien tijd, toen ik 't gezicht,
Vol traanen, voor het laatst, hield op den Hof gericht.
Toen ik, daar droefheid en berouw mij deên verftijven,
U in uwe armen viel; doch laat mij zelf beschrijven
De droefheid, die mijn hart toen op het hevigst trof.
Ik ken uw' zachten aart, de fchets van deze ftof
Zou wis gebrekkig zijn: Gij zoudt mijn zwak verbloemen,
En uit meêdogenheid veelligt de helft niet noemen
Van 't geen 'er omging, op dat aak'lig oogenblik.
Wij zagen reeds, van ver, vervuld met doodfchen fchrik
Het zwaard des Engels, die met innig medelijden
Ons uit den Hof verdreef. Zijn' ftem bragt ons de tijden
Van reinen wellust weêr als vers voor 't droef gemoed;
Wat fchatten van geluk, welk een voortreff'lijk goed
Aan ons beloofd was, en hoe God, door onze zonden,
Zoo hemelergend was beledigd. Reeds bevonden
We ons buiten Eden, in een' barre woeftenij,
Daar was geen Lufthof meer; de landen, welke wij

Ons uit den hof verdreef Bladz. 37.

Doorkruiften, waren niet beplant met vrucht'bre boomen,
Men zag geen bloemtje langs den kaalen boord der ftroomen.
Er hief slechts hier of daar, voor ons bekreeten oog,
Een enkel plantje zich, op zijnen steel, omhoog.
Wij wandelden als stom; waar we ook onze oogen wendden,
Vertoonde zich alom woestijnen vol elenden.
Mijn Adam hield mij, daar wij gingen, bij de hand.
Ik wierp gestaâg een oog vol traanen op het land
Dat wij verlieten; doch het innigst mededogen
Trof mijn' benauwde ziel, als ik mijn' treurige oogen
Op mijne Weêrhelft floeg, door mij dus onbedacht
Meê tot den jammerstaat en zondenval gebragt.
Hij ging naast mijne zijde, en hield het oog niet zelden
Op mij gevestigd, dan weêr op de barre velden:
Welk aak'lig schoutoneel mij in een luid geweën,
Doch hem in stil getraan deed smelten. Ach! niet een
Van beiden was in staat, een enkel woord te spreken.
Hij drukt mij flauw'lijk op zijn' borst, het eenigst teken
Van liefde, dat hij mij kon toonen, daar zijn hart
Was overmand van druk en onuitspreekb're smert.

Een heuvel, die zijn kruin allengskens hief naar boven,
Om aan ons oog, zoo 't schein, het Paradijs te ontrooven,
Doet mij door 't zwaar gevoel der droefheid aangedaan,
Gelijk een stevige eik, gansch onbeweeglijk staan;
En daar de smerten mij de bange ziel doorbooren,
Doe ik dien ganschen streek mijn droeve weeklagt hooren.
Helaas! dus barst ik uit, helaas! het is mischien
Thans voor het laatst, dat ik dien Lusthof nog mag zien.
Dien Lusthof! daar ik eerst een aanvang nam van 't leven,
Alwaar, ô Lieve Man! (zoo 'k U dien naam mag geeven,)
Uw reine bede, tot uw onheil, wierd vervuld,
En uw verderf uit U gebooren, door wier schuld
Gij thans, helaas! met haar, rampzalig zijt te noemen.
ô heilrijk Paradijs! ô Lusthof! schoone bloemen,
Vol zoeten geur en kleur! welke ik, met eigen hand,
In Edens vetten grond, zorgvuldig heb geplant:
Voor wien zult gij voortaan uw zoete geuren spreiden?
En Gij bekoorlijk Woud! Gij Bosjes! malse Weiden!
En groene Boomen, mild met lachend ooft belaan!
Voor wien bewaart Gij nu dien ryken oogst voortaan?

Ik zal dan nooit, (dit kwaad kon mijne misdaad brouwen.)
Deez' liefelijken oord, dit Eden weêr anschouwen!
De geur'ge balzem-lucht, die dat volzalig land
Uitwazemt, zal ik nooit weêr mogen ricken, want
Zij is te zuiver voor een Vrouw met schuld belaadend.
'k Zal in die reine beek mijn voeten nooit weêr baaden.
Wee onzer! ach hoe viel de mensch, dat edel pand
Die vriend der Eng'len, die zoo zuiver in de hand
Des Makers was gevormd! Rampzaal'ge val voor beiden!
Helaas! voor beiden! want ook Gij zijt, door 't verleiden
Van uwe Wêerhelft, meê rampzalig, dierb're Man!
Traanwaardig deelgenoot, en treurig offer van
Mijn' snoode misdaân! Gij mijn Adam! dien mijne oogen
Nauw' durven aanzien, ach! ik bid, heb mededogen?
Begeef mij niet? offchoon ik uwen bitt'ren haat
Verdiend heb. Ach mijn steun, en eenig toeverlaat!
Wat ik U bidden mag, ai wil mij niet verstoeten?
Dit zou mijn' jammerstaat en hartenleed vergrooten.
Ik smeek U, bij dien God, dien wij door euveldaân
Vertoorend hebben, maar die nog zijn' goedheid aan

Het zondig schepfel wil bewijzen, dat mijn' klagten
Uw hart vermurwen? 'k weet, dat ik niets heb te wachten,
Dan uw' verfoejing en verachting: gun me alleen,
Dat ik U dienen moog', en in de moeilijkheên,
Waar toe gij, door mijn' schuld gebragt zijt, moog' verligten?
Gebied slechts, door een wenk, het geen ik moet verrichten.
Of wat uw wil van mij begeert: mijn Adam! 'k zal
U bloemen strooijen, waar ge ook rust, en in het dal,
En op 't gebergte U keur van rijpe vruchten leezen:
En mijne dienst zal mild door U vergolden weezen,
Zoo ge een meêdogend oog slechts op uwe Eva slaat.
Terwijl ik met geweên deez' woorden stamel, laat
Ik me, in zijne armen gansch onmagtig nederzijgen.
Hij drukt mij teder op zijn' boezem, breekt het zwijgen,
Met deze woorden: ach! mijn' tedere Echtgenoot!
Waar toe, door scherp verwijt, ons hartenleed vergroot?
Wij hebben zwaarer straf verdiend, dan wij thans draagen.
De Rechter wreekt zich wel, dan 't is zijn welbehagen,
Die wraak te mengen met beloften: wel is waar,
Dat die met donkerheid zijn overtoogen, maar

Des Heeren goedheid spreidt, zelfs in die donkerheden,
 Zich voor ons oog ten toon. Wij hebben dubb'le reden
 Om dien weldoenden God te danken; want indien
 Hij ons, naar billijkheid, zijn' gramschap had doen zien,
 Helaas! hoe waar' het dan wel met ons afgeloopen?
 Dies laat ons, bid ik U, geen schuld op schulden hoopen?
 Laat ons, door klagten en verwijtingen, die 't hart
 Op 't felst doorgrieven, toch ons beider boezem smert
 Niet meerd'ren; maar veel eer den grooten Schepper prijzen,
 En nedrig danken, voor zijn' groote gunstbewijzen:
 Laat ons Hem looven, met het hart en met den mond?
 Zijn aldoordringend oog ziet zelfs tot in den grond
 Der diepste duifternis; dies moeten wij vertrouwen,
 Dat Hij het dankbaar hart in ons ook zal beschouwen,
 En onze poging tot het goede merken zal.
 Omhels mij, lieve Vrouw! de elende die de val
 Op ons gebragt heeft, sta een' korte poos ter zijden,
 Dat de onderlinge hulp' die steeds verligte, en strijden
 Wij met vereende kracht, op dat wij 't zondig vlees
 Dien vijand onzer ziel vermeest'ren moogen: wees

Met mij bedacht, om weêr die voor'ge vreugde-ftonden
Te erlangen, voor zoo ver dit, wegens 't kwaad der zonden,
Ons zal vergund zijn; ach dat vrede en zuiv're min
Steeds bij ons woonen: dat die ons verligten in
Den last van 't wigtig juk, dat we op de fchouders draagen.
Den bleeken dood, die haast een eind' van onze dagen
Moet maaken, zullen wij met meer kloekmoedigheên
Zien nad'ren, ja hem zelfs in 't grimmig aanschijn treên.
Koom Eva, laaten wij aftreeden, naar die linden;
Daar zullen wij, deez' nacht, een veil'ge rustplaats vinden.
De duistere avond valt. Hier zweeg mijn Adam ftil.
Ik kuste hem, en wreef, gehoorzaam aan zijn' wil,
De zilte traanen, die mij op de wangen hingen,
Met mijne haïren weg. Wij traden voord, en gingen
Tot in het linden-bosch, dat bij den heuvel lag.

Hier hield vrouw Eva op van haar verhaal, en zag
Haar' Adam vrind'lijk aan, die dus begon te fpreken:

Wij waren dan tot in het linden-bosch geweeken,
En vonden daar een' Grot, die door mildadigheid
Der goê Natuur voor ons ter woning fcheen bereid.

Toen sprak ik verder tot uw' moeder: kondt gij denken,
Dat zelfs Natuur, aan ons nog zoo veel goeds zou schenken?
Zie deze fomb're grot, en deze held're beek,
Die, met een zacht geruisch, het kruid van dezen streek
Bevochtigt: deze zal ons tot een' rustplaats strekken:
Doch 'k zal den ingang eerst voor 's vijands aanval dekken.
Wie is die? vroeg mijn' vrouw, met een ontfeld gezicht.
Ik antwoord: weet gij 't niet? de vloek der zonden ligt
Op al wat leven heeft, die vaste vriendschaps-banden
Zijn thans verbroken, 'k heb een leeuw met scherpe tanden,
Met hongurig gebrul, en schrikkelijk getier,
Een ree vervolgen zien; ook heb ik toen den gier
Een' and'ren gier, door 't zwerk vijandig na zien zetten,
Ik moest het aanzien, wijl ik zulks niet kon beletten,
Noch 't reetje redden, noch die vijandschap verbiên.
Dit voorrecht zijn wij kwijt, ten zij hunn' magt misfchien
Niet tegen ons beleid en kragten mogt vermogen.
Gij zult geen tijgers aan uw voeten neêr gebogen
Meer zien; zij brullen thans, met bulderend geschreeuw.
Men ziet de grimmigheid en woede van den leeuw

En gladden tijger thans uit vuurige oogen blaaken:
Dies moeten wij door kunst, voords tegen 't onheil waaken,
Dat ons die vijand brouwt; ik zal dan nu de grot,
Met scherpe doorens, voor dit vrees-verwekkend rot
Onnaakbaar maaken, en zoo goed ik kan, bevrijden.
Ik ging toen aanstonds op den heuvel, takken snijden,
En Eva vol van vrees trad met mij, waar ik ging,
Om vers gebloemde en kruid, dat aan den heuvel hing,
Te plukken, en daar uit, zorgvuldig, voor ons beiden,
In de uitgekozen grot, een' riekend bed te spreiden.
Ook las zij vruchten, die dees landstreek overal
Haar mildlijk aanbod, op den heuvel en in 't dal.
Na dat zij rijkelijk met bloemen was belaad, en
En ooft geplukt had, dat ons lichaam kon verzaaden;
Keert zij zorgvuldig naar de nieuwe rustplaats weêr,
En legt, op 't jeugdig kruid de rijpe vruchten neêr.
Terwijl wij, in de grot neêrzitten, op de bloemen,
En onder 't eeten, vast des Scheppers goedheid roemen,
Verbergt een' donk're wolk allengs het lieflijk licht
Der daalende avond-zon, geheel voor ons gezicht.

Het schein, of't donker floers, waar meê zij de aarde dekte,
Aan al 't geschapendom ten voorbeduidfel strekte
Van zijn' verwoefing: straks verheft zich, in het rond,
Een toomelooze storm, rukt boomen uit den grond,
En werpt zelfs bosfchen, met hunn' hooge kruinen neder.
De blixems fchieten uit de wolken ginds en weder.
Het rommelend gebrom der donderslagen doet
Nog grooter vrees ontftaan, in ons geprangd gemoed.
Mijne Eva wierp zich, vol ontftelt'nis, in mijne armen,
Drukt bijkans ademloos mijn' borst, begint te kermen,
En roept: Hij kooft.. Hij kooft.. de strenge Rechter, hoe
Ontzachlijk is zijn' komst! Hij zal met zijne roê,
Ons treffen: of Hij kooft, uit oorzaak mijner zonden,
Aan al wat leven heeft, den wiften dood verkonden.
ô Adam!.. Adam!.. en dit woord was nauw' gezegd,
Of zij blijft spraakeloos aan mijnen hals gehecht.
Mijn Lief! stel U gerust, en laat ons voor deez' woning
Neêrknielen, (zeide ik) en dien zoo geduchten Koning
Hartgrondig bidden, daar Hij op de wolken rent,
En blixems voor zich uit met fchorre donders zendt.

Gij groote Schepper! die, om U aan mij te ontdekken,
Uw glansfen matigdet, wanneer ik, zonder vlekken,
Uit Uwe handen kwam, en de oogen open deed:
Wat zijt Gij vreeselijk! wat is uw wraakvuur heet!
Wanneer Gij 't schefsel tot uw oordeel roept. Wij traden
Hier op ter grot uit, daar we, in diepen ootmoet, baden.
De leden trilden, en ons gansch gelaat was bleek.
Wij wachten, dat Gods stem, die over dezen streek
Heen zweefde, Ons deze taal al dond'rend zou doen hooren:
Ondankbaar menschdom! sterf, al 't schefsel gaa verloren,
En 't aardrijk keere, door mijn wraakvuur, zoo tot niet.
Intusfchen zien wij dat de lucht veel water giet;
Het schitt'rend blixemvuur verflaauwt; men hoord geen donder,
Dan slechts van ver. Toen stond ik op, en zeide: ô Wonder!
Mijn Eva! zeker ging de Rechter ons voorbij,
Hij zal het aardrijk niet vernietigen, en Wij,
Wij zullen heden nog niet sterven, want waar bleeven
Zijn' heil-beloften aan het zondig vlees gegeven,
Indien hij ons verdelgde. ô Neen, Hij heeft nog lust
Aan zijn belofstennis. Wij stelden ons gerust,

En

En zagen de onweêrbui allengskens weêr verdwijnen.
De Wester-zon begon weêr over 't veld te schijnen,
En spreide op 't vluchtig zwerk een' heerelijken glans.
Gelijk aan dien, wanneer voorheen, aan 's Hemels trans,
Een drom van Eng'len, op de wolken, boven Eden
Geschaard, de lucht alom van vlammen flikk'ren deden;
Terwijl een' lange straal van licht hun pad bescheen.
't Bevochtigd veld en woud was weêr gelijk voorheen,
In stilte en rust; ja 't leek of bloem en kruid en blaären,
Door 't voedend regen-vocht veel levendiger waaren.
De daalende avondzon schoot thans haar' laatste straal.
Terwijl we, om dit geval, dat zich voor de eerste maal,
Vertoond had, met ontzag des Scheppers almagt loofden,
Verdween deze eerste vlag van boven onze hoofden.
Weldra hier op verflaauwde ook 't glansrijk avond-root.
De vaale nacht ontrolde, op 's aardrijks breeden schoot,
Een donker floers, waar door geheellijk aan onze oogen,
't Gezicht van bloem en kruid en velden wierd onttoogen.
Wij smaakten toen voor 't eerst het zoete, dat de nacht
Door zijne friske koelte, aan matte leden bragt.

Gelijk ons, op dien dag, voor 't eerst, het vinnig steeken
Der heete middag-zon gevoelig was gebleeken.
Toen keerden wij te rug, in onze duiff're grot,
En kleedden ons, in 't vel, waar meê de alwyze God,
Ten zichtbaar teken van zijn gunstrijk mededogen,
Ons, eer wij 't Paradijs verlieten, had omtoogen.
Wij vleiden ons op 't bed, dat door zorgvuldigheid
Van Eva, uit gebloemte en kruiden, was bereid.
Hier op omhelsden wij elkaër, met tederheden;
En wachtten dus den slaap, voor onze matte leden.
Hij kwam, doch niet met dat gemak en streelend zoet,
Waar meê hij, in den Hof, ons dikwijls had begroet.
Want toen was onze ziel steeds werkzaam in gedachten,
Die aan de zinnen vreugde en vergenoeging bragten.
Maar federt wierden die beroerd, door angst en schrik;
De vrees en 't naberouw deed ieder oogenblik
De naafte schimmen, door verbeelding en door droomen,
In 't diepste van den slaap, aan ons te voorschijn koomen.
De nacht was stil; maar ach! wat scheelde deze veel,
Met dien, toen ik mijn' Vrouw voor 't eerst, in 't echtprïeel,

Geleide, en wij te saam den zoetsten wellust smaakten.
Nooit was 't gebloemte sins zoo geurig, nooit ontwaakten
De vogels, na dien tijd, met zoeter maat-geluid.
De blanke Maan trad nooit zoo schoon ter kimmén uit.
Maar waarom breng ik thans dit denkbeeld, dat de zinnen
Ontstelt, en onze sinert vergroot, mij weêr te binnen?
De nucht're zon zoog reeds den dauw van bloem en gras;
Het klein getal van pluim-gediert, dat bij ons was;
Aan 't welke ook Eden wierd ontzegt, om onze schulden;
Wijl deze plaats den dood niet binnen zich kon dulden,
Verhefte, in maatzang, reeds de weêrkomst van den dag:
Wanneer we ontwaakten, en met nederig ontzag,
Den Schepper loofden, door gezangen en gebeden.
Toen zeide ik tot mijn' Vrouw: laat ons wat verder treden.
Zie, hoe die friske beek al kronk'lend' neêrwaards vloeit,
En met haar stroomend nat een welig veld besproeidt:
Ik voel mijne oogen zich in al dat schoon verliezen.
Laat ons dan gindschen streek tot onze woonplaats kiezen:
Daar rijst een heuvel, van een' klare beek omzoomd,
Wiens kruin een' hof vertoont, vol bloemen en geboomt:

Die

Die aangename streek bezit meêr vruchtbaarheden,
Dan deze laagte. 'k Zal gewillig op uw' schreden,
U volgen, lieve Man! waar Gij die immer zet;
Was Evaas antwoord, en terwijl wij dus den tred
Naar dezen heuvel spoên, en 's Makers goedheid looven,
Ziet zij een' kleine mus, die met veel moeite boven
Ons' hoofden zweeft, en schijnt een droef geluid te slaan,
Terwijl de veed'ren haar recht overeinde staan.
Het diertje draait zich, in de lucht, al heen en weder,
En valt straks magteloos, in 't groene veld-gras neder.
Uw' Moeder aangedaan met droefheid, spoedt zich ras
Naar 't musje heen, en vindt een ander, in het gras,
Geheel verftijfd, om 't welk, het eerste scheen te treuren.
Mijn' Vrouw beschouwt het lang, bestaat het op te beuren,
En daar zij waande, dat het teder diertje sliep,
En zij het uit den slaap zocht op te wekken, riep
Zij, met verbaasheid, ach! ik kan 't niet wakker maaken;
Ach! Adam! ach! wie weet, of 't immer zal ontwaaken?
Op deze woorden smelt ze in zilte traanen, legt
Het weder zachtjens, in het jeugdig kruid, en zegt:

(Terwijl zij de oogen op den vogel houdt geflaagen,
Die om het misfen van zijn' gade fcheen te klaagen.)

Helaas! veellicht is dit uw' wederhelft geweest.

Ik ben het, wee mij! ja, ik ben het, fchuld'loos beest!

Die op het fchepzel al dien vloek en zwaare finerte

Gebragt heb, ach! uw rouw en druk gaat mij ter harte!

Voords wendt zij zich tot mij, en zegt: wat ongeval!

Geen enkel lid beweegt zich meer in 't diertje, en all'

De deelen zijn verftijfd, ai mij! 'k begin te vreezen,

Zeg eens, mijn Adam! zeg, zou dit de dood ook weezen?

ô Ja, zij is 't, ik beef, mijn boezemfinert vergroot,

En overftelpt mij 't hart; ach Adam! zoo de dood,

Waar meê de Rechter Ons gedreigd heeft, voor ons beiden

Ook dus zal weezen, dat ze Ons van elkaêr zal fcheiden!..

Ai mij! ik kan niet meer... Ach Adam! ik bezwijk..

Ai ondersteun mij? ach!.. ach!.. hoe verfchrikkelijk!..

Hier barst ze in traanen uit, en loost de bangfte klagte.

Ik, met mijn' Echtgenoot op 't zeerft bewogen, trachte

o Haar overkropt gemoed te troosten, met deez' reên :

Mijn' lieve Wederhelft! ai, ftaak dat droef gewezen;

Geef

Geef doch geen voedzel aan de smerten, die ten lesten
U zullen dooden; wil op Hem 't vertrouwen vesten
Die, door zijn' wijsheid, al wat Hij geschapen heeft,
Steeds voedzel, bijstand, kracht en wijze wetten geeft.
Of zijn de smerten, die elk oogenblik ons drukken,
Niet groot genoeg? waarom toekomende ongelukken,
Door voorverbeelding zelf gezocht? is dan, in 't end,
Ons redelijk vernuft slechts vatbaar voor de elend?
Denk, dat, als God zich op den rechterstoel zal stellen,
Hem liefde, ontferming en meêdogen zal verzellen.
Waarom beseffen wij zijn' wijze goedheid niet,
In all' die trekken, die ons oog er staåg van ziet?
Is 't billijk, dat wij ons door vruchteloze traanen,
Van zelf den breeden weg tot onze elenden baanen?
Besloot de goedheid van dien eeuwig-wijzen God,
Min dan rechtvaardigheid, ons onverzetbaar lot?
't Betaamt ons, steunende op zijn vaderlijke ontferming,
Steeds voort te wand'len, en te bidden om bescherming;
Vol eerbied en ontzag voor zijn alwijs besluit.

Mijn' zachte troost-taal tot uw' Moeder wierd gestuit;

Naardien wij aan den voet des groenen heuvels kwamen ;
Op wiens verheven kruin , we een Cederboom vernamen ,
Die in het midden van veel vrucht'bre boomen stond.
Veel bladenrijker , dan 't geboomte daar in 't rond ,
Hun dichte schaduw , met behulp van bron en beeken ,
Die ruischende onder 't loof neêrstroonden , gaf die streeken
Een' frisheid , welke ons reeds , in 't nad'ren had verkwikt.
Zie hier een' schoonen oord , tot ons verblijf geschikt ;
Zie , (zeide ik) Eva ! hier een flaauwe schets van Eden.
Laat ons hier wonen ; want die Hof vol zaligheden
Zal zich , na dezen nooit weêr opdoen voor ons oog.
Uw lommer dekke ons voor de heete zon , ô hoog-
En schaduwrijk geboomte ! ik zal uw ooft niet leezen ,
Of 'k zal voor deze gunst den Schepper dankbaar weezen.
Ik zal , voor koeftering , die vruchten als een loon
Befchouwen. Gij , ô God ! zie minzaam , uit uw' troon ,
Op onze woning neêr , en wil met gunftige ooren ,
Naar onze smeek-gebeên en dank-erkent'nis hooren ?
Van dezen heuvel , die zoo fierlijk is beplant ,
Zal dagelijks uw' lof weêrgalmen over 't land.

Hier

Hier zullen wij ons brood, met moeite en zweet vergaëren.

Hier zult Gij, Eva! met veel smarte kinders baaren.

Van hier zal zich ons kroost verspreiden, uit uw' schoot.

Hier ook zal ons de wise en onvermijdb're dood

Bezoeken, om ons uit dit leven weg te rukken.

ô Goede God! laat al ons doen hier wel gelukken,

Zend uwen zegen op des zondaars woonplaats neêr?

Mijne Eva zond toen ook haar' zuchten tot den Heer;

Daar zij 't betraand gelaat hield hemelwaards geslagen.

Hier op, begon ik hout en takken saam te draagen,

Waar uit ik, aan den voet des Ceders, eene hut

Vervaardig, die door mij zorgvuldig wierd beschut,

En met een dichten tuin van buigzaam hout omvangen;

Op dat geen ongedierte ons, door gevaar, mogt prangen.

Mijn' Vrouw intuschen leide een' kronkelende beek,

Door 't bloejend lover van dien liefelijken streek.

Of hechte 't jong en teêr geboomte aan rechte staaken,

Of zorgde 't jeugdig kruid aan stokjes vast te maaken,

En zwakke bloemen op te rechten, lachend ooft

Te plukken, door den gloed der warme zon gestoofd.

Van

Van toen af smaakten wij, dat we onder heigend zweeten
Des aangezichts, ons brood der voeding moesten eeten.
Voords zag ik, daar ik bij een' beek, naar scheutig riet,
Tot dekking onzer hut ging zoeken, aan den vliet,
Vijf schaapjes en een' ram, wier vacht de witte roozen,
In zuiv're blankheid schier te boven ging, zij koozen
Den oever van de beek. Ik naderde, om te zien,
Of ze ook, gelijk den leeuw en tijger, zouden vlien.
Welk ongediert' voorheen aan onze zij' kwam speelen,
En wier getanden muil wij voormaals durfden streelen.
Maar, tot mijn' groote vreugd, zij bleeven bij den boord.
Ik dreef hen zachtjens, met een teder rietje, voort,
Tot aan den heuvel, om ze daar te laten weiden.
Mijne Eva, bezig bloem en kruiden aan te leiden,
Wierd, door den vlijt, in 't eerst de schaapjes niet gewaar:
Want all' haare aandacht was op haaren arbeid, maar
Zij bleeven, door 't geblaet, niet lang voor haar verborgen.
Toen zij de schaapjes zag, stond zij een' poos, vol zorgen,
Als onbeweeg'lijk stil; haar' tong floeg geen geluid,
Dan, kort hier op barst ze in deez' vreugde-galmen uit:

Ach!

Ach! ach! dit teder vee wil ons nog vriendschap toonen,
 Gelijk in 't Paradijs: ô gij zult bij ons woonen,
 Beminnelijk gedierte! ik bid u, dat gij 't doet?
 Wij hebben loof en gras en kruid in overvloed,
 Tot uwen nooddrift, ook een' bron, om u te drinken.
 Ik bid u, dierbaar vee! wil ons die zoetheid schenken?
 Wat zal 't vermaak'lijk zijn u, in dit kruidrijk dal,
 En op den berg te zien vermeerd'ren in getal.
 't Zal ons verligten, in het bouwen dezer landen.

Dus zegt mijn' Vrouw, en streelt de schaapjes met haar' handen.
 Na dat ik onderwijl de groene hut volbouw,
 En in de schaduw voor den ingang, die landsdouw,
 Met Eva gade flaa, vangt zij dus aan te spreken:

Mijn dierbaare Adam! ach, hoe schoon zijn deze streeken!
 Hoe vol verscheidenheid van boomen, bloem en kruid?
 Wat munt dit lieflijk veld ver boven and'ren uit,
 In keur van vruchten en behoeften, die na zwoegen,
 Ons lichaam voeden! ja indien wij deze voegen
 Bij 't kruid, dat zelfs Natuur hier kweekt met eigen hand;
 Dan is slechts deze hof zoo ver beneden 't land

Van 't weelig Paradijs; als Edens hof moet zwichten,
 Voor 't zalig Paradijs hier boven, naar 't berichten
 Der Heil-gezanten; of deez' vette landstreek kan
 Ter nagedachtenis en schaduw strekken van
 Het lieflijk Paradijs. Ô Wat al zoetigheden
 Vermengden zich te saam, in 't altijd bloejend Eden!
 Daar liet Natuur gestaág haar schoonste werking zien,
 Door ons het aangenaame en nodige aan te biên.
 De malsche weiden, vol van schoone kleuren, schonken
 Het beste gras voor 't vee; de groene bosjes blonken,
 Met keur van bloemen en van vruchten voor den mond:
 Terwijl men, in het woud, een' koele schuilplaats vond;
 En 't vrolijk pluimgedierte, in groene lust-priëelen,
 Eenstemmig, uit de borst een maatzang hoorde kweelen.
 Er was voor oog en oor, gevoel en reuk en smaak,
 In dien gewenschten hof, geduurig nieuw vermaak.
 Neen, neen, niets kan er bij die kruiden, bloemen, boomen,
 En malsche vruchten hier in vergelijking koomen.
 Al wat ons oog beschouwt van dezen dorren kruin,
 Is slechts een' wildernis, bij Edens vrucht'ren tuin.

Natuur, gelijk het schijnt, wil langer niet gehengen,
 Dat de Aarde, als ze eertijds deed, van zelfs iets voord zal brengen,
 't Is of ze, uit armoe thans de planten, die zij teelt,
 Aan deez' of geenen oord bijzonder mede deelt.

't Verderf, mijn Adam! en de dood doen hunne krachten
 Aan al't geschapen reeds gevoelen; die twee magten
 Zijn immers eens van aart. 'k Heb afgevallen ooft
 Zien rotten, bloemen gansch verwelkt, geboomt beroofd
 Van blad en vruchten; schoon weêr jonge frische looten,
 Als uit den ouden stam en wortel opwaards schooten;
 Daar ik, door frischer ooft die schade zag vergoed,
 En de aarde, uit vruchtbaar zaad, weêr nieuwe bloemen voedt.
 Mijn dierbaare Adam! ach! dit hebben we ook te vreezen:
 Ons lot zal haast gelijk aan dat der planten weezen,
 Wij zullen ook deze aarde inruimen, voor ons zaad.
 Hier zwijgt zij. Ik aan wien die taal door 't harte gaat,
 Vang gansch droefgeestig aan, in deze somb're reden:

Heele and're zorgen zijn 't, mijne Eva! die op heden
 Mij treffen; 't grootst verlies bestaat niet in 't gemis
 Der aardfche goed'ren, maar 't geen mij doet zuchten, is

Dat we in dien zaal'gen oord van Eden niet meer wonen,
Daar God zich zienbaar voor onze oogen wou vertoonen;
Als wij den mind'ren glans van zijne majesteit,
Op woud en bosch en veld vaak zagen uitgespreid.
Terwijl de vogels en de dieren allerwegen,
Uit diepen eerbied voor des Scheppers bijzijn, zweegen.
'k Vermogt toen menigwerf, gebukt op Edens grond,
Met de Oppermajesteit te spreekken, mond aan mond.
Ik durfde, in duisterheên Hem om verlichting vraagen,
Hij hoorde met geduld; ja 't was zijn wel behagen
Niet zelden, mij bericht te geeven: maar die tijd
Is heenen, en helaas! wij zijn dat voorrecht kwijt.
Zou 't eeuwig Wezen zoo volmaakt en zonder vlekken;
Zich nog aan 't zondig oog des stervelings ontdekken?
Zou Hij op 't aardrijk, dat zijn vloek verdiende, treen?
Zou Hij nog spreekken met een nietig s'chepsel? neen.
Zelfs is 't wat groots, dat Hij nog medelijdende oogen
Op ons wil slaan; dat Hij, met onzen staat bewogen,
Ons meer wil s'chenken, dan het ons bedrukten past
Van Hem te vord'ren; dat Hij Eng'len, om zijn' last

Hier

Hier uit te voeren, van zijn hemel-troon wil zenden;
Offchoon onzichtbaar, en zij zich ras troonwaards wenden:
Wijl deez' besmette plaats geen ander schefsel duldt,
Dan 't geen Gods ongenaê verdiende, door zijn' schuld.
Dus onderhielden we ons vaak t' faam in nutte reden.
Dan; op een' tijd, dat wij tot rust der matte leden,
In stillen aandacht ons nêerzetten, ziet ons oog
Een' wolk vol hemel-glans afdaalen van om hoog,
En eindelijk zich op den naasten heuvel zetten.
Het glinft'rend licht der wolk verwijdert zich, wij letten
Naukeurig op, terwijl de wolk allengs verdwijnt,
En straks een hemel-geest voor ons gezicht verschijnt.
Wij loopen schielijk, om dien Afgezant te groeten.
Terwijl wij aangedaan met eerbied hem ontmoeten,
Spreekt hij ons aldus aan: Hij, wiens geduchte troon
Hier boven is, heeft U gehoord, en mij geboôn,
Tot U den gang te spoên, in deze laage velden.
Gaa (dus was zijn bevel) die treur'ge scheffels melden,
Dat mijne Godheid niet slechts in den Hemel woont;
Maar dat zij zich, in al 't geschapendom vertoont.

Ja dat ik woon in bosch en veld, in bron en vlieten.

Wie toch doet dag aan dag de zon haar' stralen schieten?

Wie voert de starren in haar' vaste kringen aan?

Wie is de Werker van de wenteling der maan?

Wie doet het aardrijk zijn' gewoone vruchten draagen?

En wie is de oorzaak, dat de nachten en de dagen

Elkander volgen in die orde, als gij't beschouwt?

In 't kort, wie is het, die al 't schefsel onderhoudt?

Mijn' tegenwoordigheid bewaart en voedt U allen.

Wie is 't, die u beschut, niet in 't verderf te vallen.

Ik, zegt de Heer, die u bewaak, waar ge immer gaat:

Die zelfs 't geheimst van uw' gedachten gade slaat.

Toen hefte ik, door den glans des Engels opgetoogen,

In heil'gen eerbied en ontzag mijn' duistere oogen

Om hoog, en sprak: Wat zijn des Heeren gunsten niet

Oncindig groot, die Hij aan 't zondig schefsel biedt!

Hij hoort nog ons gebed, en slaat op onze elenden

Niet slechts zijn glansrijk oog; maar wil zelfs Eng'len zenden,

Om ons te leeren. Ach! ik ben geheel bedeed

Van schaamte, en durf U nauw' beschouwen, glansrijk Geest!

Al-

Aleenlijk gun mij, dat ik aangedaan met beeven,
U mijne zwaarigheên thans moog' te kennen geeven.
Ach! ik bevind en merk eerbiediglijk alom,
Gods tegenwoordigheid, in al 't geschapendom.
En 'k zal wel zorgen, van al te onbedacht te haaken,
Dat Hij aan 't fchepfel zich nog meêr zou zichtbaar maaken.
Maar 'k vrees, dat in 't vervolg de mensch, door zijnen val,
Als hij in aantal groeit, nog boozer worden zal.
En dat, naar maate van zijn' misdrijf, ook de elenden
Vermeerd'ren zullen, God zich van hem af zal wenden.
En, dat de zonde hem zoo ver van 't rechte spoor
Verwijd'ren zal, dat hij den Schepper niet dan door
Een' dikken nevel, en een' wolk van duisterheden
Zal zien, want eveneens, als ik, in 't vruchtbaar Eden,
Gevallen ben, ziet licht in 't eind' mijn nageflacht
Zich tot nog zwaarer val, dan die mij trof, gebragt.
Wel dra zal ik niet meêr bij mijn geflacht verkeeren,
Om hen, door lesfen, zelf de weldaên Gods te leeren.
't Is waar, zij konden wel, in 't minfte korrel zand
Genoeg bemerken, dat des Makers milde hand,

Door

Door haar' weldadigheid, al 't schefsel houdt in w ezen
 Maar zal 't Geschapen, zal Natuur voor hun, na dezen
 Niet al te zwak zijn? zoo des stervelings gezicht
 Niet door den Schepper zelf kragtdadig wordt verlicht.
 Helaas! 't herdenken van all' deze duisterheden
 Licht mij, gelijk de last een's rotssteens op de leden.

Hij (sprak de Geest) die dit Heelal geschapen heeft,
 En onderhoudt; door wien Gij U beweegt en leeft,
 Zal ook uw nakroost niet verlaten noch verstoeten.
 Het zal wel menigmaal zijn misdrijf zoo vergrooten,
 Dat dit, op zijnen troon, Hem porren zal tot wraak.
 Ook zal Hij, in dien toorn, zijn' fellen donder vaak
 Doen hooren, en op aard zijn' oordeel neder zenden.
 Maar dan zal zich de mensch, in ootmoed tot Hem wenden,
 En zeggen: ô daar is de ontzachgelijke vuist
 Des Rechters, die 't Heelal, door eenen slag vergruist!
 Ja, nog meer tekens zal de goede Godheid toonen
 Van haar' barmhartigheid, en 't menschdom zelfs verschoonen,
 Als 't van den rechten weg, die tot het leven leidt,
 Geheel verdwaald is: dan zal Gods weldadigheid

Hem,

Hem, op dien dwaalweg, voor verraad en onheil dekken.
Ook zal hij Wijzen tot hun eeuwig heil verwekken;
Die zullen hun 't verstand verlichten, 't oog doen slaan
Op Hem, van Wiens geboën zij waaren afgegaan.
Zij zullen van een' weg, vol buitenspoorigheden,
Zich keeren tot het pad der rechtheid, deugd en reden.
Profeeten, door Hem zelf, in 't eeuwig raads-besluit
Daar toe gemagtigd, zal Hij eeuwen lang vooruit,
Zijn' oordeel, straffen en genaê bekend doen maaken;
Op dat de sterv'ling zie, dat Hij, die alle zaaken
Door zijne wijsheid stuurt, 't onpeilbaar noodlot van
Den mensch, door zijn verstand bepaalt en gronden kan.
Soms tijds zal Hij, tot hun door zijn' Gezanten spreken;
Soms tijds zal dit geschiên, door menig wonderteken.
Er zullen zelfs, in 't eind Rechtvaardigen op aard,
Gevonden worden, bij den grooten God zoo waard;
Dat Hij, van zijnen troon vol majesteit en stralen,
Om met hun, mond aan mond, te spreken, af zal daalen;
Tot dat, in 't eind' het groot geheim der zaligheid,
Die God voor 't zondig vlees in Eden had bereid,

Bekend zal zijn, en 't Zaad der Vrouw bevrijd van finetten,
De helfche slang den kop geheellijk zal verpletten.

Hier staakte de Afgezant des Hemels zijn verhaal.

Hij zag Ons vriend'lijk aan, het geen mij andermaal
Tot Hem deed spreken, daar ik, minder dan te vooren
Met bleeke vrees geprangd, mij in deez' taal liet hooren:

ô Hemel-vriend! indien 't een' zondaar wordt vergund,
U dus te noemen; dan, ik weet te wel Gij kunt
Mij dit niet weig'ren, noch den mensch vijandig haaten,
Dien zelf de goede God niet gansch'lijk wil verlaaten.
Aan wien zijn' goedheid en barmhartigheên zoo klaar
Zich opdoen voor het oog; dat zelfs de Hemel-schaar
Daar over staat, als in verwond'ring, opgetogen;
En 't zondig vlees, in 't stof gebukt, al zijn vermogen
Verliest, om voor die gunst, in dank-erkentenis
Zich te uiten; zeg mij toch, zoo 't U geoorloofd is,
Die groote wonder-taal voor 't menschdom op te klaaren.
Wat is het, dat eens 't zaad, het geen de vrouw zal baaren,
Den wreeden kop der slang geheel vermorf'len zal?
En wat beduidt de vloek, die God op onzen val

Gelegd heeft, als Hij sprak : Gij zondig mensch zult sneeven?

Ik zal U alles, in het kort, te kennen geeven,
Het geen mij vrij staat, sprak des Hemels Afgezant.
Zoo dra Gij Adam met uw' vrouw, door onverstand,
Gezondigd hadt, liet God zich tot de Gæesten hooren:
'k Heb over Adam en zijn zaad den dood beschooren;
Hij overtreedt mijn' wet. Terstond na deze taal
Vervulde een' donk're wolk de gansche Hemel-zaal.
En aanstonds hield het Koor der reine Hemellingen,
Uit diepen eerbied op, Hallelujaas te zingen;
Ook hoorde men geen galm van eenig Serafijn.
Doch kort hier op verdween die zwarte wolk-gordijn,
Van voor des Rechters troon, en al de Hemel-reijen
Begonnen weêr den lof des Scheppers te verbrei'en.
De Rechter had voorheen nooit zoo veel majesteit,
Voor 't oog van 't Eng'lendom vol glans ten toon gespreid.
Of moog'lijk eens, wanneer Hij, door zijn alvermogen,
Na dat zijn' stem deze Aarde, uit Niet had voord getoogen,
De Zon en Maan, met all' de mind're lichten schiep,
En, door een enkel woord, in haare wording riep.

Terwijl wij allen in een' diepen aandacht stonden,
Nieuwsgierig wat de stem des Rechters zou verkonden;
Liet zijne goedheid zich in deze troost-taal uit:
Ik zal het aangezicht, (dit is mijn raads-besluit)
In mijn' geduchte wraak, niet van den zondaar wenden;
Maar nederzien op Hem en zijne diepe elenden.
'k Zal mededogend, uit de zwakke Vrouw eerlang
Een' Wreker doen ontstaan; die aan de helsche slang
Den kop verbreeken zal. De dood zal zijne schichten
Verspillen, en de Hel niets van waardij verrichten;
Of schoon de Mensch door haar gebragt is tot den val.
Gij Hemel-geesten viert deez' dag, met blijd' geschal.
Dus melde ons Hij, die leeft zijn God'lijk mededogen.
De schitterende glans van 't heilrijk Alvermogen
Had zelfs de Archangels neêr-geslagen: zoo die kracht
Niet, door een luchtig kleet, een weinig waar' verzacht.
Die dag werd gansch besteed, om op verheven wijzen,
't Ongrondbaar heil-geheim van Gods genaê te prijzen.
Doch hoe Hij, aan den mensch die gunst verleenen kan,
En zijn' rechtvaardigheid voldoen, is iets, waar van

De zuiv're Archangels zelf, begrip noch kennis draagen,
't Moet Ons genoeg zijn, dat het God'lijk welbehagen
't Gezegd heeft; en dit nieuws wordt thans U aangebragt:
Dat reeds de Vorst des doods zijne uitgestrekte magt
Verlooren heeft, en niets zal durven onderwinden;
Dan slechts den wonderknoop van stof en geest te ontbinden.
En 't aarden kleed, waar meê de ziel was aangedaan,
Wêer tot zijn' eersten staat, in 't graf, te doen vergaan.
De reine ziel zal dan zich hemelwaards begeeven,
Om eeuwig daar, met Ons, in volle vreugd te leeven.
Hoor nu, ô Adam! dit bevel van uwen God:
„ U en uw zaad wil ik genadig zijn; en tot
„ Een teken, dat Gij op dit heilwoord kunt betrouwen,
„ Moet Ge eenen Altaar, op dien groenen heuvel, bouwen.
„ Zoo vaak de dag verjaart van dit genaê-verbond;
„ Zal, op uw outer, in den vroegen morgenstond,
„ Een helder-schijnend licht uit mijnen hemel daalen;
„ 't Welk al den heuvel, met zijn' glansen zal bestraalen.
„ Dan moet gij Mij een lam opoff'ren, uit uw' stal:
„ 't Geen, door die hemel-vlam tot asch verteeren zal.

Zie daar; nu heb ik U, uit 's Makers last, doen hooren,
 Al wat zijn' wijsheid voor het menschdom heeft beschooren.
 Zoo ver Hij wil, dat dit den zondaar kenlijk zij.
 Meer durf ik niet bestaan. Alleenlijk heeft Hij mij
 Nog boven dit vergund, U duidelijk te toonen,
 Dat, op dit Aardrijk ook nog reine Geesten wonen;
 Door wie Gij, op zijn' last, voor onheil wordt bewaakt.
 Toen wierden, door zijn' hand onze oogen aangeraakt,
 En wij, op 't onverwachtst, begaafd met een vermogen,
 Van held're zuiverheid en klaarheid, 't geen onze oogen
 Zoo veele schoonheên deed aanschouwen, dat ik niet
 In staat ben, dierbaar kroost! om naar den eisch, U iet
 Daar van te schetsen: want geen' tong zou kunnen melden,
 Wat tal van dierbaarheên wij zagen; al de velden,
 Rondom ons waaren vol van Hemelkind'ren, wier
 Gelaat en houding was begiftigd met meer zwier,
 En glans; dan Eva toen zij nieuw en versch geschapen,
 Met aangenaam geluid, mij, daar ik lag te slaapen,
 Ontwaaken deed, en greep bij mijne rechte-hand.
 Een ander talloos tal vergaarde van het land

De dikke nevels, die ze, op uitgespreide vlerken,
Naar boven voerden, om 'er, in die ruime perken,
Den dauw en regen van te vormen; die al 't veld
Verfrischt en laaft. Een tal was aan den boord gesteld
Der koele beekjes, daar zij zorgden voor het vloejen;
Ook dat hun vocht het kruid en planten mogt besproejen.
Een and're drom had zich, door dal en veld verspreid,
Daar elk aan 't groeijend ooft zijn' tegenwoordigheid
Verleende, 't mals gebloemt voorzag met tal van kleuren:
Op welke een and're schaar de zoete en friske geuren
Verspreide, door 't geblaas des adems uit den mond.
Een aantal zweefde door de bosjes, hier in 't rond;
Daar elk den zuiden wind door zijne vlucht verwekte,
Die, met een zacht geruisch, tot zuiv're frisheid strekte
Aan bloem en Veldgewas van dezen vruchtbarren oord.
Of door de koelte van een Meer of Stroom bekoord,
Aan de oppervlakte soms zijn streling deed gevoelen,
Om daar het blaaken van den zonnegloed te koelen.
Weêr and'ren vleiden zich, in 't blad'rijk lommer neêr;
Om van den arbeid daar te rusten, en ter eer

Des

Des Scheppers, het geluid van harp en citerfnaaren,
Met hunne keelen zoo eenstemmig faam te paaren,
En uit te galmen, dat des stervelings gehoor
Zig veel te zwak bevindt, voor zulk een hemel-koor.
'k Zag dezen heuvel en deez' groene lustprijcelen
Vol van een' groote schar, die schein in 't lot te deelen,
Het geen den zondaar drukt, in zijn' vervallen staat.
Hun medelijden straalde uit de oogen op 't gelaat.
Dan ach! ons oog wierd van dien hemel-glans ontluisterd,
En dat verrukkend Schoon, voor ons gezicht verduisterd.

Dit zijn, sprak de Afgezant, de Geesten, door wie de Aard',
En al 't geschapendom beschermd wordt en bewaard.
De gansche wereld is vol schoonheên, waar van de oogen
Des zondaars het gezicht niet meer genieten mogen.
De Maker schiep 'er van verscheiden orde en rang,
Om zorg te draagen voor des stervelings belang.
Aan deze Geesten thans voor uw gezicht verborgen;
Heeft ook des Scheppers wijs bestel gelast te zorgen,
Dat nooit Natuur verzuim' te werken naar de wet,
Die haar ten richtsnoer, door zijne Almagt, is gezet.

Dat

Dat ze, op den juisten tijd, van kruid en plant, en boomen,
Tot voedsel van den Mensch, de vruchten voordoe koomen.
Ook is 't hun pligt Natuur gestaag de hand te biên,
En met een waakend oog nauwkeurig toe te zien,
Op 's menschen veiligheid; zijn' daaden te beheeren.
Een onvoorzien gevaar of onheil af te weeren.
Ook moeten zij den mensch, al waar hij gaat of staat,
Staâg ondersteunen, ook uit een toefschijnend kwaad
Een wis en zeker goed doen spruiten. U bewaaken.
Zij zijn getuigen van alle uwe zin-vermaaken,
En weeten alles, wat gij in 't verborgen doet.
Zij toonen over 't kwaad misnoegen, over 't goed
Een' hartelijke vreugd. Daar bij zal God in 't straffen,
Door deze Geesten, aan den mensch zijn' wraak verschaffen.
Om weêr den zondaar, op die wijze 't rechte pad
Te doen bewand'len, 't geen hij eerst verlaaten had.
Ook zal de milde God den zegen, door hunn' handen,
In rijken overvloed, doen storten op de landen,
Waar aan Hij zijne gunst en goedheid toonen wil.
Hier zweeg de Hemel-geest van zijne reden stil.

En stapte in zijne wolk. Wij beiden opgetogen
Door zijn' lieftaaligheid en schoone troost-taal, boogen,
Met diepen eerbied voor den grooten Schepper, 't hoofd;
Terwijl zijn' gunst door ons eerbiedig wierd geloofd.

Toen bouwde ik, op den top des bergs, van groene zooden,
Het outer, dat ons door den Engel was geboden.
Uw' moeder was gestaâg van toen af in de weer,
Om van de bloemen, die zij daag'lijks heind en veer,
Op hooge heuvels vond, of in de laage streeken,
Een schets van 't Paradijs, bij 't outer aan te kweeken.
En ijd'rig elke plant te vochten met het nat
Der klare waterbron, die ginschen oord bespat.

Schuts-Eng'len! die me omringt, dus liet zich Eva hooren,
Verhoedt door uwe zorg, dat iets mijn werk zou stooren?
Voltooit, door uwe hulp, den arbeid mijner hand;
En schenkt aan al 't gebloemte, in dezen tuin geplant,
Veel schooner kleur en geur, als ze op den grond verspreiden,
Daar zij uit 's aardrijks schoot geteeld zijn: want wij weiden
Den Schepper deze plaats eerbiedig. Ik omving
Den groenen altaar, op den heuvel, met een kring

Van

Van schoone boomen, die hem tot een' schaduw strekken,
En door hun zacht geruisch een heil'gen eerbied wekken.

In deze werkzaamheid versleeten wij getroost
Een' zomer, door den gloed der heete zon geroost.
De vochte herfst die 't hoofd met veelerhande vruchten
Vercierd had, was alreê met snelle schreên aan 't vluchten.
De noorde wind begon te loejen; bosch en veld,
Aan de ongemakken van den winter bloot gesteld
Wierd reeds met rijp bedekt. Dit zagen wij met smerte,
Het akelig gelaat van 't veld ging ons ter harte;
Onkundig, dat Natuur die rust van noden had,
Als zij, door vruchtbaarheid zich gansch had afgemat,
En weêr haar krachten door den winter moest bekoomen.
Wij hadden voor den val die wisf'ling niet vernomen.
Toen was het zomer, lente en herfst gelijkerhand.
De velden wierden, door geen' heete zon verbrand.
Maar staâg gekoeld, door zoele en zachte lente-luchten.
Men had voor winter-kouw, noch zomergloed te duchten.
Intusfchen wierd Natuur beroofd van al haar schoon,
En spreide allengs aan 't oog een naar tafreel ten toon.

De bloemen stierven, op hunn' steng, ontbloot van kleuren;
En and'ren scheenen, met een hangend hoofd, te treuren
Om haar' aanstaanden dood. Het woud verloor zijn blad,
't Geboomt' zijn vruchten, die 't zoo mild gedraagen had.
Weldra verhieven zich de barre noorde winden.
De storm en regen dreigde al 't aardrijk te verslinden.
Een kleed van witten sneeuw bedekte berg en woud.
Al die verwoesting wierd, met schrik, door ons aanschoud.
Zoo deze, zeiden wij, alleenlijk de eerste vruchten
Des vloeks zijn, wat heeft dan Natuur niet nog te duchten!
'k Vrees dat zij 't voordeel, 't geen zij, na den zonden val
Nog had behouden, haast geheel verliezen zal.
Want schoon het beste van all' haare aanloklijkheden
Niets haalen kan bij 't zoet van 't altijd vruchtbaar Eden;
Bragt ze echter nog gemak en ondersteuning bij.
Doch, zoo de vloek dus meer en meer verzwaart, zijn wij,
Helaas! elendige en rampzaal'ge schefpels te achten.
Terwijl we ons dus dien staat van rouw te binnen bragten,
Vermaanden wij elkaêr, de onvergenoegdheid niet
In 't hart te dulden, en te midden in 't verdriet,

Des Scheppers geesfelroê, met diep ontzag te kusfen;
En op zijn' bijstand steeds te hoopen. Ondertusfchen
Wierd vast, door ons een oogst van vruchten faam vergaard.
Wij droogden, met veel zorg, bij onzen warmen haard,
Al wat verrotting of verderf ons kon ontrooven.
Toen wierd, door mij de grot nauwkeuriger, van boven,
Voor storm en sneeuw gedekt, en rondom wel beschut.
De kleine kudde zworf neerflagtig om de hut;
Daar zij nauw' kruiden vond, en gras om zich te voeden.
Ik, die het teder vee voor kommer wilde hoeden,
Ging op de weiden en de heuvels, in het rond;
En zamelde al het kruid en voeder dat ik vond.
En dekte 't naarftig, voor den sneeuw en regenvlagen,
Met fcheutig riet en ftroo. Dus fleepten zich de dagen
Des eerften winters lui en loom en langzaam heen.
Maar toen allengskens weêr de lente-zon verfcheen.
Vervloog de noorder-kouw voor zoele en laauwe luchten.
De windjes vaagden, van de heuvels en gehuchten,
De vochte nevels, met de guure buijen af.
De vrolijker Natuur als nieuw-gefchapen gaf

Een

Een aangenaam gezicht. Ook waaren berg en dalen
Vercierd met bloemen, daar geen schoonheid bij kon haalen.
Het dor geboomte wierd in 't jeugdig groen gekleed.
Het gansch geschapendom vergat al 't voorig leed
Des guuren winters, en was blijder dan te vooren.
Dus wierd die morgenfond van 't went'lend jaar geboren.
De kring van boomen, die om 't outer was geplant,
Had echter boven al in schoonheid de overhand.
Mijn' Vrouw gevoelde een' vreugd, onmoog'lijk uit te spreken,
Toen zij de bloemen, die ze uit de omgelegen streeken
Bij een gezameld had, weêr uit den kouden grond
Op nieuw verschijnen zag. ô Dierbaar kroost! mijn mond
Zou vruchteloos bestaan U al dat schoon te noemen.
Wij konden door een' tuin vol aangenaame bloemen,
Naar 't outer wand'len en deez' liefelijke hof
Wierd door de zon verwarmd. Elk schepsel schein zijn' lof
En dank-erkentenis den Hemel toe te brengen.
Men hoorde 't pluimgediert' zijn zoete toonen mengen
Met die der krekels, tot een' lofzang voor den Heer.
De bloezem van 't geboomt' viel mild op 't outer neer.

De schoonste bloemen rijk voorzien met fraaije kleuren,
Vervulden all' de lucht met de aangenaamste geuren.

Wij vielen op de knien: het aardrijk wierd besproeid
Door 't vreugde vocht, dat ons uit schreijende oogen vloeit,
En met den dauw zich mengt. Wij voegden onze klanken,
Bij die van 't pluimgedierte, om 't wijs bestuur te danken,
Van Hem, die vol genade en goedheid, zonder end,
't Gewrocht' van zijne wraak voor ons ten beste wendt.

Daar na begon ik, aan den heuvel 't land te bouwen,
En 't zaam gegaarde zaad den akker te betrouwen.
'k Verplante ook kruiden in den nieuw bewerkten grond,
En veldgewassen welke ik hier en elders en vond.
Natuur, 't geval in mijne oplettenheid verlichtten
Niet zelden 't lastig pak der eind'looze arbeidspligten,
Dan, dikwijls zag ik mij, door mijnen noesten vlijt,
Geheel te leur gesteld; wijl ik den juisten tijd
Niet wel in acht nam, of ik geen geschikte velden,
Tot mijn' beproeving koos, mijn' vinding heeft niet zelden
Mij ook bedroogen, daar ik van haar' denkings kragt,
In mijnen arbeid hulp, of bijstand had verwacht.

Ja deze had mij nooit verlichtenis gegeven;
Indien geen Hemel-geest mijn' ziel had aangedreeven.
Eens op een' morgenstond wanneer ik mijn gezicht
Naar 't heilig outer, op den heuvel, hield gericht,
Zach ik, in 't schemerlicht de vlam des Heeren praalen.
De opgaande morgen-zon schoot haare gulden stralen
Juist op den blaauwen rook, die naar de wolken vloog.
Ik riep tot Eva: koom en zie hier met uw oog,
Hoe God, door 't teken zijn' belofte wil vervullen:
Zie daar des Heeren vlam op 't outer. Koom wij zullen
Ons aanstonds derwaards spoên: Want, Eva! deze stond
Is Gode heilig. Koom pluk bloemen van den grond,
De schoonste die Gij kunt op dezen heuvel vinden;
Om 't heilig Offer, dat de vlam straks zal verslinden,
Daar meê te kransfen. 'k zal in tusfchen 't beste Lam
Den Heere slagten. 'k Ging naar mijne kudde en nam
Het aller schoonste, dat mijne oogen immer zagen.
En dit was de eerste maal, dat ik het durfde waagen,
Het leven aan een dier te ontnemen. Ach hoe zwaar
Viel mij die pligt! Ik wierd een' huivering gewaar.

Mijn

Mijne opgeheven hand viel dikwijls kragtloos neder.
Ja, 'k had het nooit gewaagd, een dier zoo zacht en teder
Te dooden, zoo 't bevel des Hemels mij geen' kracht
En moed had bij gezet; ô 't enkel nagedacht
Kan nog ontroering, door mijn' gansche leden wekken,
Wanneer ik denk, hoe't zich mijn' handen zocht te onttrekken
Hoe 't spartelde onder 't mes, hoe't worstelde en zich wrong,
Tot zijne redding. Hoe 't het bloed uit de aders sprong,
En hoe het eindelijk, door veege en vreemde trekken,
Het nad'rend oogenblik des doods mij deed ontdekken:
Tot dat ten lesten zich het Lam niet meer bewoog.
Een aak'lig denkbeeld trof mijn' ziel, als ik het oog
Op 't offer floeg, door mij beroofd van 't dierbaar leven.
Doch, zonder langer aan dit denkbeeld bot te geeven,
Strekte ik mijn offer, op den heil'gen altaar uit,
Het geen uw' moeder met gebloemt' bestrooide en kruid.
Waar na we ons plegtig bij het outer nederboogen.
Een lied van dankbaarheid en lof klom tot den Hogen
En Goeden God, die Ons door 't teken van de vlam
Zijn' heilbeloftenis vernieuwde. Men vernam

82 DE DOOD VAN ABEL.

Rondom die heil'ge plaats een diep en ned'rig zwijgen,
Gelijk en waarneemt, als de Schepper neêr kooft stijgen.
Terwijl dus alles zwijgt, verbeelden we ons een koor,
En lief'lijk maat-gezag van Eng'len, in het oor
Te vangen; dat zich mengt met onze smek-gebeden.
Het heilig hemel-vuur verteert straks all' de leden
Van 't plegtig offer-dier, op 't outer, en wel dra
Laat de uitgedoofde vlam een geurig reukwerk na.

Kort op dit feest, als eens de gulden zon aan 't daalen
De groene velden flauw verlichte, met haar' stralen;
Zocht ik mijne Echtgenoot gansch vrucht'loos, in den stulp,
Doch vond haar in het eind, geheel ontbloot van hulp,
En machts'loos, bij de bron, die ruischt met zachte stroomen.
Ik vond U Kain! pas ter wereld ingekomen,
En rustig slaapende op uw' moeders zwakken schoot:
Want in de drukte van den arbeid, was de nood
Haar overvallen. ô Hoe zat zij opgetogen
Van blijdschap, over U, mijn Zoon! Hoe sloeg zij de oogen
Naar mij al lachende op! vergeetende al haar' druk,
En smert'lijk baarenswee. Geluk, roept ze uit, Geluk!

ô Va-

ô Vader van den mensch! God heeft mij willen hooren,
In mijne smerte; ik schenk U dezen Eerstgebooren,
En heb, toen ik dit wicht ter wereld had gebragt,
Den naam van Kain voor het schefeltje uitgedacht.
Een naam, waar door ik steeds gedenk aan 's Hemels zegen,
'k Heb immers van den Heer, een manlijk zaad gekreegen.
ô Gij, mijn lieve Telg! God heeft mijn' beê verhoord,
Sprak zij vervolgens, en op 't uur van uw geboort'
Een gunstig oog gevest: ach! mogt gij all' uw dagen
Besteden tot Gods eer, en zuiver welbehaagen?
Wat is 't schefsel van een' vrouw gebooren, teêr,
En onbekwaam zich zelf te helpen! maar ô Heer!
Geef dat hij opgroeje, als de bloemen in de velden,
En dat hij dan uw' lof gestadig moog vermelden?
Daar op neem ik U, in mijne armen, en ik druk
U tederlijk, en zeg: Ik wensch U ook geluk,
En zegen, Moeder van het menscdom, 't Opperwezen
Dat U geholpen heeft, zij eeuwiglijk gepreezen.
U Kain! zegen ik, den oudsten van 't geslacht,
Die zijne moeder smerte en pijn heeft aangebragt.

U, eersten, die in druk, en wederwaardigheden,
 Van uw' geboorte af aan, den dood zult tegen treden.
 ô God! dus voer ik voord, zie van uw' Hemel-troon,
 In gunsten neder, op deez' eerst-gebooren zoon?
 ô Goede Hemel! mogt het U in gunst behaagen,
 Uw' zegen te gebiën, op zijne lente dagen?
 Wat zal het niet aan mij eene onuitspreek'bre vreugd
 Verschaffen, dezen Spruit in zijne ted're jeugd,
 De goed'ren der genaê des Hemels aan te wijzen!
 Ik zal hem leeren, U, met ted're lippen prijzen.
 Des morgens eer de zon het aardrijk nog verlicht;
 En 's avonds als zij zich verbergt, voor ons gezicht.
 ô Ted're moeder! wat zal ons geslacht niet groejen!
 Een talloos nakroost zal aan uwe zijde bloejen.
 Deez' mirt was eveneens, als Gij, van kroost ontbloot,
 Tot dat, uit zijnen stam, een tal van scheuten sproot.
 Zoo vaak de lente zon hem weêr met blaên deed pronken,
 Heeft elke jonge telg weêr anderen geschonken.
 En thans, daar scheut bij scheut uit stam en wortel spruit,
 Maakt deze mirt alleen een lief'lijk bosjen uit;

Dat

Dat zijnen geur alom verspreidt, door veld en dalen.
En dus zal ook uw kroost, in menigte, om U praalen.
Van dezen heuvel, (ach dat dit vooruitgezicht
Mijn' lieve wederhelft, uw' baarensmert verlicht'!)
Van dezen heuvel, zal ons oog all' die landsdouwen,
Met hutten heind en veer, als dicht bezaaid aanschouwen.
Wij zullen zelf, indien de dood den broozen draad
Van onzen leeftijd nog wat onverbrooken laat;
Als noeste bijen, hen elkander hulp zien geeven,
Behoeftigheden en verkwikking, tot het leven,
Hen zien verzaam'len, voor den schraalen wintertijd.
Wij zullen dikwijls ook ons kroost, in hunnen vlijt,
Van dezen heuvel neer-getreeden gaan verzellen,
En hun de wond'ren van den grooten God vertellen.
Ook zullen wij hen vaak vermaanen tot de deugd.
En als zij vrolijk zijn, meê deelen in die vreugd.
Ook in het tegendeel, wanneer wij hen zien treuren,
Dan zullen we, in dien staat, hen trachten op te beuren,
Wij zullen, van den top des heuvels heind en veer,
Ontelbaare outers, voor den grooten Opperheer,

Ontflooken zien; en all' die brandende offers zullen
 De lucht rondom ons heen, met geur'gen rook vervullen.
 Door welken ons gebed, voor 't menschelijk geslacht,
 Tot aan de voetbank van den Throon zal zijn gebragt.
 En als, na dezen eens die groote zoen-dag weder
 Verschijnt, en 's Hemels vlam daalt op ons outer neder
 ô Heuchlijk voorgevoel! mijn' ted're vrouw! dan zal
 Ons kroost bij duizend zich verzaam'len in het dal.
 Daar we, in hun midden, Hem de zuiverste offerhanden
 Vereeren zullen, die men immer Hem zal branden.
 Dan zult Gij, in een' kring uw' telgen op de kniën
 Geboogen, om ons heen, vol heil'gen eerbied zien.
 Dus was het, Kain! dat ik door de vreugd bewoogen,
 Mij minzaam hooren liet. Waar na ik opgetogen,
 Uw' tred're wangen kuste en aan uw' moeder weêr
 In de armen overgaf: Die U niet minder teêr
 Omhelsde en strookte, met de grootste aanminnigheden.
 Toen hielp ik Eva op en was haar zwakke leden,
 Door 't baaren afgemat, tot onderstand en stut.
 Ik bragt haar langzaam en voorzichtig in de hut.

Uw'

Uw' leedjes wierden ras met kloeker kracht bewoogen,
De lach en vrolijkheid straalde uit uw' tedere oogen.
Nog nauwlijks zette gij uw' zwakke voetjes voord,
En huppelde in 't gebloemt, gij kondt nog nauw een woord,
Met uwe kleine tong, en lieve lipjes uiten;
Wanneer ook Mehala, de tweede mijner spruiten
Door Eva wierd gebaard, die in haar' frische jeugd,
Uw Vrouw wierd, Kain. - ô Hoe groot was uwe vreugd,
Om 't nieuw-gebooren wicht! gij kuste menigmaalen
Haar' roode wangen, en gingt bloemen voor haar haalen.
Daar op heeft Eva U, mijn Abel! voord gebragt.
En in haar vruchtbaarheid, heeft zij niet lang gewacht.
Voor U een' wederhelft, uit haaren schoot te baaren.
ô Welk een' blijdschap! U te zien in de eerste jaaren,
Als 't vrolijk kinderspel U telkens nieuw vermaak,
In 't groen verschafte, of dat Ge uw' jonge krachten vaak
Beproofde, die allengs tot meerder rijpheid steegen.
En in uw daaden zich vertoonden allerwegen.
Daar na bestierden wij uw neiging, vroeg en laat,
Met veel oplettenheid, op dat van elke daad

Een

Een frisfchen geur van deugd alom zich mogt verspreiden.
Gelijk een groot getal van bloemen schoon verscheiden
In geur en kleur, met kunst en kennis saam geplukt.
Door haare lieflijkheid, het oog en hart verrukt.
Want als nog 't kinderspel uw' zinnen kon bekooren,
Leerde ik U reeds dat Gij in zonden zijt geboren.
En daarom al zoo wel verzorging nodig hadt,
Als de aarde, die om ons vervloekt, niet meer een' schat
Van rijpe vruchten schenkt, dan na veel zweet en zwoegen.
Doch ik geniet in 't eind, mijn' kinders! het genoeg,
U allen groot te zien, gelijk een jonge rank
Allengskens in een' boom verkeert. Ik loof en dank
Den Grooten Schepper, die Zijn' zegen wou gebieden;
En dit, mijn teder kroost! moet ook door U geschieden.
Eerbiedigt Hem getrouw; dan zal Hij vroeg en laat,
Zijn zegen over U gebieden, waar ge ook gaat.

Dus liet zich Adam, op 't verzoek van Abel hooren.
Zijn' kinders leenden hem nog steeds aandachtige ooren,
Toen hij reeds zweeg. Gelijk een' jonge ented're Bruid,
Aan haar' Bemindens zij', nog luistert naar 't geluid

Des schellen nachtegaals, die bij het vrolijk dagen
Der gulden uchtend-zon zijn' zangerige slagen
Met hunn' gesprekken paart, vol liefde en tederheid,
En op haar' wang een blos van zielsverrukking spreidt.
Gelijk die luistert, als zij reeds geen' ted're zangen
Van dat welluidend dier meer mag in de ooren vangen,
Maar nog den tak beschouwt, waar op de zanger zat.
't Verhaal van al wat voor hunn' tijd gebeurd was, had
Hen, op verscheiden wijz', het teder hart bewoogen.
Dan perste eens 't breed bericht de traanen uit hunne oogen;
Dan weder wekte 't vreugde, in 't aangedaan gemoed.
Zij danken Adam elk om 't ijev'rigst. Kain doet
Het ook: doch bij 't verhaal, der Oud'ren, was noch teken
Van vreugd noch droefheid, op zijn streng gelaat gebleeken.

EINDE DES TWEEDEN ZANGS.

M

D E

D E D O O D

V A N

A B E L.

D E R D E Z A N G.

Na dat de Vader van het mensdrom zijne reên
Voleindigd had, gaat Elk weêr vrolijk hutwaards heen.
En daar 't gesternte en maan hen licht met glans en straalen,
Kust Abel vol van vreugd zijn' Thirza duizend maalen.
Wat blijdschap, zegt hij, voel ik thans, in mijn gemoed,
Wijl Kain tegen mij geen' kwaaden haat meer voedt.
En zich met mij verzoent. Hoe was mijn' ziel bewoogen
Door waare blijdschap, om de traanen in zijne oogen!
De nucht're dauw kan zelfs, na heeten zonnescijn,
Voor 't jeugdig veldgewas niet aangenaamer zijn.
De stormen zijn bedaard, die hem zoo fel bestreeden.
De waare broeder-liefde en vrolijkheid heeft heden,

Haar

Haar woonsteê weder als voorheên, bij ons gemaakt.

Gij, die met zoo veel zorg, onze Ouders hebt bewaakt,
Toen Gij hen eenzaam op deze aarde hebt doen wonen;
Laat ons, door dolheid nooit uw' goedheid weder hoonen?

De blonde Thirze omhelst haar' lieven Echtgenoot,
En antwoordt hem: Het vocht, op 's aardrijks dorren schoot,
Uit eene zomer-wolk, kan voor gebloemte en kruiden
Niet aangenaamer zijn; geen windjen uit het zuiden
Schenkt, na de barre kouw des winters, grooter vreugd
Aan veld en bosch en woud, dan Kains nieuwe deugd,
En ted're broeder-min verwekken aan mijn' zinnen.
Gelukkig tijdstip! dat hij U weêr wil beminnen.
Een friske klaarheid heeft onze Ouders als verjongd,
Op elke omhelzing, die Gij straks van hem ontfongt.
ô Blijde stond! natuur schijnt met meer schoon te pronken,
En Gij, ô maan! schijnt ons met blijdschap toe te lonken.
Dus drukt de vreugde zich door Thirzaas lippen uit.

Verzoende Kain gaat met Mehala zijn' Bruid
Ook hutwaards heen; zij drukt van blijdschap opgetogen,
Hem aan de hand, en ziet hem aan, met vrind'lijke oogen,

En spreekt: Mijn Lief! wat ernst bevangt uw streng gelaat?
 Zijn dan de zachte vrede en vriendschap niet in staat,
 Een' gulle vrolijkheid op uw gezicht te brengen?
 Ik weet uw' deftigheid en moed wil niet gehengen,
 Dat uitgelaaten vreugd uw manlijk hart beziel';
 Straks echter, was een lach, die mij op 't zeerst geviel,
 Met opgetogenheid, uit uw gelaat te leezen;
 Hoe straalde ze uit uw oog, hoe vriend'lijk was uw wezen!
 Wanneer Gij Abel teêr omhelsde, uit broeder-min.
 De Heerscher schiep er zelf een welbehagen in,
 En zegende uw gedrag, uit 's Hemels sterren-daken;
 Ja de Eng'len deed dit mede een' waaren wellust finaaken:
 Zij hebben, om ons heen, van blijdschap als, geschreid.
 Vergun, Geliefde Man! vergun mijn' tederheid,
 Vergun de vreugde, die mij elk om 't zeerst verrukken,
 Dat ik U hartelijk, op mijne borst moog' drukken?
 Dus uit zich Mehala, en drukt hem aan haar' mond.

Schoon Kain dit bewijs van min niet wederstond,
 Begon hij echter dus tot Mehala te spreekken:
 Uwe uitgelaaten vreugd verstrekt mij tot een teken

Van bitt'ren hoon en smaad: ik merk het duidelijk; ja
Gij hoont mij zeker, door uw' blijdschap, Mehala!
Gij wilt, door deze vreugd, zoo 't schijnt, te kennen geeven,
Mijn Man, mijn Kain heeft zich van zijn voorig leven
Gebeterd, want voorheen was hij een zondig man,
Kwaadaartig haater van de waare deugd, en van
Zijn' vroomen Broeder. Dan, 't zijn hoonende gedachten.
Ben ik een haater van mijn' Broeder Abel te achten,
Om dat ik hem, als Gij, met geen verwijfd getraan,
En laffe omhelzingen gestaåg heb nagegaan?
Ik heb hem nooit gehaat, alleenlijk kon zijn streelen,
En eindeloos gevlei, mij op het sterkst verveelen.
Schoon hij er moeders liefde, en vaders gunst door won,
En daag'lijks die van mij vervreemde. Ja dit kon
Mij somtijds grieven. Maar, om alles U te ontleeden,
De stuursheid rimpelt mijn gelaat, niet zonder reden.
Wat onbedachtzaamheid porde onzen vader aan,
Ons all' de rampen, uit zijn' zonden-val ontstaan
Te melden; welk een spijt! gestadig aan te hooren,
Dat wij, door hunne schuld, dat lust-priëet verlooren.

En dat ons zondig oog, om hun verkeerd gedrag,
 Dit lieflijk Paradijs niet meer aanschouwen mag.
 Want zoo wij van dat all' geheel onkundig waaren,
 Zou ons 't herdenken van 't gemis geen droefheid baaren.

Daar Mehala deez' taal in haaren boezem fmoort,
 Beschouwt zij Kain lang, en vat daarna weer 't woord:

Mijn teêrgeliefde Man! indien ik U mag smeeken
 Laat af, ai, laat toch af, die schamp're taal te spreken?
 Verzamel, bid ik U, die wolken van verdriet,
 En stuursheid op uw hoofd, gelijk te vooren, niet?
 Herstel in uwe ziel de rust, wil naar de elenden,
 En 's Hemels straffen niet gestadig de oogen wenden.
 Die ge op des Scheppers gunst, de schatten van genaê,
 En mededogen moest gevestigd hebben. Gaa
 Onze Ouders, bid ik U, met geen verwijten tegen?
 Wijl zij Gods wonderdaên niet voor hun kroost verzwegen;
 Dewijl, door dit verhaal, in elk oprecht gemoed,
 Een waar vertrouwen en erkent'nis wordt gevoed.
 Doe hun dan geen verwijt: uw morrend ongenoegen
 Verschaften aan hunn' ziel een hartverteerend wroegen,

Ik bid U, overwin mijn Kain! overwin:

Haal de oude stuursheid toch niet weêr ten boezem in?

Verban 't verdriet, dat zich bij U zoekt in te dringen,

En ons genoeg en als een ondiep kooft bespringen?

Na deez' vermaning zweeg vrouw Mehala, en zag
Haar Ega minlijk aan. Hij matigt, met een' lach,
Zijn ernst en zegt: Ik zal mijn' stuursheid te onderbrengen,
Ik zal ze dempen, ja 'k zal langer niet gehengen,
Dat ze onze dagen gansch en al ontrusten zou.

Omhels mij, Mehala! omhels mij, dierb're Vrouw!

Anamalech, een helsch gedrocht had veele dagen,
Op 't stuurs en stroef gelaat van Kain achtgeslagen,
En altoos zijnen gang oplettend nagespoord.
Hij had dus ook 't gesprek met Mehala gehoord.
Zij waren nauwlijks in den laagen stulp getreden,
Of 't Helsche vloek-gedrocht bleef staan, en sprak de reden
Van Kain spottend na: Ja (schertste Het) gij doet
Zeer wel, dat gij dat helsch verdriet, uit uw gemoed
Voor altoos wegbant; ja, verwin die bange zorgen,
Die heimelijk zich weêr, in uw gemoed verborgen.

Maar,

Maar (sprak Het verder, met een' dolle razernij)
 Ik zal wel toezien, dat het goede nimmer bij
 U huisvest; want ik wil zelf de allerminste vlaagen
 Van onbevleete deugd, uit uwen boezem, vaagen.
 'k Wil all' de wolken van droefgeestigheid bij een
 Verzamelen, dat ze als een nevel U omkleên,
 Dat ze eenen helfchen nacht van duisternis verwekken.
 Uw eigen wanbedrijf zal mij tot hulp verftrekken.
 Ja 'k merk, dat Gij mij zelf uw' bijstand aan wilt bien.
 Wat zal 't me een' blijdschap zijn, dit haast volbragt te zien!
 Hier door breng ik gewis verwoesting en elende,
 Twee rampen die de mensch tot heden toe niet kende,
 Op 't aardrijk; en hier mee bedekke een duift're nacht,
 Veel zwarter dan de Hel, voor eeuwig dit geslacht.
 De lieve Dageraad verspreide reeds haar glansen,
 Met purper morgen-rood, aan de ooster hemel-transen,
 En lokte 't zangrijk koor tot vrolijk zingen aan;
 Als Kain zich bereide om weêr naar 't veld te gaan.
 De deugdzaame Abel dreef zijn' schaapen reeds ter weiden.
 De bruine Mehala en Thirza gingen beiden,

Vol gulle vrolijkheid en blijdschap, hand aan hand,
Naar 't bloemperk, dat rondom het outer was geplant.
Toen moeder Eva, met de droefheid op de wangen,
Uit haare woning trad. Zij vloogen vol verlangen,
En ongerustheid om het ijd'rigst tot haar heen;
En vroegen gansch ontsteld: Ach Moeder, welke reën
Hebt gij van schreien? zeg, wat is U wedervaaren?
Haar' zilte traanen-vloed was even aan 't bedaaren,
Als zij dus minzaam sprak: daar bijkans ieder woord
Met snikken ging gepaard. Hebt gij mij niet gehoord,
Hoe ik den ganschen tijd gefleeten heb met weenen;
Hebt ge uwen vader ook niet bitter hooren steenen?
Helaas! een veege pijn beving hem, dezen nacht,
En drong tot in 't gebeent. Hij oeffent all' zijn' kracht,
Om die te wederstaan, en zijne bange zuchten
Te smooren. Ach mijn kroost! 'k begin op 't zeerst te duchten,
En mijn geprangd gemoed is wars van allen troost.
Hij schijnt zelfs in zijn' rust vol zwaar gepeins; dan loost
Hij weêr een naar gekerm, het zweet loopt hem, bij droppen
Van 't voorhoofd: en 't geweën, dat hij zoekt op te kroppen,

N

Barst

Barst hem ten oogen uit, gelijk het water van
 Een' toegestopte bron. Ach Adam, dierb're man!
 ô Aak'lig voorgevoel! een berg ligt me op de leden,
 Ik word door angsten als van allen kant bestreedend.
 Koomt, mijne kind'ren! gaan wij weder naar de hut.

Zij keerde al weenende, en door Thirza ondersteut,
 Met haar angstvallig kroost, naar haare woning weder.
 Ze omringden Adams bed en schreiden allen teder.
 De vroomme vader lag te rusten; dit gezicht
 Gaf blijken, dat de pijn een weinig was verlicht.
 Ook schein 't bedaard gelaat een klaar bewijs te geeven,
 Dat, in den strijd, zijn' ziel verwinster was gebleeven.

Na dat hij vriendelijk zijn kroost en bed-vriendin
 Aanschoud had, sprak hij tot het treurend huisgezin:

ô Dierbaare Echtgenoot, en ted're huw'lijks panden!
 De hand des Heeren heeft, deez' nacht, mijne ingewanden
 Met zwaare pijn bezocht; Ik zeg hem dankend lof,
 Mischien zond Hij die kwaal, om mijne ziel van 't stof
 Te ontbinden. Zoo dat deel tot de aarde weêr moet keeren,
 Ik onderwerp mij aan den wijzen wil des Heeren,

En

En zie dat droevig uur gelaaten te gemoed:
't Is altijd wel gedaan, wat ook mijn Maker doet.
Ik zal, zoo lang ik leef den Schepper eer bewijzen,
En na dien tijd, zal Hem mijn' ziel volmaakter prijzen,
Als zij van 't lighaam, met den last des vloeks bezwaard,
Ontheft zal zijn; die gaaf is voor de ziel bewaard.
't Is billijk, dat ik de eerste uit nietig stof getoogen,
Tot de aarde wederkeer. Maar gun mij toch 't vermogen,
ô Vader! dat de hoop van mijn' aanstaanden staat
Mij, in het lijden van mijn' pijnen, niet verlaat;
En geef vooral, ô God! dat ik, met kloeke schreden,
Dien wreed en vijand moog in 't grimmig aanzicht treden?
Gij Eva! die mij als mijn leven dierbaar zijt,
En gij mijn kroost! vermeert de smerten niet, die 'k lijd.
Daar uwe traanen mij het bang gemoed verscheuren,
Ik zie uw allen in de diepste droefheid treuren.
Waarom door bitt' ren rouw mijn hartenleed vergroot?
Misfchien is deze pijn een voorboô van den dood,
Die langzaam nadert, en mij mogelijk wil treffen.
Of ligt wil God mij weêr van deze smerte ontheffen,

En mij herstellen... dan, hoe dit ook vallen mag,
 Bereidt uw' ziel vooruit geduldig tot dien slag;
 Als 't Hem behaagen zal, deez' leemen hut te breeken,
 En mij.... een traanen-vloed belet hem meer te spreekken.
 Hij zweeg en hield gestaag zijn afgepijnd gezicht
 Op zijne kinders, vol oplettenheid, gericht.
 Maar boven al had hij op Eva 't oog geslaagen;
 Wier treurigheid hem griefde, en andermaal deed klaagen:
 Helaas! welk een toneel vol aak'ligheid en pijn,
 Zal voor de aanschouwers eens het eerste sterfbed zijn!
 En welken angst zal eens de dood bij hem vewekken,
 Die 't eerst ten prooje van dat monster zal verstrekken!
 Beliefde 't God, wiens hulp ik altijd ondervond,
 Ons te ondersteunen, in dien akeligen stond?
 Dan, ik vertrouw, dat Hij, die immer, in dit leven,
 Mij zijnen bijstand schonk, ons dan niet zal begeeven.
 Dit is mijn' zek're hoop. Mijn kinders! gaat nu heên,
 (Dus sprak hij voords) en laat me een' korte poos alleen.
 Dat ik mijn ziel in God verzamel', bidt hem teder
 Voor mijn behoud, en dat een zachte slaap mij weder

Versterke, en voor mijn' leên, geheel verzwakt door smert,
En onverzetb're pijn, nog tot herstelling werd'.

Hier zweeg de Vader van het menschdom. Ondertusfchen
Dat elk zich nederboog om zijne hand te kusen,
Was hunne taal: ô ja wij gaan ons voor den Heer
Ootmoedig buigen, dat hij onzen Vader weêr
Herstelle. Ach wilde God voor dat gij zult ontwaaken,
Van uwe ondraagb're pijn, ten goede een einde maaken.

Toen gingen ze allen uit, doorgriefd met diepen rouw,
Doch Eva bleef alleen bij 't ziekbed. Dierb're Vrouw!
(Sprak Adam) ween toch niet, en staak dat treurig zuchten;
Gij doet aldus den slaap van mijne leden vluchten.
Voords, om voor Evaas oog zijn' bangen boezemstaat
Te heelen, dekt hij gansch zorgvuldig zijn gelaat,
En treurige oogen, met de ruige beesten-vachten.

Zijt gij het aak'lig uur, (dus uit hij zijne klagten)
Zijt gij het? ja, wat baart dit denkbeeld mij verdriet!,
ô God! ô goede God! verlaat een' zondaar niet?
Dan, hoe afgrijslijk mij de dood ook voor moog koomen;
Indien door mijnen dood, de dood wierd weg genomen:

Zoo ik voor allen kon in 't stof gaan, 'k zou dit lot,
Met eenen zoeten troost verwachten; maar ô God!
Gij hebt voor 't schefsel, uit het zondig wijf gebooren,
Dat aak'lig oogenblik des hangen doods beschooren.
Al wat het leven uit mijn' lendenen ontving,
Ontving met een den naam van zondig sterveling.
De dood zal eind'lijk eens het perk zijn onzer dagen,
En ons uit de armen van ons zuiverst welbehagen
Wegrukken, Eva! welk een droef vooruitgezicht!
Wat zult gij op mijn stof, uit ted're liefde en pligt,
Al traanen storten!.. Maar helaas! hoe zal na dezen,
Mijn koud gebeente in 't graf ontroeren? wanneer Weezen,
Van hulp en troost ontbloot, 't verlies beweenen van
Hunne ouders, of een' vrouw het misfen van haar man
Met zilte traanen zal beschreien, of een' moeder
Het kroost van haaren schoot gerukt, een teder broeder
Om zijnes zusters dood in diepen rouw zal gaan.
Of als een' minnares, met troosteloos getraan,
Het onmedogend graf haar 's bruiigoms zal besproejen.
Als brakke traanen langs de wangen zullen vloejen

Eens dorren grijaards en verzwakten vaders, om
't Gemis van zijnen zoon, die in den ouderdom
Zijn eenig steunfel was en troost en welbehagen.
Ach mijne kinders! vloekt, in zulke zwaare slagen,
Het stof uw's Vaders niet; maar denkt in liefde aan mij?
't Is billijk, dat de dood voor ons zoo schriklijk zij:
't Is billijk, dat wij in ons uiterst uur beseffen,
Met welk een' scherpen pijn de vloek en zonde treffen.
De bleeke dood is 't, die de hut der ziele slaakt,
Die ons ten vloek onttrekt en ons geluk volmaakt;
Wanneer die ziel, ondanks haare zwakke tederheden,
Het God-vertoonend kwaad kloekmoedig heeft bestreden.
En zich, met mannen-moed, verheven tot den staat
Der deugds-betrachting. Ô Mijn waarde Telgen, laat
De snoode onbillijkheid U niet zoo ver vervoeren,
Dat gij mijn rustend stof, door vloeken, zoudt ontroeren.
Ons leven op deze aarde is slechts een ijd'le droom,
Een bottend knopje van dien eeuwig-groenen boom.
Gij zwaare bergen! werpt u van mijn boezem neder;
Al stervend' keer ik naar het eeuwig leven weder.

Ik zie dien stond, met dat verlangen, te gemoed,
 Waar mede een Vader op den blijden morgen-groet
 Van zijne kinders wacht, nog in den slaap gedooken.

Na dat de vroomme man dus zachtkens had gesproken,
 Beving een' fluimering zijne afgematte leên.

In tusschen zat de vrouw gedompeld in geweest,
 En liet, om Adam, in het sluim'ren niet te stooren,
 Zich dus, aan zijne zijde, in zachte toonen hooren:

Hoe word ik door een' drom van zorgen aangetast!
 Werp vrij! ô zonden-spruit! Werp vrij all' uwen last,
 Op mij rampzaal'ge Vrouw; wil vrij alle uwe elenden,
 In eene dubb'le maat, tot mij, uwe oorzaak wenden.
 Ik ben het, die het eerst de zonde, en al het kwaad
 Daar uitgebooren, wrocht; de pijn die ge ondergaat,
 Mijn dierbaare Adam! knaagt gelijk een worm mij 't harte.
 Indien gij sterft. ô welk een voorgevoel dier smerte!
 ô Jammer! als ik bij dat aak'lig oogenblik
 Mijn zinnen vestig, ach! dan treft me een doodsche schrik.
 Helaas! in dien ik U, mijn' wederhelft moet derven;
 En gij, door mijne schuld, aan deze kwaal zult sterven!

Wan-

Wanneer U de angsten van den dood op 't aanzicht staan,
Ai zie mij dan niet norsch, en met verachting aan?
En gij mijn kroost, als ik mijn' hulp bij u koom zoeken,
Wil mij elendigen dan, bid ik, niet vervloeken?
't Is waar, geen uwer heeft tot nog toe zulks getracht;
Maar elke boezem-zucht en traan en jammerklagt
Zijn zoo veel pijlen, die mijn wroegend harte grieven.
Almagtig Opperheer! ach mogt het U believen,
Red hem, op mijn gebed nog van zijn finerte en pijn?
Dan, zoo dit boden van den wrangen dood-slaap zijn,
En hij, door deze kwaal, beroofd zal zijn van 't leven,
Scheid ons dan niet van een, maar laat mij met hem sneeven;
Of neem mij de eerste weg, ik heb het eerst misdaan.
Hier smolt vrouw Eva in een troosteloos getraan.

De norsche Kain was weêr naar het veld getoogen,
En had dus tijd gehad zijn' traanen af te droogen.
Ik kon, dus was zijn' taal, terwijl hij veldwaards week,
Mij niet weêrhouden, dat geen zilte traanen beek,
Bij mijnes Vaders bed, mij langs de wangen vloeide;
Toen hij met mild geweën zijn' legersteê besproeide.

O

Zijn'

Zijn' woorden hadden mij de bange ziel doorgriefd.
 Hij sterfe niet ó God! een Vader zoo geliefd
 Blijv' nog een' langen tijd, dit smeek ik U, in 't leven?
 Ja, 'k moest, ondanks mij zelf, me aan traanen overgeeven;
 Maar dus te weenen als mijn broeder, was voor mij
 Onmoog'lijk, of ik moest lafhartig zijn, als hij.
 Zal men nu zeggen, dat mijn teêrbeminde vader,
 Die thans door pijnen wordt verscheurd, mijn broeder nader
 Aan 't hart ligt, of dat mij de boezem is versteend;
 Om dat ik niet zoo mild, als Abel heb geweend:
 'k Min hem zoo teêr als hij, maar kan zoo luid niet schreiën.

De deugdzaame Abel keerde ook naar zijn vee en weiën;
 Daar hij, in 't gras gebukt, met zijn geweën den grond
 Besproeide, en dit gebed tot God naar boven zond:

Ik loof U Opperheer! in mijn' vernederingen,
 U, die het noodlot van de brooze stervelingen,
 Met eene goedheid, die geen paalen kent noch maat,
 Zoo vaderlijk bestiert, ik smeek U ned'rig, laat
 Het U niet belgen, dat wij onze smeek-gebeden,
 En reine zuchten, in deez' zwaare tegenheden,

Tot

Tot U verheffen? maar gij hebt den sterfeling
Dien zoeten troost vergund, in zijn' vernedering,
En jammerstaat, uw' troon om bijstand aan te loopen.
Dan, nauw'lijks, groote God! durf ik die weldaad hoopen,
Dat Gij de wegen zult verand'ren van uw' magt,
En wijsheid, om een' worm, uit de aarde voord gebragt.
Neen neen, uw weg is wijs en aller heiligst te achten;
Dies smeek ik U alleen om bijstand, moed en krachten
In ons verdriet; doch kan 't met uwen raad bestaan;
Geef ons een' Vader, geef een' dierb're Weêrhelft aan
Mijn' droeve moeder weêr? wil, in haare ongelukken,
Dien trouwen steun-pijlaar en troost haar niet ontrukken?
Die vreugd en droefheid met haar deelde, en met den echt
Zijn leven aan het haare, als één had saam gehecht.
Barmhartig Opperheer, Gij Levensbron en Ader!
Geef aan een treurig kroost een teêrgeliefden Vader
Te rug? Ai, Oorsprong van uw eeuwig raads-besluit!
Stel toch het tijdstip van zijn sterven nog wat uit;
Gebied slechts, door een' wenk? en zijne ondraagb're pijnen
En smerten zullen, in een oogenblik verdwijnen;

En wij, wij zullen, voor die goddelijke hulp,
 Een dankbaar hart vol vreugde, uit onzen laagen stulp,
 Opzenden; indien hij, nog in uw' gunst mag leeven,
 Die ons, door uw beftel, het aanzijn heeft gegeven.
 Zoo hij uw' goedheid mag vermelden aan ons zaad,
 Terwijl 't nog ftam'lende en gebroken toonen flaet.
 Maar, is door mijn gefmeek, uw raad niet om te zetten,
 Laat mij dan, door getraan, uw' reinheid niet befmetten?
 Verfchoon dan de uitspraak van mijne ongefchikte reên,
 En gun, dat ik 't gemis een's vaders mild beween?
 Laat hem uw bijftand, in dat tijdstip ondervinden,
 Als Gij dien knoop van ziel en lighaam zult ontbinden:
 Verfchoon dan ons gekerm, of matig onze fmert,
 Dat, door geen' wanhoop ons gemoed verwonnen werd',
 Maar dat we uw' wijsheid zoo volmaakt en groot te noemen,
 In onz' elendenftaat volftandig mogen roemen?

Aldus had Abel, in ootmoedigheid gezucht,
 En God om hulp gefmeekt; waar na hij een gerucht
 Gewaar wierd, en een' reuk die, door de gansche weide,
 Gelijk een lente-geur zich om hem heen verspreide.

Hij

Hij ziet om hoog; terwijl een Engel zich vertoont,
Wiens glinst'rend voorhoofd mild met roozen was gekroond.
Een zelfde vrolijkheid was uit zijn oog te leezen,
Als die der morgen-zon ter oost-kim uitgereezen.
Zijn' stem was lieflijk, als de laauwe zuiden-wind;
Daar hij tot Abel, in deez' troosttaal sprak: mijn vriend!
De groote Schepper heeft op uwe smeek-gebeden,
Aan mij geboden, met een lighaam mij te omkleeden,
En U te helpen, in uw' troosteloozen staat.
Hij, dien zoo wel de zorg een's worms ter harte gaat,
Als die van 't Eng'lendom, tot zijnen dienst verheven,
Heeft, in zijn' goede gunst, aan de aarde last gegeven,
Heilzame midd'len voor den zwakken sterfeling
Te kweeken, als hem ziekte of smerte of pijn beving;
Die, als gevolgen van den zwaaren vloek der zonden,
Het lighaam treffen, eer het wordt tot stof ontbonden:
Neem deze kruiden, kook ze in 't vocht van een fonteijn;
Geef dit uw' Vader, en hij zal geneezen zijn.
Toen keerde de Engel weêr naar de ongeziene strecken,
En Abel, die van vreugd geen enkel woord kon spreken,
O 3 Stond

110 D E D O O D V A N A B E L.

Stond onbeweeglijk, en riep eind'lijk uit: ô Heer!
Wie ben ik, nietig stof en asch! dat Ge op mij neêr
Hebt willen zien, toen ik dorst smeeken om 't verlengen
Van vaders dagen? wie kan U een offer brengen,
Dat tot vergelding van uw' goedheid strekken kan?
Wie meldt naar eisch er slechts 't geringste staaltje van?
Dit kan geen sterveling, al had hij duizend tongen:
Zelfs't Eng'len-heir schoot hier te kort, schoon ze eeuwig zongen.
Toen liep hij eilings naar zijn hut, van vreugd vervuld,
Bereide 't heilzaam vocht, met greetig ongeduld.
Daar op begaf hij zich ter woning van zijn' vader,
Trad schielijk in, en vloog het treurig ziekbed nader;
Daar moeder Eva naast zijn' zijde weenend, zat,
Met Thirze en Mehala door schreien afgemat.
De waare blijdschap straalde uit zijn gelaat en oogen.
Nu (sprak hij) is het tijd uw traanen af te droogen.
God leende gunstig 't oor aan ons oprecht gebed,
Zoo straks zal vader van zijn pijnen zijn gered:
Want, toen ik voor den Heer in 't veld zat neêrgeboogen,
Verscheen mij daadelijk een Engel uit den hoogen,

En

En gaf mij kruiden, die hij zelf geleezen had.
 Met dit bericht: Mijn vriend! kook die in zuiver nat,
 En laat uw vader dit, tot zijne herstelling, drinken.
 Men zag, bij dit verhaal, de waare blijdschap blinken
 Op 't vrouwelijk gelaat. Zij riepen: lof en dank
 Zij de Oppergoedheid Gods. De vader nam den drank,
 En voelde op 't oogenblik verlichting van zijn' kwaalen,
 De pols floeg zachter, hij kon ruimer adem haalen.
 Toen richte hij zich op, en dankte 't eeuwig licht,
 Aan wien hij, voor zijn' hulp, zoo eind'loos was verplicht.
 Voords nam hij Abels hand en drukte ze aan zijn' wangen:
 Waar op hij schreiend sprak: Mijn Abel! mijn verlangen!
 Zijt mij gezegend, zoon! door wien de Majesteit
 In mijnen veegen staat, me een hulpe heeft bereid.
 Gij, waarde Zoon! wiens deugd den Hemel kan behaagen,
 Gij, op wiens rein gebed, die woedende onweêrvlaagen
 Verdweenen, moet altoos gezegend zijn; mijn Zoon!
 De Hemel zegene U, uit zijnen hoogen troon.
 Toen trad vrouw Eva, met haar' dochters Abel nader,
 En kuste hem, op wiens gebed de zieke vader

Ge-

Gered was, en geheel van zijne pijn hersteld.

Op 't eigen oogenblik kwam Kain uit het veld;
 Daar hij, door onrust, angst en zorgen aangedreeven,
 Gezegd had: 'k zal mij weêr naar vaders hut begeeven:
 Misfchien heeft hij mijn' hulp van noden, in zijn' pijn,
 Ofmoog'lijk sterft hij, en ik zal verstooken zijn
 Van eenen zegen uit zijn' zwakken mond te hooren.
 In die gedachten ging de wrevele Eerstgebooren
 Weêr naar zijn's vaders hut. Zoo dra hij binnen trad,
 Zag hij, dat vreugde 't hart van elk vermeesterd had.
 Hij hoorde ook Adams taal, die zijnen milden zegen
 Aan Abel gaf, fluks liep vrouw Mehala hem tegen,
 Omhelsde tederlijk haar' rusteloozen man;
 En melde hem vol vreugd, hoe vader Adam van
 Zijn' smert, op Abels beê geheellijk was geneezen.
 Hij trad tot 's vaders bed. De Hemel zij gepreezen,
 Dus was zijn' taal, na dat hij Adam had gegroet,
 En zijne hand gekust, de goede Hemel moet
 Altoos gepreezen zijn; die, door de weenende oogen,
 En 't vuurig sineeken van den sterv'ling wierd bewoogen.

Maar

Maar, zeg, mijn Vader! zal ik, op deez' blijden stond,
Ook niet gezegend zijn, door uwen dierb'ren mond?
Hem, door wiens bede gij verlossing mogt ontvangen,
Hebt gij gezegend; doe mij ook die gunst erlangen:
En laat uw' oudsten zoon niet troost'loos van U gaan?

De vroomme Vader zag den jong'ling vriend'lijk aan,
Nam zijne hand, en liet zich in deez' reden hooren:
De Hemel zegene U, mijn Zoon, mijn Oudst-gebooren!
Gods gunst en zijn' genaê daal' mild'lijk op U neêr,
Bedaarde vrede en rust keere in uw' boezem weêr;
Uw' ziel geniete altoos bestendig vergenoegen.

Toen zag men Kain zich tot zijnen broeder voegen,
En dien omhelzen; doch hij was daar toe verplicht,
Daar dit, door 't zusterdom en Eva wierd verricht.
Vervolgens ging hij heen naar donk're woestenijen,
Om daar zijn' klagten aan de wanhoop toe te wijên.

Hoe, riep hij overstelpt van zwaare droefheid, vaak:
Bedaarde vrede en rust! ... ô moejelijke zaak!
Hoe wierden toch die vrede en rust door mij verkreegen?
Moest ik den grijsaard zelfs niet vraagen om den zegen,

Die zoo milddadig op mijn' broeder wierd gestord.
Hoe word ik eindeloos, in mijnen rang verkort!
Ik smaak geen voorrecht, dan in smaad-reën en elenden.
Door hem behaagde 't God, aan vader hulp te zenden;
Al wat hem boven mij beminlijk maaken kan,
Valt hem te beurte; en ik rampzalige! ik ben van
Den Opperheer geheel verworpen en verlaaten.
Wat mensch zou mij dan ook niet als zijn' vijand haaten!
Geen hemelsch Afgezant verschijnt 'er ooit aan mij:
Zij gaan mij dikwijls met stilzwijgenheid voorbij,
En toonen duid'lijk, dat zij mij geheel niet achten;
Zij gaan voorbij, terwijl ik op het veld mijn' krachten,
Door arbeid uitput, en het zweet op mijn gelaat,
En matte leden, als een daauw, bij droppels staat:
Om hunnen lieveling in 't grazig veld te vinden;
Die in het lommer van de bladenrijke linden,
Bij zijne schaapjes zit: of, als hem dit verveelt,
Met zachte handjes op zijn herders fluitje speelt.
Of traanen stort, om dat reeds de avond-zon aan 't daalen
De wolken rondom heen bepurpert met haar' stralen.

Of dat de vochte daauw op kruid en bloemen hecht.
Ach welk een ongeluk baart mij 't geboorte-recht!
Hier door voel ik op mij een' zwaarer vloek gelaaden.
Hem lacht hier alles toe, hij mag in wellust baaden.
Ik ben 't alleen, helaas! die, in het rookend zweet
Mijn's aangezichts, het brood der bange smerten eet.
Het onheil volgt mij na verzeld van tegenheden.
In die droefgeestigheid wendt Kain zijne schreden
Naar 't somber bosch, terwijl een' diepe mijmering,
Met opgevatten haat en afgunst hem beving.

De zon bestraalde reeds de vochte westerkimmen
Met dezen zelfden glans, waar meê zij, onder 't klimmen,
Het purper oosten fiert; toen Adam van het pak
Der zwaare pijn ontheft, dus tot zijn' kinders sprak:
De zon zal daadelijk ons van haar' glans berooven;
'k Wil voor de hut gaan en den grooten Schepper looven,
Die mij geholpen heeft voor 't naaken van den nacht.
Straks rees hij op van 't bed, vol nieuwen moed en kracht:
Daar Eva, met haar kroost, hem voor de hut geleidde.
Terwijl nog de avond-zon haar lachend licht verspreidde,

Doorliep de vroomen man met een verrukt gezicht,
De Velden rondom heen zoo liefelijk verlicht.
En sprak: Zie hier ô God een zondaar voor uwe oogen,
In diepen ootmoed en erkent'nis neêrgeboogen.
Aanschouw mij, Opperheer! tot in het diepst van 't hart,
Door uw' weldadigheên geroerd. Wat is ô finert!
Van u geworden, die zoo wreed mij aan dorst randen?
Gij waart tot in 't gebeente en binnenste ingewanden
Gedrongen, en mijn vlees wierd als in brand gezet:
Maar, in de pijn' verhief mijn' ziel zich, door 't gebed,
En durfde op God alleen haar gansch vertrouwen gronden;
En van dat oogenblik wierd all' mijn' smert ontbonden.
De mannelijke kracht en blijde vrolijkheid
Zijn weêr door all' mijn' leên en op 't gelaat verspreid.
De dood had nog geen recht dit leven mij te ontrooven;
Ik moest nog, uit dit stof, mijn' grooten Maker looven,
En nieuwe blijken van zijn' goedheid en genaê
Aan al 't geschapendom verkondigen; o ja,
Ik zal U looven, U den Schepper aller dingen,
Tot aan den avond, van de morgen-schemeringen,

Zoo

Zoo lang mijn' veege ziel omkleed zal zijn met stof,
Zal ze onophoudenlijk ô Redder! uwen lof
En haare dankbaarheid, aan bron en beek en velden,
En al wat adem haalt, met mond en lippen melden.
Maar als mijn' ziel eens zal ontbonden zijn van de aard',
Zal zij, tot edeler natuur en staat bewaard,
Zich tot uw' glorie-troon verheffen, vol vertrouwen,
En U, in all' uw' glans en heerlijkheid aanschouwen.
ô Schitt'rend Eng'lendom! Gij Dienaars van den Heer!
Slaat vrij uwe oogen op deez' ronden aardbol neêr;
Deez' woonsteê van den dood, die beeft op haare gronden,
Waar van de blijdschap week: zoo dra zij, door de zonden
Besmet wierd, en de Heer, die alles ziet en kent,
Zijn vrind'lijk aanschijn van den zondaar had gewend.
Deze aarde is 't schauw-toneel der groote wonder-daaden
En goedheid, waar meê God den mensch wil overlaaden.
Zijt hier getuigen van, en geeft, op eene wijs
Voor ons onvolgbaar, aan den grooten Schepper prijs,
En eindeloozen lof, in zuivre maat-gezangen.
Geen mensch toch is in staat een' lofgalm aan te vangen,

Die all' de schatten van deze onuitputb're bron
 Vermelden zou. Ik groet U, minnelijke Zon!
 Ik groet U; eer gij nog ter westkim in gaat daalen.
 Toen ge achter 't cederbosch, met uwe morgen-straalen,
 Begont te flikk'ren, bij het krieken van den dag;
 Verkwikkelijke Zon! die 't al verlicht, toen lag
 Ik nog van felle pijn en nijpend wee te kermen:
 Ook toen Gij hooger reest, om 't aardrijk te verwarmen,
 Heb ik, door klaagen en door zuchten, U gegroet.
 Maar nu Gij van 't gebergt de schaduw groejen doet:
 Zit ik reeds neder, door erkent'nis aangedreeven,
 Om God voor mijn herstel de schuldige eer te geeven.
 Gekruinde bergen, en gij heuvels heind en veer!
 U groet ik tevens; want mijn oog zal U nog weêr
 Aanschouwen; als gij staâg de held're zonne-glansfen
 Met uwe kruinen naar de west en ooster transfen
 Weêrom zult kaatsen, wen de zon des morgens rijst,
 En 's avonds ondergaat. U, die den Schepper prijst,
 En zijne goedheid zingt, U groet ik, vlugge chooren!
 Uw aangenaam gezang zal als voorheen mijne ooren

Nog

Nog streelen, en mij, in den vroegen morgenstond,
Vermaanen, om den lof van God uit hart en mond
Met U te zingen. Gij, ô Bronnen, Vlieten, Beeken!
Die, met een zacht geruisch, deze aangename streeken
Bevochtigd, en dus vaak den mensch tot slaapen wekt:
Ik zal, aan uwen boord als voormaals uitgestrekt
Weêr moogen rusten, en U 't mals gebloemt zien streelen.
Gij Boschen, Haagen en Gij groene Lustpriëlen!
Uw' schaduw zal mij nog verkwikken als voorheen.
Gij zult uw frisheid weêr, op mijn' herstelde leên
Verspreiden; als ik in uwe aangename hoven
Zal wand'len, en de bron van alle goedheid looven.
ô Gansch Geschapendom! ik groet U; en aanbid
Aleen den Magtigen, die op de wolken zit.
Die, door zijn' goedheid, nooit genoeg van mij gepreezen,
Dit zoo verachtlijk Stof van pijnen hebt geneezen.

Aldus loofde Adam van zijn' kwelling nu gered
Zijn' Schepper; daar 't Heel-al naar 's vroomen mans gebed
Zijne ooren leende, en faam, door blijdschap aangedreeven,
Hem juichend groetede, om 't vernieuwen van zijn leven.

De

De Wester-zon gehuld met lieflijk purper rood
 Verlichte flaauwlijk nog dien vrucht'b'ren streek, en schoot
 Haar' laatste stralen door de bladenrijke linden.
 De bloemen deelden aan de zoele weste winden
 Haar' zoete geuren meê, om ze allen over hem
 Te spreiden. 't Pluimgediert verhefte zijne stem
 In 't dicht beschaduwd woud, om nog met held're keelen,
 En aangenaam muziek, hem 't luif'trend oor te streelen;
 Wanneer de Broeders met de blijdschap in het hart,
 Dat Vader Adam van zijn' zwaare lichaams snert
 Ontheven was, langs groen-bevloerde wandel-paden,
 Door 't lommer van het woud den Grijsaard tegen traden.
 Na dat hij zijn gebed voor de Opper-majesteit
 Had uitgeboezemd, staat hij op, terwijl elk schreit,
 En vreugden-traanen stort, hij kust zijne Eva teder,
 En ook zijn kroost, en keert naar zijne woning weder.

Terwijl de Vader gaat, vat Abel dus het woord:
 Mijn waarde Broeder! God heeft ons gebed verhoord,
 En gunt een' Vader ons zoo dierbaar nog het leven,
 Wat offer zullen wij Hem hier voor weder geeven?

Wat mij belangt, ik zal bij 't klimmen van de maan,
 Op gindschen heuvel, naar des Heeren outer gaan,
 En Hem het edelst van mijn' jonge lamm'ren slagten.
 Gij ook, mijn Broeder! zult ge ook niet dien pligt betrachten,
 En offert Gij den Heere ook op uw outer niet?
 De wrev'le Kain zag, met wroeging en verdriet,
 Zijn' Broeder aan, en sprak: Ja 'k zal ook offerhanden
 Aan God vereeren, van de schraalheid dezer landen.
 Ach, antwoordt Abel, met een minnelijk gelaat,
 Mijn waarde Broeder! ach, de groote Herder slaat
 Zijn oog op 't offer niet, maar sचेpt hier in behagen,
 Als 't met een' rein gemoed, aan Hem wordt opgedraagen,
 't Is zoo gelijk gij zegt, was Kains norsche taal,
 En hierom zal men zien, dat, door een' held're straal
 Van hemelvuur, het lam, dat Gij Hem zult vereeren,
 Op 't vlamvend outer, straks geheel tot asch zal keeren;
 Is 't niet door uwe hulp, dat Hij, die eeuwig leeft,
 Straks onzen Vader van zijn' smert geneezen heeft?
 Dan, ik, ach arm! ik ben van zijne gunst verftoken?
 Doch niet te min, zal ook mijn offer voor Hem rooken.

Ik ben zoo wel als Gij, met dankerkentenis
 Bezield, en Vader, die ons weêr gegeven is,
 Min ik zoo teêr, als hij van U bemind kan weezen.
 Hoe God het met mij maak', Hij werd' van mij gepreezen.

Daar op werpt Abel zich, met duizend tederheên,
 Om zijnes broeders hals, en spreekt in deze reên:
 Ach waarde Kain! wilt Ge op nieuws uw' boezem kwellen,
 Om dat zich God van mij bediend heeft, in 't herstellen
 Van onzen Vader? heeft zijn' goedheid dit gedaan,
 Merk deze handelwijs slechts als een' boodschap aan,
 Waar meê Gods Engel mij belast heeft voor ons allen.
 Wil toch, dit bid ik U, niet in het denkbeeld vallen,
 Dat dit alleen om U te hoonen zij geschied.
 De wijze Schepper, die tot in het harte ziet,
 Beschouwt dit stil gemor en onbetaamlijk wroegen,
 Uit zijnen hemel, met een billijk ongenoegen.
 Ach Kain min mij toch, gelijk ik U bemin!
 Bied Gode uw offer aan, maar met een' reinen zin;
 Dat geen onheilig hart de heilige offer-vruchten
 Besmette, en wil dan ook voor geen' verwerping duchten.

Vertrouw veel eer, dat God, die dankbaarheid ten loon,
U, door zijn' milde gunst, zal zeeg'nen van zijn' troon.

Hier op keerde Abel naar zijn' dicht-begraasde weiden,
En norsche Kain naar zijne akkervelden: beiden
Om Gode te off'ren van hunne inkomste. Abel nam
En slagte, uit zijne kooi, het allertierigst lam,
En stak het overdekt met takken, kruid en bloemen,
Op 't outer aan; waar na hij, om den Heer te roemen,
Door waare dankbaarheid en Godsvrucht gansch bezield,
Voor 't brandend outer, op het aardrijk nederknielt.
Terwijl hij bezig is met nedrig God te looven,
Verheft zich de offer-vlam met veel geruisch naar boven:
Wijl God, die in het lam een welbehagen vond,
Den wind verbooden had te waaijen op dien stond.

Straks offert Kain ook, en knielt bij 't outer neder,
Dan, aanstonds zag men bosch en wouden ginds en weder
Geslingerd, door den wind, met woede en hevigheid.
Een dikke rook-damp wierd rondom hem heen verspreid;
Ten blijk dat zijn geschenk aan God niet kon bekooren.
Hij week al bevend van het altaar, op het hooren

Van een' geduchte stem, die uit de duisternis,
Dus tot hem riep: Wat beeft ge ô Kain! waarom is
Een' sidderende vrees op uw gelaat te leezen?
Indien ge u beet'ren wilt, dan hebt gij niets te vreezen;
Uw' voor'ge misdaad zal u dan vergeeven zijn;
Zoo niet, dan zullen zonde en straf en helsche pyn
U zelfs tot in de hut vervolgen, nooit verlaaten.
Wat reden hebt ge toch om Abel dus te haaten?
Die U zoo teêr bemint waarom veracht gij hem,
Die U als oudsten eert en acht? Hier zwijgt de stem;
En Kain met een' schrik bevangen door zijn' leden,
Verlaat het veld en vliedt naar dikke duisterheden.
De stormwind drijft den stank des offers by hem heen.
Hij beeft, en 't klamme zweet stroomt langs zijne grove leên.
In die gestalte laat hij onderscheiden maalen,
Zijn' stuursche blikken door de duist're velden dwaalen,
En ziet hoe de offer-vlam zijn's broeders, snel van vlugt,
Al kronk'lende opwaards stijgt door 't zwerk der dunne lucht.
Wanhopig op het zien hoe Abels offers branden,
Wendt hij zijne oogen af, en knersfende op de tanden,

Zegt

Zegt hij: zie daar volbrengt de gunsteling zijn' pligt;
Daar brandt hij 't offer, met een vlam die helder licht,
En mij de ziel doorgriefft. Wendt af, wendt af mijne oogen!
Indien ik andermaal dat flikk'ren moest gedoogen,
(Daar all' de woede van de hel zich in mijn hart
Heeft uitgestort) ik zou gewis, in dolle smert,
Mij niet onthouden van mijn' Broeder thans te vloeken.
ô Mij rampzalig mensch! dan, laat ik mij verkloeken,
En maaken, dat geheel die dolle razernij,
En wreede foltering zich uitstorte over mij.
Waar zijt ge ô dood! en gij verwoesting! maakt een ende
Van mijne dagen, en verlost mij uit de elende?
Ach Vader! waarom hebt Ge mij en ons geslacht,
Door zorgelooze schuld, tot dezen val gebragt?
Was 't niet uw loon, dat ik, in dit wanhopig woelen,
Mij voor uw oog vertoonde? op dat Gij mogt gevoelen,
In welken jammerstaat, ik door uw schuld verviel,
En met mij al uw kroost!.. doch neen, mijn' wrev'le ziel!
Wees liever slechts alleen rampzalig, in deez' streeken,
En wil uw' jammerstaat niet op dien grijzaard wreeken;

Een ziel-doorgrievende angst greep hem gewis'lijk aan,
Waar tegen zijne kracht onmoog'lijk kon bestaan:
Hij zou gewis, op 't zien van zulk een schoufpiel sterven;
En ik zou, bij dit leed, ook mijnen Vader derven.
Gods gramfchap rust op mij, ik word van Hem gehaat,
Ik ben van Hem veracht, vervloekt en gansch verfmaad!
Ja 'k ben 't elendigst mensch van alle ftervelingen.
Het lot der dieren, die ons in het veld omringen,
Is beter dan het mijn! Barmhartig Opperheer!
Stort uwe gramfchap toch niet langer op mij neêr?
Of liefst verdelg mij? .. dan ... waar word ik heen gedreeven? ..
Is mij niet aangezegd: Ik zal uw' fchuld vergeeven,
Indien ge U betert, en tot mijne ontferming wendt.
Verkies dan, zondaar! kies vergeving, of elend',
En die voor eeuwig! ja, 'k heb fchand'lijk overtreden,
'k Heb zwaar gezondigd, ach! mijne ongerechtigheden
Verheffen zich ten top, en vord'ren uwe wraak,
Rechtvaardig Opperheer! welk' een' gerechte zaak
Is uwe gramfchap! want hoe meer men van de ftreeken
Der waare zuiverheid, en deugd is afgeweeken;

Hoe

Hoe meer men zijne elende en kwelling groejen doet.
Naardien het ongeluk mij steeds verzelt, zoo moet
Ik zeker schuldig zijn. Dan, 'k zal dit zondig leven
Verlaaten. Wil ô God mijne euveldaën vergeeven?
Erbarm U... Maak mij toch van nieuwe boosheên vrij!
Wees met mijn leed begaan!.. of wel, vernietig mij!

EINDE DES DERDEN ZANGS.

D E D O O D

V A N

A B E L.

V I E R D E Z A N G.

De Lucht was noch bevocht met nucht're parel-droppen,
't Gevogelt fliep nog, en de Zon had nog de toppen
Der hooge bergen met haar' ftraalen niet verlicht,
De morgen dampen, door haar bloozend aangezicht,
En levenwekkend vuur, nog niet van 't veld verdreeven;
Als Kain zich alreê had uit de hut begeeven,
En zijne fomberheid reeds voor de fchemering
Des Uchtends met zich droeg, waar ook die wreedaard ging.
Zijn' huisvrouw onbewust, dat hij met luilt'rende ooren,
Haar diep gezucht, gepaard met ftil geweën zou hooren,
Had, in haare eenzaamheid, den ganschen naaren nacht,
Met fchreijend zuchten en al biddend' doorgebracht.

Ge-

Gelijk de donder raast, uit vergelegen strecken,
Dus vangt hij morrend', bij zich zelve, aan te spreken:
ô Haatelijke nacht! met schrik op schrik gepaard;
Wat drom van schimmen heeft 'er om mijn heen gewaard!
En nauw'lijks was haar beeld van voor mijn oog verdweenen,
Nog nauw' beving de slaap mijne oogen; of het weenen
Van Mehala, met haar aanhoudend rouw-geklag,
Deed mij ontwaaken, voor het kriecken van den dag.
Hekas! moet dan alleen 't verdriet mijn' leden wekken!
En mag geen' zachte rust mij met haar' vlerken dekken?
Wat waar 't, zoo 'k die een uur genoot, in al mijn leed!
Waarom toch weende zij? die zeker nog niet weet,
Dat mijn geschenk, helaas! op 't outer is verstoeten.
Moest zij door haar gekerm, ook nog mijn' smert vergrooten?
Haar' zuchten grieden mij, haar eindeloos getraan
Was voor mijn' bange ziel onmoog'lijk uit te staan.
Ik ben alreede weêr zoo zwaar met druk belaaden,
Dat mij deez' dag de rust ontzegd is. Abels daaden,
Tot zelfs de minsten, zijn met blijde vreugd gepaard:
Maar werwaards ik mijn' schreên ook zetten moog', vergaart

Zich fomb're treurigheid. Ik min U als mijne oogen,
 Mijn' dierb're Mehala! doch wat heeft U bewoogen,
 Dat Gij mijn' rust verstoort, door duldelooze klagt?
 Wat wekte uw zuchten mij, in 't ak'ligst van den nacht!

Daarop zet hij zich bij een groenend boschje neder,
 En zegt: ô zachte slaap! schenk me uwe hulp hier weder?
 Ik ongelukkig mensch zocht moede en afgemat
 Uw' zoeten bijstand, in de hut: maar nauw'lijks had
 Ge uw' vlerken uitgebreid, om mij daar meê te dekken;
 Of haare klaag-stem klonk me in 't oor, om mij te wekken!
 Hier, denk ik, is voor 't minst, me een weinig rust bereid;
 Ten waare mij natuur, ook zelfs in de eenzaamheid,
 Vervolgen wilde. Gij, ô Aarde! finds de zonden,
 Voor 't nietig menschdom, al te wreed en streng bevonden!
 Die zulk een' zwaaren last des arbeids vordert! Gij,
 Die mijne dagen rekt, alleenlijk om voor mij
 Te langer 't leven tot een lastig pak te maaken;
 Laat mij een' korte poos, kan 't zijn, hier ruste smaaken?
 Herstel mijn' matte leên weêr in hunne oude kracht?
 Dit toch is all' de gunst, welke ik van U verwacht,

Een'

Een' grooter ken ik niet. Op deze smeek-gebeden,
Al morrende uitgebragt, legt hij zijn' grove leden
Bij 't groenend boschje neêr, in 't opgelookten kruid:
Daar spreidt de zachte slaap zijn' vlerken op hem uit.

De helsche Anamalech was heim'lijk Kains gangen
Gevolgd, en sprak: de slaap heeft zijne leden bevangen;
Ik leg mij nevens hem ter neder; 'k wil zijn hart
Beroeren, dat het door verbeeldings-kracht verward,
Geen' waare ruste smaak'. Wilt mij, ô ijd'le droomen!
Met nacht-verschijnfels, in dit uur, te hulpe koomen?
Zoekt ieder voorwerp op, waar door de felste haat,
Met woede en afgunst, in des menschen ziel ontstaat?
Terwijl de helsche geest zich naast zijn' zij' liet vinden,
Verhefte een woest geruisch van voordgedreeven winden,
Zich door het gansche woud; die al 't geboomte, in 't veld,
Deên sling'ren op hunn' stam, met toomeloos geweld.
Zij dreeven Kains hair langs zijne doodsche kaaken:
Het Scheen of zelfs natuur hem wilde wakker maaken;
Dan, 't was vergeefsch, de slaap had hem te zeer vermand.
Hij zag, in zijnen droom, een groot onvruchtbaar land,

Met arme hutten als bezaaid: hij zag zijn' Zoonen,
 En verder nakroost, in die dorre landen, wonen;
 En hoe de heete zon, op hunn' verzengde leên,
 Haar' felle s'traalen schoot; waar voor zich niemand s'cheen
 Te dekken, zelfs wanneer zij op het hevigst steeken.
 Hij zag elk bezig, in die uitgedroogde streeken;
 De een zamelt kruiden, tot zijn levens onderhoud,
 Terwijl een ander reeds den schraalen grond bebouwt.
 Een derde, op ijd'le hoop den omgeploegden akker,
 Met mager zaad bezaait. Wat verder wiedt men wakker,
 En krom geboogen, in de vooren, 't steekend kruid,
 En s'cherpe distels, met bebloede handen uit.
 Op dat het schraal gewas, door voedzaam vocht te derven,
 Of s'chaad'lijke overmagt des onkruids, niet mogt sterven.
 Terwijl het Vrouw-volk vast, met schraale soberheid,
 Den armelijken disch, in haare hut bereidt.

Hij zag ook Eliël, aan hem het eerst gebooren,
 (Want zijn' verbeelding bragt hem alles klaar te vooren)
 Die, met een zwaare vracht belaân, al heigend' sprak:
 Wat is dit leven voor den mensch een lastig pak!

Wat

Wat is voor Kains kroost de vloek van groot vermogen!
Is dan al 't fchepfel, na den val van voor Gods oogen
Verbannen, en gedrukt met zijn' geduchten haat?
Of treft die vloek alleen des eerst-geboorens Zaad?
Ziet eens, daar verder in die zielverkwikkende oorden,
Daar 't kroost van Abel woont, langs digt-begroeide boorden
Der beeken, waar van wij, helaas! verftooken zijn;
Wijl ons geen eigendom, dan deze zand-woestijn
Vergund is, ginder, daar ze in wellust als begraaven,
In 't lommer rusten, schijnt natuur all' haare gaaven,
Voor dat wellustig rot te hebben uitgestort.
't Vermaak, indien het nog op aard gevonden wordt,
Woont met verkwikking, bij die dart'le gunstelingen;
Daar niets dan armoê, last en kommer ons omringen.
Terwijl, door Eliël deez' taal wordt voordgebracht,
Wendt hij zich hutwaards, met zijn' zwaaren last bevracht.

Voords zag de Dromer, aan de zijde dezer streeken,
Een veld met bloemen, dat door klare water-beeken,
En koele bronnen, met een minnelijk gestreel,
Gelaafd wierd; die dan eens voorbij een groen priëel,

Gewelfde bosfchen, of langs groene linden-daken,
 Al ruifchend' dart'len, en dus oog en oor vermaaken.
 Terwijl haar' spiegeling de levendige kleur
 Der fchoone vruchten, kruid, en bloemen mild van geur,
 Nog eens aan 't oog verthoont; tot dat zij moê van vlieten,
 Haar loopend water in kristallen vijvers gieten.
 De levenwekkers ziet hij dart'len, hand aan hand,
 Door fidd'rend lover; ginds een' vetten oord beplant
 Met vijgenboomen, die door hunne breede blaären,
 De bloemen dekken; ja in deze velden waaren,
 Als in een' luthof all' de zoete aanloklijkheên
 Van 't welig Knidus en Thesfalifch land bij een;
 Daar Venus wierd gediend, in gulden tempelzaalen.
 Voords ziet hij in den droom, de fchoonfte kudden dwaalen,
 Door malfche klaver, tijm, gebloemte, en jeugdig gras.
 Terwijl een herders-knaap bekranst met veld-gewas,
 Aan zijnes liefstes zij', den tijd verfleet met zingen.
 Hij ziet een groote fchaar van blijde jongelingen,
 En meisjes, op wier fchoon gelaat, bevalligheid,
 Met dart'le lonkjes, jeugd, en blijdfchap lag verfpread;

In 't welig lommer van veel schaduw-rijke boomen,
En lust-priëlen, tot vermaak bij een gekoomen.
Het zoete vreugde-vocht schuimt in den wijden kelk,
Het lachend ooft praalt op den milden disch: daar elk
Van zijn verrukkend lied, uit versch gesneden halmen,
Dien minnelijken streek, op 't lieflijkst deed weërgalmen.
Hij ziet een' jongeling, die in hun midden staat,
En tot zijn' makkers, in deez' taal, zich hooren laat:
't Gelukt ons alles wel, beminde Speelgenooten!
Doch, om ons heilgenot nog meer te zien vergrooten,
Zoo luistert, naar het geen ik U thans zeggen zal;
Natuur lacht ons wel toe, en spreidt, ons ten geval,
Op deezen vruchtbarren oord, all' haare zoetigheden;
Doch tevens vordert zij, dat we onze poez'le leden,
Tot zachter bezigheên geschikt, door arbeid vaak
Vermoejen, deez' dunkt mij eene al te zwaare taak.
't Waar zeker veel te hard, dat onze weeke handen
Aan 't lieflijk fluitenspel gewoon, de vette landen
Bewerken zouden, van den vroegen dageraad,
Tot dat de gulden zon des avonds ondergaat;

Hoe

Hoe zou ons groenend hoofd, dat thans geheele dagen
In 't lommer rust, dien gloed der heete zon verdraagen?
Geliefde Speelgenoots! wel aan, ik zal U dan
Mijn' mening, die ik denk, dat mij voorzeker van
Een' goeden Hemel-geest is ingeluisterd, melden.
Gaan wij, bij 't donker van den nacht, naar gindsche velden,
Door noestige akkerliên bewoond en wel beboud.
Laat ons, wanneer de slaap hen vast gekluisterd houdt,
Hun overvallen, en gebonden herwaards drijven:
Op dat zij 't land voor ons beploegen, hunne wijven
Aan onze meisjes, in de hut ten dienste staan.
't Is waar, dat wij hun ver, in tal, te boven gaan,
En 't ons dus ligt waar', met geweld hen te overwinnen;
Doch laat ons echter liefst dat werk, bij nacht beginnen:
Want wat behoeven wij te vechten met gevaar?
Dus spreekt de knaap. Terstond verklaart de blijde schar
Van vlugge herders, met een uitgerekt verlangen,
Dat ze aan dit voorstel meê hunn' woord en zegel hangen.
Intusfchen dat die taal des Dromers hart bewoog,
Trof op het oogenblik een nieuw taf'reel zijn oog:

Hij

Hij ziet dit wreed ontwerp alreê ten uitvoer brengen.

't Scheen nacht, hij hoort gekerm zich met gejuich vermengen :

Bespeurt verflagenheid en schrik aan allen kant ;

Hij ziet de hutten in een' lichten laaijen brand ,

En bij dien brand , zijn kroost , met kinderen en wijven ,

Door 't juichend herderdom , als lamm'ren heenen drijven.

Dus was des wreedaarts droom, die hem nog sidd'ren deed ;

Wanneer zijn Broeder niet bewust van eenig leed ,

Hem van een' heuvel, bij het duister bosch kwam vinden.

Hij lacht hem aan, en spreekt : ik groet U wel-beminden,

En dierb'ren Broeder ! ei ontwaak toch binnen kort ?

Op dat mijn teder hart voor U werde uitgestort ;

En ik , uit waare liefde , U mooge in de armen prangen !

Maar zacht... ai, matig U, mijn uitgerekt verlangen !

Ik bid U, winden ! dat gij uw geblaas bedwingt ?

Gij vogels ! die de komst der zon ter eere zingt ;

Laat U, in dezen streek , met zachter stemmen hooren ;

Wilt mijnen broeder , in zijn' zoete rust, niet stooren ?

Mischien is 't nodig, dat hij moede van zijn werk ,

De matte leden, door een' zachten slaap, versterk' !

Maar ach! hoe ligt hij daar! van zijn verschriklijk wezen
 Zijn onrust, dolle woede en pijn'lijke angst te leezen.
 Bedriegelijke droom! waarom hebt gij zijn hart,
 In 't midden van den slaap, met woede en schrik verward!
 Laat zijne ontroerde ziel en afgematte leden
 Toch rusten: Gij taf'reel van zoete bezigheden,
 Van innig ziels vermaak en ted're omhelzing, koom,
 Vertoon U aan zijn' geest, in een' gewenschten droom.
 Dat all' de schoonheên der natuur hem thans bestraalen;
 Dat vreugde en vrolijkheid, in zijn' verbeelding daalen:
 Op dat zij rein zij, als een schoone lente-ftond;
 Dat gulle blijdschap zij geschilderd, op zijn' mond.
 Dat stille kalmte, en rust hem als een' dauw besproeijen;
 Dat lofgezangen straks van zijne lippen vloeijen.

Bij 't uiten dezer taal, hield Abel zijn gezicht,
 Vol ted're broedermin, op Kains hoofd gericht.

Gelijk een felle leeuw, (die door afgrijslijk brullen,
 Het gansche woud, met schrik en angsten kan vervullen,)
 Op zijnen vijand raast en schuimbekt, tiert en woedt,
 Wanneer hem onverwacht een pijl ontwaaken doet,

En 't eerste voorwerp, dat zijne oogen hem ontdekken,
Tot voedsel van zijn' woede en razernij doet strekken:
Daar zijne gramschap zelf geen weerloos jongsken spaart,
't Welk dart'lend bloemen, in het jeugdig gras vergaart:
Aldus vliegt Kain op; zijn' woede raakt aan 't kooken,
Een storm van gramschap is nu gansch'lijk los gebrooken;
Hij brult, en tiert, en raast, en stampvoet, op den grond.
Ontsluit U!.. aarde! koom (deez' rede voert zijn mond)
Ontsluit U, wil mij thans tot in den afgrond sleepen?
Ik word toch eindeloos door kwelling aangegrepen.
ô Droev' vooruitzicht! dat op Kains nageslacht
Zijn deerlijk noodlot ook zal worden t' huis gebragt!
Dan ach!.. ik smeek vergeefs, dat Gij U zoudt ontsluiten;
De strenge Wreker zou dien bijstand zeker stuiten:
Ik moet de strengheid van zijn' toemeloozen haat
Gevoelen, dit is dus bepaald in zijnen raad.
En, om mij van geen ding, dat schrik verwekt te ontrooven,
Heeft hij zorgvuldig zelfs den voorhang weg geschooven;
Dat ik de straf zou zien, voor mijn geslacht gespaard.
Vervloekte stond, waar in mij moeder heeft gebaard!

'k Vervloek de plaats, die zij haar baarens-wee deed hooren,
 Vervloekt zij alles, wat daar immer werd' gebooren!
 Hij, die daar zaaijen wil, verlieze moeite en zaad!
 Hij trille en beeve, uit angst, die ooit daar over gaat!

Dus hoort de vroome man den dollen Kain vloeken;
 Wanneer hij bleek van angst zich echter durft verkloeken,
 Met een bekommerd hart, en aarsfelende schreên,
 Naar den ontzinden vol meêdoogen toe te treên.
 Geliefde! stamelt hij, (daar schrikken hem omringen)
 Doch neen ... ik tril... ai mij!.. een der verworpelingen,
 Die door Gods donder naar beneên gestooten is,
 En in den duist'ren poel gesmeeten, heeft gewis
 In zijn' gestalte, zich op dezen stond verftoken,
 En deze lastertaal al vloekende uitgesprooken.

Waar is mijn Broeder! ach mijn Kain!.. vluchten wij?
 Waar zijt Ge!.. dat uw naam, door mij gezegend zij?

Hier ben ik, hier! dus vangt hij dond'rende aan te spreken:
 Hier ben ik Troetelkind van God, zoo mild in 't wreken!
 Beminde Gunst'ling der Natuur, en 't gansch Heel-al!
 Wiens slangen-zaad alleen gelukkig weezen zal.

Dit heil is immers bij den Wreker dus beschooren ;
Ook is het billijk , dat het kroost des oudst-gebooren
Wierd onderworpen aan het rijk-gezegend zaad
Eens jonger broeders , om 't in zijnen blijden staat ,
Tot dienstb're slaaven , in het akkerveld , te strekken :
Op dat de zorg hen niet te vroeg uit slaap mogt wekken ,
Wier leden aan 't gemak en weelde zijn gewijd.
Ach ! al de helsche woede en toemelooze nijd
Vaart in mijn hart !.. maar hoe !.. wat wederhoudt mijn' schreden ?

Mijn Broeder ! ach ! dus viel hem Abel in de reden ,
Met een gelaat vol liefde en schrik , hoe dus vervoerd ?
Wat akelige droom heeft U de ziel beroerd ?
'k Heb van het schemerlicht , in afgelegen hoeken ,
In 't veld , en op 't gebergte , U rustloos loopen zoeken ;
Om U te omhelzen , en bij 't rijzen van de zon
Te groeten , Kain ! zeg welk' eene stormbui kon
U dus beroeren ? ach ! ik kwam om U te zegg'nen :
Moest Gij , op zulk een' wijz' , mijn' broedermin bejeeg'nen ?
Wanneer zal eind'lijk eens die heuchelijke dag
Verschijnen , dat ik U gerust omhelzen mag ?

Wanneer zal eindelijk de vrede en 't vergenoegen
 Met broedermin gepaard, zich weder bij ons voegen?
 Die dag, daar vader, door droefgeestigheid geprangd,
 Met moeder Eva, zoo reikhalzend' naar verlangt!
 Waarom doet Ge uwen geest die zoete ziels-vermaaken,
 Uit weêrvereening ontstaan, niet eind'loos smaaken?
 Door welke uw hart, zoo 't scheen, een' nieuwe rust ontving;
 Toen ik verrukt van vreugde U om de schouders hing.
 Heb ik ook moog'lijk U, mijn Kain! fins beledigd?
 Weez met uw' broeder toch, om Gods wil, weêr bevredigd?
 Maar ach! gij houdt niet op, mij, met een norsch gelaat,
 Te aanschouwen; blus in tijds, dien onbedachten haat;
 Bedaar toch, en gedoog, op nieuw mijn vriend'lijk strooken?
 Terwijl deez' laatste taal door hem wierd uitgesproken,
 En hij zijne armen om des Broeders kniën wil slaan;
 Treedt Kain achterwaards en grauwt hem woedende aan:
 Ha looze slang! gij wilt dus heim'lijk mij bekruipen?
 Met grijpt hij eenen knods, in die verwoede stuipen,
 Waar meê de vroome dus, door hem getroffen wordt;
 Dat hij, op 't oogenblik, ter aarde neder stort.

W. G. van der Vliet delin.

Acme Winkelhof sculp. 1790.

Met grijpt hij eenen knods Bladz. 142.

De stervende Abel wendt nog voor het laatst zijne oogen,
Waar in men duidelijk het hart'lijkst mededogen,
Met edelmoedige vergeving ziet en leest,
Op zijnen moordenaar, en geeft aldus den geest.
Terwijl de stroomen bloeds, die langs zijn' lokken vloeijen,
Tot voor de voeten van den wreeden 't zand besproeijen.
De booze Kain is, op 't zien van zijne daad,
Met schrik bevangen, en besturven om 't gelaat.
Hij zweet van helichen schrik, zijn' grove beenen knikken,
Daar hij getuige strekt van Abels laatste snikken.
De rook des bloeds, dat hij op de aarde stroomen zag,
Klimt tot hem op. Hij schreeuwt, en roept, vervloekte slag!..
Ontwaak, mijn Broeder!.. ach!.. mijn Broeder!.. wil ontwaaken!..
Wat staan zijne oogen stijf!.. hoe bleek zijn mond en kaaken!..
Hoe is zijn gansch gelaat van allen glans beroofd!
Hoe stroomt het laauwe bloed langs zijn geslagen hoofd!
Ai mij rampzalig mensch!.. ô angsten, die mij prangen!
De gansche hel heeft met haar schrikken mij bevangen!
Zijn' wanhoop was hem tot eene onverdraagb're straf,
Hij brulde, en wierp den knods eilhoofdig van zich af,

Sloeg

Sloeg met zijn' vuisten zich voor 't hoofd, in arren moede.
 Voords bukt hij neder, tot het offer zijner woede,
 Om 't op te beuren van den rood-beverwden grond.
 Hij roept aanhoudende uit, in dezen bangen stond:
 Mijn Broeder!.. Abel!.. ach ik bid!.. ontsluit uwe oogen?
 ô Schrik der hel!.. wat hangt zijn bloedend hoofd geboogen!..
 ô Dood!.. heeft dan uw' magt!.. ô angsten!.. laat mij vlien!..
 Spoedt voort... spoedt eilings voort... mijn' wankelende knien!
 Dus brult hij, in wiens ziel zich angst op angsten hoopen,
 Die hem vervolgen, en naar 't donker bosch doen loopen.

De helfche Anamelech stond, tot een zeker blijk
 Van zijnen zegenpraal, bij 't afgemaakte lijk.
 Verwaande vreugd was uit zijne onverschrokken trekken,
 En trotsche houding, op het duidelijkst te ontdekken.
 Hij stak zijn fieren kruin manmoedig naar om hoog.
 Dus stijgt een rook-kolom schrikbaarende op voor 't oog,
 Uit de afgebrande hut eens boumans, die nog wakker,
 En geenes kwaads bewust, zich afflooft, op den akker;
 Terwijl zijn' have, en goed alrede in de asfche ligt.
 Dan sloeg hij lachend' naar den moorder zijn gezicht,

Dan

Dan weêr bezag hij 't lijk, met onverzaadbaare oogen.
ô, Sprak hij, wat is 't zoet, voor 't eerst, door mijn vermogen
Den grond bevocht te zien met stroomend menschen bloed!
ô Lieff'lijk tafereel, zijt hartelijk gegroet!
'k Zag nooit, met dat vermaak de heil'ge bronnen vlieten,
Eer Godes blixems ons van boven neder stieten.
Der Eng'len lofzang heeft mij nimmer dus bekoord,
Als ik met blijdschap straks het snikken heb gehoord
Van dezen broeder, door zijn' broeder dood geslaagen.
ô Heerlijk meesterstuk van 't godlijk welbehagen!
ô Mensch! wat ligt gij daar belachlijk neêrgeveld!
Rijs op, ô Eng'len-vriend! rijs op, ô jonge held!
Het is reeds meer dan tijd, dat gij de slaafsche pligten,
Van uwen godsdienst, naar gewoonte, gaat verrichten.
Maar hij beweegt zich niet, hij is door de overmagt
Zijn's eigen broeders, zoo prijswaardig omgebragt.
Wat zeg ik? .. neen, ik heb, door mijn geducht vermogen,
Des broeders arm, tot dien gewisfen slag bewoogen.
Door zulke daaden, die de groote Satan zelf
Benijden zal, wil ik mij, uit het zwart gewelf

Allengs verheffen. Maar, thans daal ik tot de troonen
 Des afgronds neder, om daar mijn gezag te toonen.
 Wat zal 't vermaak'lijk zijn te hooren, dat mijn lof,
 Met vreugde-galmen, wordt verbreid, door 't duister hof!
 Daar zal ik glorieijk bij 't rot der duiv'len zweeven,
 Die nog, door geene daad, in luister zijn verheven.
 Terwijl de snoode zich vast koestert met dien waan;
 Wil hij nog eens op 't lijk vermaadende oogen slaan:
 Maar de Opperheer gebood aan all' de helsche schrikken,
 En woeste wanhoop, hem gelijk'lijk aan te blikken.
 Nauw' geeft de Troon-monarch dien last, of aanstonds wordt
 Hij, door een' gansche zee van wroeging overstort.
 Hij vliedt, terwijl hij 't uur, waar in Gods welbehagen
 Hem had geschapen, vloekt, en de eeuwigheid der plaagen.
 Intusfchen steeg een zucht van Adams dooden zoon,
 Met zijnen laatsten snik, voor des Alzienden troon;
 En eischte billijk wraak van Gods gerechtigheden.
 De donders rolden uit het heiligst naar beneden,
 Het groot hallelujah wierd door 't geluid gestoord,
 Geen lieff'lijk snaarensfel van harpen meer gehoord.

De donders stuitten van de azuure hemel-zaalen,
Met fchor geluid te rug, tot drie verscheiden maalen.
Nu zweeg de donder, en de stem des Hoogsten drong
Ter zilv'ren wolke door, die zijnen troon omvong.
Hij roept een' Engel: die verschijnt voor 't Alvermogen,
Terwijl hij, om den glans der zuiv're godheid de oogen,
Met zijne vleugels dekt. De Godd'lijke oppermagt
Spreekt hem dus aan: de dood mogt op het broos geslacht
Des zwakken menschen thans den eersten buit verwerven:
Gij zult het beste deel der vroomen, na hun sterven,
Bij een vergaären. Ik heb zelf de vroome ziel
Van Abel ondersteund, terwijl hij nederviel.
Gij zult voordaan getrouw U aan hunn' zij' doen vinden,
Als doodsche kwaalen hen aan 't veege ziekbed binden.
Gij zult hen, in dien stond, waar op de bange geest
Die groote scheiding van de ziel en 't lighaam vreest,
De wisse zekerheid van 't eeuwig heil verklaaren.
Gij zult, dit is mijn last, hunne angsten doen bedaaren;
En maaken, dat de ziel op mij 't vertrouwen zett'.
Gij zult hunne oogen van de straf der strenge wet,

Op mijn' barmhartigheid en liefde alleen doen vesten.
 Begeef U aanstonds naar die zondige gewesten,
 En vlieg de vroome ziel van Abel te gemoet.
 En gij, ô Michaël! spoed U naar hem, die 't bloed
 Zijn's broeders stroomen deed, meld hem, in 't woud verstookten,
 Den vloek, die op hem ligt, door mij zelf uitgesproken.
 Dus was 't geducht bevel, dat de eeuwige Opperheer
 Aan zijn' gezanten gaf, waar op de donder weêr
 Tot driemaal, aan 't gewelf des hemels zich liet hooren:
 Het heilig Eng'len paar zweeft door de stille chooren,
 Van 't opgetogen heir, met een' gezwinde vlugt,
 Ter open hofpoorte uit; daar ze in de ruime lucht
 Ontel're waerelden en zonnen met haar' stralen
 Verneemen, en in 't einde op de aarde nederdaalen.

De Heilgezant roept straks de ziel van Abel, uit
 Het stoflijk deel, dat als een kerker haar omfluit.
 Zij nadert vrolijk, als geslaakt uit haare boeijen;
 De beste deelen van het doode lighaam vloeijen
 Haar na, met verschen dauw van 't malsch gebloemt gepaard,
 Door 's Engels glans verwekt, en 't windje saam gegaard,

Om

Om met die vloeib're stof de reine ziel te omvangen.
Vol opgetogenheid en uitgerekt verlangen
Ziet zij den Engel, die reeds haare komst verbeidt,
En nad'rend tot haar spreekt, met gulle vriendlijkheid:
Ik groet U zaal'ge ziel, van 't stoflijk deel ontbonden!
Omhels mij? dank zij God! dat ik wierd afgezonden,
En de eerste ben, die U verwelkoom, daar een' magt
Van duizend Eng'len reeds, op uwen intred wacht.
ô Eindeloos geluk! voor eeuwig 't Alvermogen
Uw blanke deugd ten loon, te aanschouwen met uwe oogen.
Omhels me, ô Eersteling! die van het stoflijk kleed
Ontheven, 't rein verblijf der zaligheid betreedt.

'k Omhels U, sprak de ziel. De voorsmaak van het leven
Deed haar verftommen en aan 's Engels schouders kleeven,
Wat ben ik zalig! riep zij uit, wanneer voorheen
Gods tegenwoordigheid in 't eenzaam mij verscheen,
En 't schoon der blanke deugd mijn teder hart deed blaaken,
Was dit de voorproef reeds van 't heil, dat wij thans smaaken.
Toen viel mij reeds een schets dier zaligheid ten deel;
Maar, wat scheelt dit genot bij zulken voorsmaak veel!

Wat is 't onnoembaar van Gods alvervullend wezen
 Thans, voor mijn verziend oog oneindig hoog gereezen!
 Welk' een' vernieuwing van gedachten, zonder end!
 Veel aangenaamer dan de pas-herbooren lent',
 Doorluchtiger, en meer in held'ren glans verheven,
 Dan duizend sterren, die door 't blaauw gewelfzel zweeven.
 ô Vriend! ô Hemel-vriend! was de opgetogen taal
 Van Abels ziel, omhels, omhels mij andermaal?
 De oneindige Eeuwigheid is mijne! ik zal Hem prijzen!
 Met onvermoeiden mond, Hem eind'loos eer bewijzen!
 Die, tot in eeuwigheid de onwankelbaare deugd,
 En al wat goed is, loont met eene onmeetb're vreugd.

Dus onderhield zich lang dit tweetal zaal'ge zielen,
 In vreugdegalmen vol verrukking; aldus vielen
 Ze uit onderlinge liefde elkander om de leên.
 Koom, zegt de Hemel-geest, vlieg met mij opwaards heen;
 Verlaat deze aarde, daar U niets meer kan vermaaken,
 Dan zulke zielen, die in reine godsvrucht blaaken:
 Betreur hen niet, mijn vriend! nog maar een' korte tijd,
 Dan volgen zij U na, van 't leemen pak bevrijd.

Stijg op, in de armen van de zaal'ge Hemellingen,
Stijg op, om 's Makers lof, in eeuwigheid te zingen.

Ik volg uw' snelle vlugt, ô Hemel-vriend! ô ja!

Ik vlieg, dus antwoordt hem de ziel, U rustig na.

Welk een onschatbaar heil zie ik mij thans gegeven!

Tot welk' een' woonsteê wordt mijn' ziel thans opgeheeven!

Gij, ô beminden, welke ik op het aardrijk laat,

Zijt mij gezegend! als uw korte levensdraad

Zal afgeloopen zijn, en ge uit het dal der zonden,

Die woonsteê van verdriet en snerte wordt ontbonden,

Als Gij, ô Leidsman hen verheugd zult tegen treên,

Dan zal ik trachten, vol verrukking uwe schreên

Te volgen: 'k zal voor 't minst het god'lijk welbehagen

Ootmoedig voor den troon, om die genade vraagen:

Op dat ik de ingang zie der zielen uit het stof

Getoogen, in 't genot van 't zalig Hemel-hof.

U, liefste Thirza! zal ik dan daar ook aanschouwen;

Na dat gij lang genoeg, ô dierbaarste uit de vrouwen!

Op 't onmeêdogend graf, mijne asch en koud gebeent'

Betreurd zult hebben, en met heet getraan beweend.

Na

Na dat Ge ons kroost, in deugd aan U gelijk zult maaken,
 Zal ik verheugd den dood uw' leemen hut zien slaaken.
 ô Welk' een' zaligheid! als gij dan onbekneld,
 En van het stof ontlast, in mijne omarming snelt!
 Aldus spreekt Abel, daar zij reeds naar 't zalig leven,
 Op snelle wieken, door de lucht en wolken streeven.
 Terwijl hij, in de vlucht zijn zegenend gelaat
 Nog eenmaal naar beneên, op zijne hutten slaat;
 Ziet hij, daar 't vluchtig oog loopt over veld en dalen,
 Zijn' broeder Kain, in het eenzaam zwervend dwaalen;
 De onzaal'ge wanhoop is geschilderd op 't gezicht.
 Dan heeft hij 't woest gelaat eens hemelwaards gericht;
 Dan houdt hij, boven 't hoofd, zijn' handen saam' geslaagen:
 Dan klopt hij op zijn' borst, in onophoudend klaagen.
 Dan werpt hij weêr, geheel door wanhoop overmand,
 Zich in het duister woud, en wentelt zich in 't zand.
 Den zaal'gen Abel, met zijn's broeders lot bewoogen,
 Rolde uit medogenheid een helder vocht uit de oogen,
 Gelijk aan traanen, bij den zaal'gen onbekend.
 Na dat hij de oogen van dit schoufspel had gewend,

Vermaakt hij zich, in 't zien van duizend vrolijke Eng'len,
Die met de Geesten van deze oorden zich vermeng'len;
En door den dampkring van deze aarde, snel ter vlucht,
Hem vergezellen, tot in 't fijner deel der lucht:

Daar zij van heil'ge liefde ontstoken, de Eng'len-schaaren,
Nog eens omhelzen, voords op roozen-wolken vaaren;
Alwaar het zoet gezang der liefelijke fluit

Zich met hunn' harpen paart en 't streevend stem-geluid.

Dus zong de blijde schar op onnavolgb're toonen:

Hij stijgt omhoog, en gaat zijn vaderland bewoonen!

De nieuwe Hemelling stijgt vrolijk naar om hoog!..

Veel schooner dan de lente in lieflijkheid voor 't oog;

Wanneer die vergezeld van haare aanminnigheden,

Met duizend kleuren, weêr de velden wil bekleeden.

Gij glinst'rend sterren-heir, dat aan den hemel praalt!

Stemt in 't gejuich, waar meê hij thans wordt ingehaald?

Laat vrij een stroom van vreugde op de aarde nedervlieten;

Welke eeuwige eer mag nog uw Speelgenoot genieten!

Dat zij, offchoon vervloekt, nog Hemel-burgers teelt.

Ziet, hoe beneden ons zij in de blijdschap deelt.

De beemde lacht ons toe, met aangenaamer kleuren,
Ziet, hoe de heuvels 't hoofd met luister opwaards beuren.

De nieuwe Hemelling stijgt glorierijk om hoog!
Daar juichende Eng'len reeds met een nieuwsgierig oog,
Aan 's Hemels poorten, naar zijn' blijde komst verlangen,
Om hem met roozen, die nooit dorren, 't hoofd te omvangen;
In welk een' zaal'gen staat ziet hij zich haast gesteld!
Wanneer hij wand'len zal, in 't bloemrijk Hemel-veld:
Daar zich, uit eeuwig groen, de zoetste geuren mengen.
Als hij met de Eng'len schaar, een' lofzang toe zal brengen
Aan Hem, die de oorsprong is van alle zaligheên.

Toen die gewenschte dag op 't vrolijk aardrijk scheen,
Dat deze jonge ziel zijn lighaam kwam bestieren,
Gebeurde 't ons, zijn' komst met lofgezing te vieren.
Wij zagen, en het zien baarde ons de zoetste vreugd,
In zijne kindsheid reeds elke onwaardeerb're deugd,
Vol heerlijkheid en glans, niet minder tierig groeijen,
Dan malsche lelies, die in 't jeugdig jaartij bloeijen.
Wij hebben, steeds hoewel onzichtbaar U bewaakt;
Wij hebben ons gestaåg in uw gedrag vermaakt,

Elk uwer wenschen op 't naukeurigst waargenomen,
En elken traan-drop, die uw' deugd hervoord deed koomen,
Aandachtig opgemerkt, en 't zoet daar van befeft.
Nu is zijn' zaal'ge ziel van 't stoff'lijk deel ontheft;
Vliegt ter omhelzing thans haar tegen, uit uw' transen!
Met hemel-roozen, om zijn glinst'rend hoofd te kranen!
Daar leidt nu 't lighaam als een' dorre lelie neêr;
ô Moederlijke grond! neem vrij deze aarde weêr,
En laat zij, jaar op jaar, in blijde lente dagen,
Uit haare vettigheid, de schoonste bloemen draagen.
Zoo vaak de lieve lente, ô feestelijke dag!
U weder aanvoert, zal ons choor vol, diep ontzag,
Met plechtig lofgezag uw' wederkomst vereeren:
Dien dag! dat de eerste ziel ten hemel weêr mogt keeren!
Dus zong de schaare, en daalde op de aarde vrolijk neêr.
De Moorder Kain zworf, wanhoopig ginds en weêr,
In 't naast gelegen bosch, gevoerd door zijne elenden;
Hij weet niet werwaards hij zich vluchtend' heen zal wenden:
Daar hij, door wroegende angst, zich steeds vervolgen ziet.
Gelijk een wandelaar vergeefsch een' slang ontvliedt,

En vruchtloos worstelt, om zich van haar los te wringen,
 Naardien ze alreede hem, met vastgeflooten kringen,
 Den hals en lenden prangt, door borst en boezem knaagt;
 Tot dat zij eindelijk hem 't gif in 't harte jaagt.
 Ach mogt toch (riep hij uit) door helschen angst gedreeven,
 Mijn' Broeders bloedend lijk niet eind'loos voor mij zweeven!
 Ik vlucht, maar werwaards ik mijn' traage schreden zet,
 Snelt steeds zijn reut'lend bloed mij na, op elken tred.
 Waar vlucht ik heen!.. helaas! mijne ingevallen oogen
 Zien nog de blikken, die hij vol van mededogen,
 Op mij geslaagen hield; dat akelig gezicht
 Doorgriefft mijn' bange ziel!.. wat heb ik uitgericht!
 ô Misdaad! ach! gij doet mij helsche straffen smaaken.
 Hoe zal het nageslacht mijn' gruw'lijk misdrijf wraaken!
 Ik heb den moorder van mijn kroost, voor hunn' geboort',
 Met deze wreede vuist, al te onbedacht vermoord!
 Maar... welk een naar geruisch!.. gelijk aan veege zuchten
 Van een', die zieltoogt? kon ik dezen oord ontvluchten!..
 Ver van dit stroomend bloed, het geen mijn' hand vergoot,
 Ver van dit akelig verblijf der bange dood!

Daar

Daar helfche spookten mij, op elken tred ontmoeten.

Sleept weg!.. ai sleept mij weg, mijn' wankelende voeten,

Met 's broeders bloed bespat! mijne aarselende schreên!

Sleept, sleept mij eilings naar den zwarten afgrond heen?

Dus riep hij uit, gereed door bosch en veld te dwaalen.

Terwijl hij eene wolk ziet voor zich nederdaalen;

Uit welke een gramme stem hem toeroept vol van kracht:

„ Waar is uw Broeder? ” Hoe! wanneer is mij de wacht

Van mijnen broeder (is zijn antwoord) opgedraagen?

Met treedt hij achterwaards, door doodschen schrik verflagen.

Het dond'rend wolk-gevaart' schiet blixemschichten uit,

Die in den omtrek all' de boschen en al 't kruid

Verzengen: de Engel treedt te voorschijn, bij het spreken;

Van 't glinst'rend voorhoofd straalt het straf-bedreigend teken

Van Gods geduchte wraak; een vuur'ge blixemschicht

Vlamt in zijn' rechte-hand, de linker is gericht

Naar den ontroerden, die deez' donder klonk in de ooren:

Sta, beef en luister naar den vloek voor U beschooren!..

Dus spreekt de Majesteit: „ Zeg, wat hebt gij gedaan?

Het bloed uw's broeders schreidt van dezen grond mij aan.

Dat schuld'loos bloed, zoo wreed door uwe vuist vergooten
Roept wraak. Gij zult op de aard', die zich thans heeft ontflooten,
En 't van uw' hand ontvangt, vervloekt zijn voor altijd.
Bewerk vrij haaren schors, met rusteloozen vlijt,
Zij zal voor U gestaag verftooken zijn van vruchten;
Ja gij zult immer door haar' velden angstig vluchten.
De Zondaar stond verbaasd, besturven om den mond;
Hij hield het heilloos hoofd geboogen naar den grond.
Gelijk een aardfchok, als Gods hand is opgeheven,
Den Godverzaker vol ontfteltenis doet beeven,
Terwijl de wanden en gewelven, met het dak,
Van Tempel en Paleis, door een' verwoeden smak,
Ter nederstorten, en in 's afgronds kolken zinken;
Daar jammerkreeten hem alom in de ooren klinken,
En bij deze omkeer die Gods almagt klaar bewijst,
Uit de opgebarften grond een zwarte vuur-damp rijst.
Dus beefde ook Kain, door een' killen schrik bevangen,
Met de oogen naar den grond, en bleek-besturven wangen.
Hij wilde spreekken, maar zijn' tong floeg geen geluid.
In 't einde stamert hij nog deze vloektaal uit:

't Recht-

't Rechtvaardig Wezen kan den moord, door mij bedreeven,
Om zijne grootheid mij onmogelijk vergeeven.

ô Onverbid'lijk God! Gij hebt me in uw en haat,

Van hier vervloekt; waar berg ik mij voor uw gelaat?

Ik zal dan rusteloos, in bosch, en veld, en dalen,

Door 's broeders bloed vervolgd, in 't aak'lig eenzaam dwaalen.

ô Dat mij de eerste, die me ontmoet, den doodsteek gaf!

Die dit bestaan durft, treffe een' zevendubb'le straf.

Dus sprak de donderstem; de wroeging op uw' kaaken,

Met knaagend naberouw zal U ligt kenbaar maaken:

Zoo dat een ieder, die U op het veld ontmoet,

Zal zeggen: „ dit is hij, die zijnes broeders bloed,

Met eigen hand vergoot”. En met verhaafte schreden

Van 't dwaalend voetspoor, gansch ontroerd te rug zal treden.

Dus spreekt de Hemelling den vloek op Kain uit;

En stijgt naar boven, met een donderend geluid,

Dat uit de wolken barst, terwijl ze hem opwaards voeren.

De dolle winden, die het duister bosch beroeren,

Verwekken zulk een naar gehuil door woud en veld,

Gelijk een booswicht, op het moordschavot gestelt,

Door

Door wanhoop huilt, daar hij zijn' doodstraf staat te ontvangen.

De wreede Kain, met de wroeging op de wangen,
 Stond een' geruimen tijd als stom en gansch ontzind.
 Zijn opgereezen hair wierd, door den woesten wind,
 Geslingerd om zijn' kruin; hij floeg vreesachtig de oogen,
 Van onder 't zwarte hair der dikke winkbraauw-boogen
 Om hoog, en vloekte in 't eind deez' dolle lastertaal:
 Waarom verdelgde mij zijn' wraak niet t' eenemaal?
 Op dat geen schaduw meêr van Kain wierd gevonden.
 Waarom heeft Hij mij door zijn' blixems niet verflonden?
 Of waarom floegen niet zijn' donders mij in de aard?
 Doch neen... Hij heeft mij tot een' eeuw'ge straf gespaard!..
 Ik... haat'lijk vloekgedrocht voor al't geschaapen wezen!..
 Een affchrik der Natuur,.. dat voor zich zelf moet vreezen!..
 Ik voel, ai mij! ik voel 't alreê geheel, ik word
 Door wroeging, helschen angst, en wanhoop overstort!..
 Dat haat'lijk drietal van geduchte medgezellen
 Zal mij van God en mensch verdoemden staâg verzellen;
 Ja, tot in eeuwigheid mijn' schreeden gade slaan.
 Hoe wordt mijn' Ziel op nieuw, door wroeging aangedaan!

Vervloekt zijt gij, ô Arm! die zonder aarf'lend beeven,
Den zwaaren moord-knods, tot dien slag, hebt opgeheven.
'k Wensch, dat ge op 't oogenblik en bloed en leven derft;
Gelijk, aan 't groen geboomte, een tak verdort en sterft.
Vervloekt zij 't uur, waar op een Geest ter helle onttoogen,
Mij, door een' ijd'len droom, vervoerd heeft, en bedroogen!
Dat de aarde loeije, met een opgesperden mond,
Zoo dikwijls gij verschijnt, ô haatelijke stond!..
Natuur! waarom vertoont gij niet alom een teken,
Waar in uwe angsten, en afgrijzing duid'lijk spreekten?
Gij immers zijt vervloekt, waar U mijn voet betreedt.
En Gij, ô helsch gedrocht! Gij oorzaak van mijn leed!
Waar zijt gij? dat ik U vervloek! zijt ge in de poelen
Der Hel te rug gekeerd? mogt gij daar eeuwig voelen,
Het geen ik thans gevoel! 'er kan geen' zwaarer pijn,
Door 't Alvermogen ooit voor U te vinden zijn.
Afgrijzelijk gezicht!.. ik zie geheele stroomen
Van zwavel vlammen, uit den zwarten afgrond koomen.
Hoe zegenpraalend lacht het helsch gespuis mij uit!..
Spot vrij, verdoemden!.. in den poel, die U omfluit.

Of kan 'er, in uw hart, nog mededogen rijzen;
 Zoo wilt het, bid ik U, mij, op dit uur bewijzen?
 De Satan zelf leed nooit zo zwaar, als ik deez' dag.
 Toen kroop hij naar een' boom, die neêrgeworpen lag,
 En zette zich vermoeid, en spraakeloos daar neder;
 Doch, op het oogenblik beving de schrik hem weder:
 Wat ruischt daar?.. riep hij uit, wat hoor ik?.. welk' een' klagt!
 Ach! 't is mijn Broeder, dien ik wreede heb omgebracht!
 Zijn stroomend bloed verschijnt gestadig voor mijne oogen!
 Ô Broeder!.. Broeder!.. ach ik bid, heb mededogen?
 Vervolg mij zondaar niet?.. Na deze woorden zat
 Hij weder zonder spraak, door zuchten afgemat.

Godvruchtige Adam gansch ontheven van zijn' zorgen,
 En door den slaap verkwikt, was in den vroegen morgen,
 Met zijne Weêrhelft, uit de laage hut gegaan.
 Met welk' een' schoonen glans, (dus vangt zij vrolijk aan)
 Schiet thans de morgen-zon haar' pas herbooren stralen!
 Zie hoe de velden ginds met gulden nevels praalen.
 Koom, Adam! wand'len wij, door't versch-bevochtigd land
 Van dezen schoonen streek, wat op naar gindsen kant;

Tot

Tot dat U 't veld, en mij de huisfelijke zorgen
Ten arbeid roepen, in deez' wondervollen morgen.
Mijn teer geliefde man! wat is het aardrijk schoon!
Wat spreidt dit voorwerp van den vloek nog glans ten toon!

't Verschilt, in luister, van het zielverrukkend Eden,
Dat wij verlooren, door mijn ruuk'loos overtreedden,
Niet meer, dan Gij, mijn man! in uwen zuiv'ren stant,
In schoon verschilde van den reinsten Afgezant!
Zie eens, mijn Adam! Zie, hoe zich aan alle zijden,
De ontwaakte dieren, bij de komst der zon verblijden;
Hoe elk het bosch, van zijn gezang weërgalmen doet,
Hoe 't huisf'lijk vee, rondom de hutten, 't zonlicht groet!
Hoe deze vrolijk, en met schelle keelen zingen,
Die, door 't bedauwde gras, en nucht're klaver springen.

Ja, antwoordt Adam, ja, Gods tegenwoordigheid,
Wiens milde gunsten maat noch einde kennen, spreidt
Zich voor ons oog ten toon: geen' hoonende euveldaaden,
Noch onze doling van zijn' voorgeschreeven paden,
Noch onze ondankbaarheid heeft zijne gunst, vertraagd.
Wat zeg ik? daar het zelfs den milden God behaagt,

Ons met meer blyken van genade te overstralen,
 Dan onze ziel beeft, en 't spraaklid kan verhaalen.
 Koom' mijn geliefde ! gaan wij naar dat bloemrijk dal,
 Waar Abels tierig vee ter weide gaat ? daar zal
 Misfchien die vroome zoon, dat doel van ons verlangen
 Des grooten Scheppers roem verbreiden, in gezangen.

Hoor , zegt vrouw Eva, wat ik heden heb bedacht ;
 Deez' korf met vijgen en rozijnen wel bevracht
 Zal ik, indien het dus mijn Adam wil gehengen,
 Aan onzen Kain, aan mijn' oudstgebooren brengen :
 Op dat die vruchten hem verkwikken, als hij 't leed
 Van zijnen arbeid, aan een' koele bron vergeet.
 God zegene elken stap, waar door wij uit zijn' zinnen,
 Dien waan verstooren, dat wij hem niet hart'lijk minnen.

Hoe waakzaam is uw zorg, in onzen zwakken staat !
 Was Adams antwoord, dank zij uwen wijzen raad ;
 Gaan wij tot Kain, met deze uitgeleezen vruchten ;
 Dat wij dit wanbegrip eens uit zijn' ziel doen vluchten.
 Och of, bij 't rijzen van zoo schoonen morgenstond,
 Ik, voor de tederheid zijn hart onsloten vond.

Zoo spreekt het Ouder-paar, en ijlt met snelle schreden,
 Naar Kain, hand aan hand; terwijl zij deze reden
 Al gaande wiss'len: ach! wierd in dit gunstig uur,
 Waar op al 't scheepsel, door 't verjongen der natuur,
 Tot blijdschap wordt genood, een trek in hem vernomen
 Naar zuiv're broedermin! dan was ons heil volkoomen.

Terwijl zij, op den weg zich troosten met dien kout,
 Komt moeder Eva 't eerst van achter 't somber woud.
 Wie ligt daar? roept ze, en treedt met overhaaste schreden,
 Verschrikt te rug, wie ligt, met uitgestrekte leden,
 Daar neêr? niet als een mensch die slaapend neder ligt,
 Maar als versmeeten; ach, hij heeft het aangezicht
 In 't gulle zand gekeerd .. ai mij!.. de blonde haïren
 Zijn die van Abel, ... ach! ik voel mijn' angst verzwaaren!
 Mijn Abel! Abel! ai ontwaak, beminde Zoon!
 Ontwaak! .. en wendt naar mij, met tederheid, dat schoon
 En vriendelijk gelaat? wil mij die wezenstrekken,
 Zoo vol van ouderliefde en vrolijkheid ontdekken?..
 Ontwaak uit dezen slaap, die mijn beneepen hart,
 Met zorgelijken angst, en doodschen schrik verwacht?

Intusfchen treden zij 't verflaagen lighaam nader.

ô God! wat zie ik? bloed! dus fchreeuwt de ontftelde Vader,

En treedt met angst te rug, ik zie zijn' gansche borst,

En hair en aangezicht met drabbig bloed bemorst!..

ô Abel! lieve Zoon! roept moeder Eva weder,

En heft zijn' arm om hoog, doch die valt plotslijk neder.

Waar na zij, tot in 't hart ontroert, en doodlijk bleek,

Op Adams bange borst, in zijnen arm bezweek.

Dus zat het Ouder-paar, als Kain vol van wroegen,

Gansch onbewust, waar heen hem zijne beenen droegen,

Door bosch en wouden dwaalde, en op dat oogenblik,

Die plaats genaakte, alwaar zijn vader, door den fchrik

Bevangen zat, en in zijn' arm de ontftelde moeder.

Hij zag hen, bij het lijk van zijn' verflaagen Broeder;

En riep dus overluid, met eene donder-ftem:

Ik heb hem neêr geveld, beeft vrij, ik ben 't, die hem

Vermoorde! ik vloek U beide, uit welke ik wierd geboren.

Ik heb hem neêrgeveld..dus laat zich Kain hooren,

Terwijl hij ijlings weêr naar 't woud zijn' fchreden spoedt.

Gelijk een teder Paar, dat met een rein gemoed,

En

En onbevleete min, op 't vuurigst aangedreeven
Ter neder zit, elkâar omarmt, en schijnt te leeven,
Na dat een blixem hen, door zijnen zwavel-rook,
En vuurdamp heeft verftikt; dus zaten de Ouders ook,
Verbleekt en spraakeloos: de trilling hunner leden
Was 't eenigst levensmerk; in 't eind ontwaakt de reden
Het eerst bij Adam, die zich staam'lend' hooren laat:
Waar ben ik? ach mijn God! mijn God! in welken staat,
Ligt hij daar uitgestrekt!.. ach, ik elendig vader!
Ach! welke ontroerenis en schrik treft mij te gader!
Zijn eigen Broeder heeft, ô gruwel! hem gedood.
Dus riep hij zelf ons toe, vervloekte ons beide, en vlood.
Afgrijzelijk verdriet! hij die zich dorst verkloeken
Zijn' Broeder dood te slaan, en ons, zoo snood dorst vloeken,
Deze is mijn Zoon! ook hij, die daar ligt omgebragt!
Wee mij! wat rampen storte ik op mijn broos geslacht!
ô Abel!.. Abel!.. gij, ô beste mijner looten!..
En gij, mijne Eva! houdt gestaâg uw oog geslooten,
Om 't jammer niet te zien, dat ons zoo grievend drukt?
Of heeft de dood U, in mijn' arm, mij ook ontrukkt?..

Wee

Wee mij, 'k ben dan alleen de elendigste aller menschen!
 Doch neen! heb dank, de dood voldoet reeds aan mijn' wenschen;
 Een' kille huivering rijst door mijn bloed om hoog,
 Tot naar mijn bevend hart.. het licht verflaauwt in 't oog...
 Toef niet, toef niet!.. ô dood!.. tref mij met uwe schichten?
 Ai toef niet... doe mij voor uw' felle pijlen zwichten?..
 ô God! .. mijn beste Zoon!.. dus vangt hij weder aan,
 Daar uit zijn oog, op 't lijk geslaagen, traan bij traan,
 Met dood'lijk zweet gemengd ter aarde neder stroomen.
 Gij ook, zijt uit den slaap des doods dan weêr gekomen,
 Mijne Eva!.. voer hij voort, uw oog ontfluit zich weêr!
 ô Welk een' blik slaat Ge, uit uw' traanen, op mij neêr!..
 Gij dierb're Gezellin der rampen ons beschooren!..

Mijn Adam!.. dus liet ze in een' flauwe stem zich hooren,
 Hoe!.. neen, ik hoor niet meer het donderend geluit.
 De broeder-moorder storte op Ons zijn' vloeken uit!..
 Vloek mij, vloek mij alleen! verdelger van het leven
 Uw's Broeders, ik, och arme!.. ik heb het eerst misdreeven!..
 ô Abel! ô mijn Zoon! mij zoo geliefd, en waard!
 Met zonk ze, uit Adams arm, bij 't bloeiend lijk, op de aard'.

Mijn

Mijn Zoon! vervolgt ze, en strekt, door droefheid neêr geboogen
Zich op het lighaam uit, ô God! hij wendt zijne oogen
Niet eens naar mij! ontwaak!.. ontwaak, ô dierb're Zoon!..
Dan ach! ik roep vergeefs; zie daar dan nu het loon
Der zonde ons toegezegd!.. zie daar dan nu dat sneeven!
En ik!.. ô duld'loos leed!.. ai mij! mijn' beenen beeven!
Ik onbedachte vrouw!.. ik heb het eerst misdaan!
Geliefde wederhelft!.. mijn Adam! elke traan,
Die langs uw' wangen rolt, moet tot verwijt mij strekken!
Ik was het die bestond, U mede in 't kwaad te trekken!
Eisch weenend Vader! eisch van mij dat huw'lijks pand!
En gij ô Kinders! eischt dien broeder van mijn' hand!
Gij ook, ô Moorder van mijn' Abel! tred vrij nader,
Vloek mij, maar ach! verschoon uw' schuldellozen Vader!..
ô Zoon! ik heb het eerst gezondigd, Hemel, ach!..
Uw bloed beschuldigt mij, ten loon van mijn gedrag!
Dus roept zij uit, terwijl haar traanen 't lijk besproeien.
De Vader, uit wiens oog ook zilte droppels vloeijen,
Ziet zijne Weêrhelft aan, en zegt: Gij treft mijn hart,
Met onuitspreekelijk verdriet en bange smert.

'k Bezweer U Eva! bij mijn' liefde, en onze elenden!
 Wil die verwijt-taal op U zelve, bid ik, enden?
 Op U, die ik zoo trouw, zoo tederhartig min!
 Verban toch dit verwijt voor eeuwig uit uw' zin?
 Het snijdt mij door de ziel! ô droef gevolg der zonden!
 Wij hebben beiden dit rechtvaardig ondervonden.
 Dan, God slaat echter nog een medelijdend oog,
 Op onzen jammerstaat, uit 's Hemels sterrenboog;
 Ja, Gij vergunt ons nog, ô groote God en Koning!
 U aan te roepen, en uit deze leemen woning,
 Tot U te vlieden, in het zondig stof gebukt!
 Gij hebt den zondaar niet ten eenemaal verdrukt;
 Wij leven! en offchoon het lighaam weg moog' sterven,
 De ziel zal nimmer haar bestaan en leven derven;
 Haar wacht, indien zij, met benaarstiging der deugd,
 Op aarde leefde, een loon van eindelooze vreugd.
 Wat kan men grooter troost, in zijne elende wachten!
 Dan ach! een broeder! moest die zijnen broeder flachten!
 Ja, schreit vrouw Eva uit: Uw' banden zijn geslaakt,
 De wreede dood heeft U van 't jammer los gemaakt!

En wij! wij dwaalen nog als in het duister heenen!
Is 't onze pligt dan niet, U achter na te weenen?
Helaas! helaas! hoe ligt zijn lijk daar uitgestrekt!..
Hoe is zijn doodsch gelaat met eigen bloed bevlekt!
Ik zal daar op niet meer dien lieven lach aanschouwen!
Zijn mond zal mij niet meer der Eng'len rede ontvouwen!..
Dit stijf geslooten oog stort nu geen' vreugde-traan!
Gelijk het deed, wanneer zijn deugdelijk bestaan
Mijn hart tot waare liefde en blijdschap kon ontvonken!..
In welk' een' jammerpoel zijn wij, helaas! gezonken!
Wat baart uw tafereel bij ons een' doodschen schrik!
Afgrijzelijk gedrocht der zonde! ô Abel!.. ik
Uw Moeder!.. en met een van hem, die U dorst moorden!..
ô Abel!.. Abel!.. hier ontbrak het haar aan woorden;
Zoo dat zij spraakeloos en zonder eenig blijk
Van leven neder zeeg, op 't nat-bekreeten lijk.
Wanneer de Vader door zijn' smerten schier bezweeken,
Het treurig zwijgen brak, en dus begon te spreken:
Ach ik elendig mensch! hoe ben ik, dezen stond,
Verlaaten! ach hoe woest!.. is alles hier in 't rond!..

Natuur deelt met mij in het jammer! woud en velden,
 En berg en bosch, 't schijnt al van mijnen rouw te melden.
 Wee mij! hij is niet meer! hij, die door zijne deugd,
 Mijn leven steeds met troost, en hoop en zoete vreugd
 Verkwikte; ja, zij zijn voor eeuwig mij ontdraagen!
 Die steunfels mijner hoop! die wellust mijner dagen!
 Gij! Abel! lieve Zoon! mijn Abel! gij vermoord!..
 En Gij!.. ('t gebeente beeft mij op dat schrik'lijk woord,)
 Gij, Kain! Gij, helaas! een vliedend ondier te achten!
 Een affchrik der natuur!.. ô God! die onze klagten
 En kwelling weet, vergeef, vergeef zoo we overmand
 Van smerten klaagen, zoo we als wurmen, in het zand,
 Ons went'len, (want wat zijn wij anders voor uwe oogen?)
 Indien wij, zeg ik, in ons nietig onvermogen,
 Ons went'len in het stof, als wurmen op een' steen,
 Door eenen harden voet, ter helft, of meer vertreên?
 Na deze woorden stond hij stom met bleeke wangen,
 Gelijk men, op een graf, met lijk-cijpres omvangen,
 En treurig mos bedekt, een beeld van glans beroofd,
 In 't somber eenzaam ziet. Hij wendt zijn treurig hoofd

Naar

Naar 't akelig toneel, geen' zanggezinde chooren
Van dartel pluimgediert doen zich thans vrolijk hooren.
Een treurig zwijgen heeft 'er plaats, aan allen kant.
Hij bukt naar zijne vrouw, en neemt haar' zwakke hand,
Drukt ze aan zijn' bange borst, met hart'lijk mededogen;
Mijne dierbaare Eva! spreekt hij, tot haar neêr geboogen,
Ontwaak! Geliefde! ontwaak! en houdt dat droef gezicht,
Niet langer op het lijk van uwen Zoon gericht?
Ai wil dat treurig oog tot uwen Adam wenden?
Bezwijk niet onder 't pak der smertelijkste elenden;
Of dooft uw harten-leed ook alle tederheên
En liefde mijwaards? staak, ai staak dat rouw-geween!
En wendt uw aangezicht tot mij, in al dat woelen!
't Is billijk dat wij all' den angst des doods gevoelen;
Als vruchten van den val in Edens milden hof!
Maar dus ontroostbaar ons te went'len in het stof,
Is een' belediging; als of wij 't Opperwezen
En zijn' rechtvaardigheid, voor 't scepsele zoo te vreezen,
Verwijten wilden, dat zijn toorn te hevig brand.
Geef aan de wanhoop niet geheellijk de overhand!

De wankelvolle smert heeft U genoeg bestreden,
 Eer de onuitputb're bron van goedertierenheden
 Onze alle lavenis van troost onwaardig schatt'.
 Zoo draa de vroome man deez' taal gesproken had;
 Wende Eva haar betraand gelaat en schreiende oogen
 Op haaren Adam, dan floeg zij die naar den hoogen,
 En bad: ô goede God! vergeef, ô God, vergeef
 Mij ongelukkig mensch de misdaad, die 'k bedreef?
 Verschoon mij, Adam! ai verschoon mij, mijn Beminden!
 Er is aan mijne smert geen eind nog maat te vinden;
 Doch Gij! gij mint mij nog! .. mij de oorzaak van al't kwaad,
 Van dit vergooten bloed, en booze gruweldaad
 Der snoode broedermoord! ô Adam! wil gehengen,
 Dat ik mijn' traanen met dit dierbaar bloed moog' mengen?
 Gun, dat zij druipen van uw' handen, op dit lijk?
 Dus spreekt zij, neemt zijn' hand ten teder liefde-blijk,
 En drukt die hart'lijk aan haar nat-bekreeten kaaken.

Terwijl zij beiden zucht op bange zuchten slaaken,
 Terwijl 'er traan op traan uit beider oogen vliedt,
 Ziet Vader Adam in het aangenaam verschiet,

Een glansrijk Eng'len-beeld van achter 't groen der boomen,
Door 't kruidrijk klaverveld, allengkens nader koomen;
De bloemen luiken op, waar hij zijn' schreden zet,
En geeven blijken van een' onbezwaarden tred.
'De zegenrijke vrede is uit zijn lachend wezen,
En waare vriendschap uit het lieflijk oog te leezen.
Een hagel-blank gewaad met schitterender glans,
Dan zilv'ren wolken, die des nachts aan 's Hemels trans,
De wisfelbaare maan, op 't luisterrijkst omkleeden,
Hangt met een' losfen zwier hem om de vlugge leden.
Dus treedt hij voord, terwijl de kruiden, in het rond
Verkwikken door den dauw des adems van zijn' mond.
ô Treurige Eva! sprak de dierbeminde Vader,
Staak uwe zuchten; zie, daar koomt een Engel nader;
Hef eens uwe oogen op, en staak dat rouw-geween:
Hoe troostend is zijn oog! hoe vreedzaam zijne schreên!
Ik voel reeds vonken van vertroosting in mij lichten,
Zij doen de nevelen van mijn' benauwdheid zwichten.
Wat ik U bidden mag, rijs op, staak dit getraan,
Laat ons dien Hemelling, blijmoedig tegen gaan?

Nog

Nog nauw' is Eva van verwond'ring opgetoogen,
 Of ziet, de Hemelling staat reeds voor beider oogen.
 Hij zucht, en houdt het oog een' poos op 't lijk gericht,
 Slaat voords op Adam, dan op Eva zijn gezicht.
 De glans der stralen, die van zijne leden schijnen,
 Doet all' de droefheid op hun bleek gelaat verdwijnen.
 Daar hij het minnend paar deez' zoete taal verleent:

Gezegend zijt gij, die hier 't lijk uw's Zoons beweent!
 Zijt mij gezegend! Hij, die 't schepsel wil behoeden,
 Heeft mij verwaardigd, U, in uwe tegenspoeden,
 Te moogen troosten; geen der Eng'len die den troon
 Gestaa'g omringen, heeft ooit uwen braaven Zoon
 Zoo teêr, als ik bemind; ik wierd bij hem gevonden,
 Als geen' bevelen van den Hoogen mij verbonden
 Mijn' post te houden, op de ontelb're Hemel-wacht.
 Zoo dikwijls zijne deugd hem in verrukking bragt,
 En traanen paarde met verheven lofgezangen,
 Welk maatgeluid door 't choor der Englen wierd vervangen,
 Gaf ik de zangstof hem al fluist'rende in den mond.
 Weent niet te sterk; als of die Zoon niet meer bestond,

Gij moet U aan den druk niet troost'loos overgeeven;
Zijn onvergankelijk deel zal zonder einde leeven.
De wreede dood heeft slechts de banden los gemaakt,
En zijne zuiv're ziel uit haaren boei geslaakt;
Nu kan zijn' blanke deugd een' vrijen adem haalen,
Zijn' graage weetlust kent thans eind, noch perk, noch paalen;
In 't choor der Eng'len, voor den troon van zijnen God,
Is thans de zaligheid zijn onwaardeerbaar lot.
Beweent hem; doch Gij moet niet allen troost verdrijven;
Gij zult geen' langen tijd van hem gescheiden blijven;
Haast brengt de dood U uit dit ak'lig traanendal:
En schoon zij zich in veel gedaantens vormen zal;
En dan eens onder die, dan deze tot U koomen,
Nog zal ze als lang verwacht, geliefd zijn bij de vroomen.
Maakt eenen graf-kuil, legt het lighaam daar in neêr;
En geeft aldus dit deel aan zijnen oorsprong weêr.
Dit, zegt hij, is 't bevel van 't heilig Alvermogen;
Waar na hij hen nog eens aanschouwt, met vriend'lijke oogen.
Gelijk het drinken uit een' kristallijnen beek,
Die ruischt en dartelt door een' lommerrijken streek,

Den reiziger verkwikt, wanneer hij, na lang zwerven,
 Bijna van dorst verfmacht, door voedzaam vocht te derven;
 Dus had ook, op dien tijd, het vriendelijk gezicht
 Des Engels, in hunn' ziel, de bange smert verlicht.
 De Vader thans bezielde met edeler gedachten,
 En door des Engels glans geheel versterkt in krachten,
 Sloeg naar 't verdwijnend licht zijn' treurige oogen heen,
 En riep den Afgezant, bij 't weggaan deze reên
 Vol ijver achter na: U, die naar deze velden
 Van God gezonden zijt, om ons zijn' wil te melden,
 U zeeg'nen wij. ô God! wat is uw' goedheid groot!
 Dat Gij ons armen, in uw' gramschap, niet verftoot;
 Maar zelfs een gunstig oog naar onzen druk wilt wenden,
 En uwe dienaars Ons ten troost wilt neder zenden.
 Hoe! daar Gij uit uw' troon dus op Ons neder ziet,
 En uwe gunst bewijst, zou troosteloos verdriet
 En wanhoop van ons hart geheel zich meester maaken!
 Daar onophoudend Ons uw bijzijn wil bewaaken!
 Daar zelfs de kleinste zucht die in den boezem smoort,
 Door de Eng'len, die Ons staâg omringen, wordt gehoord;

Zou

Zou onze bange ziel nog onophoudend zuchten?
Zij, die voor haar bestaan geen sterven heeft te duchten!
Zij, die bij elken stond, vast nadert tot den staat
Van volle zaligheid! zou die een bang gelaat
Vertoonen, wijl de weg van dit kortstondig leven,
Met scherpe door'nen en met distels is omgeeven?
Wij moogen om dien Zoon wel schreien, wijl vooraan
Ons zijne omarming en zijne ouder-liefde ontstaan;
Maar, moest om Kain niet ons oog van traanen vlieten!
ô God! wat zou mijn' ziel een' waare vreugd genieten!
Zoo Gij, die met den mensch nog mededogen voedt,
Den wreeden moorder, om 't vergooten broeder-bloed,
Niet van uw aangezicht geheellijk woudt verstootten?
Hij 's de eerste uit mijne kracht en lenden voord gesprooten,
Hij 's de eerste, die de Vrouw met smert ter wereld bragt!
Dan, Eva, schoon zijn' hand dien broeder heeft geslagt,
Zoudt gij wel twijf'len aan Gods goedertierenheden,
Zoo wij voor Kain nog Hem smeekten in gebeden?
Neen, wij verdienen dan gewis zijn' goedheid niet,
Waar door Hij Ons nog in geen' afgrond nederstiet,

Maar met zijn' heilbelofte, Ons fterkte, in zwakke krachten;
 Wanneer wij, voor genade, een' eeuwig vonnis wachtten.
 Laat Ons niet marren, om 't bevel van 's Hemels troon
 Te volgen; Eva! koom, en draagen wij dien Zoon,
 Door Kains vuist, helaas! beroofd van 't fterf'lijk leven,
 Naar onze hut, om 't ftof aan de Aarde weêr te geeven.
 Wel aan, volbrengen wij dien allerlaaftten pligt!

Mijn' ziel wordt langzaam uit haar' treurftaat opgericht,
 Zegt Eva, lieve Man, ai wat ik U mag fmeeken!
 Vaar voord, in troofttaal tot mijn bang gemoed te fpreeken?
 En fchraag mij, door uw' deugd, die zoo veel krachten heeft?
 Mijn' ted're zwakheid is zoo vast daar aan gekleefd,
 Als buigzaam veil, dat van den olm niet is te fcheuren.
 De vroome man beftaat het lighaam op te beuren,
 Weent onder zijnen last, en draagt dien hutwaards heen,
 De droeve moeder volgt al fnikkende Adams fchreên.

EINDE DES VIERDEN ZANGS.

D E D O O D

V A N

A B E L.

V R F D E Z A N G.

Vrouw Thirza, in den slaap ontrust door nacht-gezichten,
Wierd wakker, eer de dag nog aan begon te lichten;
Waar op zij vluchtig van haar treurig leger trad.
Zoo springt een wand'laar op, die moede en afgemat,
Zich, in een' donk're grot, ter nachtrust had begeeven,
Wanneer hij, door een' droom inwendig aangedreeven,
Verneemt, dat reeds de rots, die zijn verblijf bedekt,
Zich open scheurt, hij vlucht, nog tijdig opgewekt;
Terwijl hij, achter zich 't gewelf hoort nederploffen;
Hij zoekt zijn' reisgenoot door dezen val getroffen,
Onkundig, dat hij reeds in 't puin begraven ligt.
O! riep zij, welk een naar en akelig gezicht!..

Wat vreemde schimmen zijn, terwijl ik lag te droomen,
 In dezen duist'ren nacht, mij voor den geest gekoomen!
 Natuur heeft niets zoo woest, dat daar bij haalen mag!
 Heb dank, heb driewerf dank, beminnelijke dag!
 Gij hebt die gansch en al, van mijn gezicht verschooven.
 ô Schoone bloemen, hier rondom! versierde hoven!
 Mijne aangenaamste zorg! gij, die zoo uitgebreid,
 Uw' liefelijken geur, door dezen oord verspreidt!
 Gij zult mijn rustloos brein op nieuw verkwikking geeven;
 En gij, bewooners van deez' lommerrijke dreeven!
 Wier zoete morgen-zang mijn' geest zoo vaak geviel,
 Herstelt, herstelt de kalmte, in mijn' vermoeide ziel?
 Mijn' zwakke stem zal zich met uwe toonen mengen;
 Ik zal, met al wat leeft, aan God het offer brengen
 Van mijne erkentenis. ô Schepper zoo geliefd!
 Mijn' zwakke ziel van uw' weldaadigheên doorgriefd,
 Kan niet, dan staam'lende, en met onvolmaakte klanken,
 U voor de grootheid van uw' milde gunsten danken.
 Uw' tegenwoordigheid verstrekt ons tot een wacht,
 In 't eenzaam duister van den akeligen nacht.

Thans

Thans wil ik, met Natuur, die nieuwlings schijnt herbooren,
Den roem mijn's Makers aan al 't schefsel laten hooren.
Na dat zij haare ziel, in dankbaarheid en lof
Dus had ontboezemd; treedt zij buiten, naar den hof,
Met bloemen mild beplant van onderscheiden kleuren,
Doch door de winden reeds beroofd van de eerste geuren.
Ach! vaart zij voort, van waar kooft toch die droefenis,
Die, ondanks mijnen wil, gestadig bij mij is?
Wat klemt mij dus het hart? Helaas! ik beef inwendig!
Wat prangt mijn' bange ziel?.. wat maakt mij dus elendig?
'k Zie zwarte wolken, zoo mij dunkt, wier groot gevaart,
De hoogste bergen van deze oorden evenaart.
Ik zie ze in groot getal verrijzen aan de kimmen.
Al 't Schepsel, zelfs Natuur zwijgt bevend' bij haar klimmen,
Als in beduchtheid voor een' bulderende orkaan.
Mijn Abel!.. dierbre man!.. waar zijt gij heen gegaan?
Helaas! ik loop om U te omhelzen, mijn verlangen!
Gelijk men in den nacht door kille vrees bevangen,
In 't eenzaam dwaalt en vliegt door ruicht en struiken heen.
Dus uit zich Thirza, en verdubbelt haare schreên,

Ter-

Terwijl Vrouw Mehala mede uit den stulp getreden,
 Haar in het veld ontmoet, en aanspreekt in deez' reden:
 Mijn' lieve Zuster! zijt op 't vriendelijkst gegroet;
 Hoe komt het, dat ik U zoo vroeg, in 't veld, ontmoet?
 En dat, in zulken staat, met ongeknootte vlechten!
 Gij hebt niet eens gezorgd een bloemtje er in te hechten.

Ik loop, was 't antwoord, mij in de armen werpen van
 Den wellust mijner ziel, mijn' teêrgeliefden man;
 'k Ben in den slaap ontrust, door ongewoone zorgen,
 Die mij nog prangen; want deze overschoone morgen
 Heeft mijne zwaarigheên op geene wijs verligt.

Dan, 't geen de schoonheid der Natuur niet heeft verricht,
 Het geen de Lente-zon uit de oosterkim verreezen
 Niet heeft te weeg gebracht, dit zal 't aanminnig wezen
 Van mijnen Echtgenoot verwekken in 't gemoed.
 En daarom is het, dat ik me in zijne armen spoed.

Gelukkig Gij!.. maar ach! waar zou ik troost verwerven,
 Zoo ik den uwen, en van uwen Man moest derven!
 Zoo ik bij Vader, en bij Moeder dien niet vond!
 In deze taal ontsloot vrouw Mehala haar' mond.

Ja,

Ja, voer zij voort, bij U ontlast ik mij van zorgen,
Waar mede Kain, van den avond tot den morgen,
Mij overlaadt; het schoon, dat zich alom verspreidt,
Verwekt in zijnen geest een' zwarte angstvalligheid:
Men hoort hem daag'lijks van den last des landbouws klaagen;
En, mogt hij maar geen' wrok op Broeder Abel draagen!

Na deze woorden stort het teder zuster-paar
Een' traanenvloed, en kust op 't minnelijkst elkaar.
Waar op vrouw Thirza dus vol rouw begint te spreken:
Hoe vaak, Geliefde! wekt deze onmin gansche beeken
Van traanen bij mijn' man en mij! terwijl de nacht,
In rusteloozen druk, van Ons wordt doorgebracht.
Daar wij met handgewring Ons biddend troonwaards wenden,
Dat God een' held're straal van goedheid neêr wil zenden,
Die dezen zwarten nacht verdrijve uit zijn gemoed,
In 't welk een schaad'lijk kruid gekweekt wordt en gevoed;
Waar door het zaad der deugd weêrhouden wordt in 't groeijen:
Dan zou de zoete rust om onze hutten bloeijen;
't Verdriet zou van 't gelaat des vroomen Vaders vliên,
En hoe zou Moeder dan uit vrolijke oogen zien!

A a

Ach!

Ach! dit is ook de stof van mijn aanhoudend smeeken!
 Dus vangt vrouw Mehala weêr weenende aan te spreken,
 Hoe vaak gebeurt het niet, dat ook de gansche nacht,
 In troosteloos geween, van van mij wordt door gebragt!
 Hoe dikmaals smeek ik, dat hem God in 't hart wil raaken!
 Doch als hem soms mijn' bede en zuchten wakker maaken,
 Ô Hoe verschrikt mij dan zijn' donderende stem!
 En hoe verwijt hij mij dan schamper, dat ik hem
 De korte rust beneem, die, (zegt hij) in dit leven,
 Op deez' vervloekten grond, hem over is gebleeven.
 Dit is 't, waarom ik staåg met traanen in 't gezicht,
 Den Hemel smeek, terwijl ik 't huislijk werk verricht.
 Als dan mijn teder kroost die traanen mild ziet vloeijen,
 Roept ieder staam'lende uit, daar zij mijn' hand besproeijen,
 En vleiend streelen, wat hunn' droeve moeder deert?
 Ach! Zuster! ik verwelk, door druk, die mij verteert,
 Gelijk een' bloem, waar aan, door bladenrijke boomen,
 De frische morgendauw en warmte wordt benomen.
 Dit is mijn daag'lijks lot; maar Thirza! nimmer zag
 Ik hem verwoeder, dan deez' morgen. Eer de dag

Nog aanbrak, was hij reeds uit zijne hut geweeken;
Ook heb ik nimmer zulk een zielverbaazend teken
Van kwellende onrust, op zijn bleek gelaat gezien.
Zijne oogen brandden van verwoedheid, en indien
Gij hadt gehoord, wat vloek hij, onder 't hittig blaaken,
Op 't uur van zijn' geboort' heeft durven uit te braaken!
Gij hadt, met mij, van schrik besturven in 't gelaat.
Dus groet hij menigmaal den schoonen dageraad.
Wel is het waar, en gij kunt zelve dit getuigen,
Dat deze woede soms voor zijne deugd moet buigen;
Wanneer die nevel uit zijn' ziel is weg gevaagd:
Dan stort hij zelfs een' vloed van traanen, en hij vraagt
Vergeving zijner schuld; maar ach! hoe ras verdwijnen
Die vlaagen: dus wordt vaak de zon belet in 't schijnen,
Wanneer, bij wintertijd de dampkring in het rond
Vol wolken hangt, die zich verspreidende, aan den grond
De koesterende warmte en 't licht der zon doen derven.
Doch eindelijk zal eens dit onkruid in hem sterven;
Dus bid ik dagelijks tot God, en mijn gemoed,
Geliefde Thirza! wordt nog met die hoop gevoed.

Terwijl vrouw Mehala zich in deez' taal liet hooren,
 Klonk, door het somber bosch, een galm in Thirzaas ooren;
 Die haar gansch onverwacht van schrik besterven deed:
 Ach, riep zij, Mehala! mijn Zuster!.. welk een kreet!
 Nog nimmer heb ik dus een schepsel hooren klaagen.
 Ach Zuster! hoort gij 't niet, van achter gindsche haagen?
 Dit kermen nadert! ach!.. mijn God!.. ik kan niet meer!..
 Met zeeg ze in de armen van haar' dierb're zuster neêr.

Die bange rouw-kreet was de stem der treurige Oud'ren;
 De vader torschte 't lijk zijn's Abels op de schoud'ren,
 En kwam van achter 't woud met wankelende schreên:
 Naast hem ging Eva, die, in akelig geweên,
 En onuitspreekb're smert, dan eens haar' treurige oogen
 Naar boven floeg, dan had zij die naar 't lijk geboogen,
 Dan dekte zij 't gelaat, met haar bekreeten hair.

Vrouw Thirza dood'lijk bleek, was op het rouw-misbaar,
 Gansch onbeweeglijk in haar' zusters arm gebleeven;
 Die, door dien last, zich ook van krachten voelt begeeven,
 En met haar moedeloos ter neêr zijgt, op den grond.
 Gelijk des zomers, in een' schoonen avondstond,

Drie jonge speelgenoots, die zich op 't hart'lijkst minnen,
(Wanneer zij, hand aan hand met kommerlooze zinnen,
Naar buiten wand'len, in het het goud-geel koren-veld,
En plots een blixemschicht langs haare zijde snelt,)
Met doodschen schrik vervuld ter aarde neder ploffen;
En, na 't ontwaaken, zien, dat een' van haar getroffen
Door 't heete blixemvuur, tot aschen ligt verteerd.
Aldus ontwaaken ook de zusters, overheerd
Van bange smert, en zien het lijk van haaren broeder,
Door Adam in het gras gelegd; naardien de Moeder
Thans de ondersteuning van haar' helper nodig had.
Waar ben ik? ach! nog ligt mijn uitverkooren schat,
Mijn Abel daar!.. ô God!.. waarom moest ik ontwaaken!..
Riep Thirza, haat'lijk licht!.. waarom moest gij genaaken?
Ach Abel!.. Mehala!.. ô ijsfelijk gezicht!..
ô Schrikken!.. ach! ik ben, als door een' blixemschicht
Getroffen! Abel dood!.. ô treurige gedachten!..
Geliefde Thirza! laat... ô laat U door de klagten
Niet overheeren! riep de droeve zuster, ach!..
Ook mij treft dit gezicht gelijk, eên donderslag!..

Gij zinkt weêr neder!.. ach! ontwaak! mijn' Thirza!.. treden
 Wij naar hem toe! hij is niet dood... uw' zachte reden
 En ted're omhelzingen zijn zeker wel in staat,
 Hem uit dien diepen slaap te wekken; hier op gaat
 Het treurig zuster-paar, het lijk al beevend' nader.
 Ach! stamelt Thirza! ach! mijn altijd dierb're Vader!
 Ach moeder Eva! wee! ô wee mij! ach hoe staan
 Zij daar!.. en smelten in een maateloos getraan!
 Welke eene ontroerenis! all' mijne leden beeven!..
 Ach Abel! mijn geluk! mijn troost! mijn al!.. mijn leven!
 Mijn lieve wederhelft! ontwaak toch! ô verdriet!..
 Mijn dierbaare Abel! ach! hoort Gij mijn' klagten niet?
 Met wierp zij zich op 't lijk van haar' beminden neder,
 Om dat te omarmen; dan, op nieuw verschrikt zij weder,
 Gilt, op het zien van 't bloed, dat sepert uit de wond,
 En zijgt, gansch ademloos op den bebloeden grond;
 Gelijk een marmer beeld ontbloomt van denkvermogen.
 Haar' wanhoop tekent zich in de opgespannen oogen.
 De zuster weende, naast haar' zijde, 't aangezicht
 Dan naar den Hemel, dan naar 't dierbaar lijk gericht;

Met

Met bange zuchten en aanhoudend handen-wringen.

De vroomme Vader kon zijn' traanen niet bedwingen,

Hij voelde haare smert, en was op troost bedacht;

Laat, zegt hij, dierbaar kroost! laat mij uw' luide klagt

En jammer stillen! ai wilt niet ontroostbaar weenen?

Ons is een Engel vol van Hemel-glans verscheenen;

Die, daar wij 't dierbaar lijk beschreiden, deze reën

Ons toefprak: Wanhoopt niet, in troosteloos geweën,

Als of die jonge man, U zoo geliefd en teder

Niet meer bestond; geeft thans dit stof aan de aarde weder;

Zijn' ziel is van het pak des lighaams gansch ontlast,

En, zaal'ger, dan een' ziel nog aan dit aardfche vast,

Zich kan begrijpen: ja, na weinige oogenblikken,

Zult gij weêr bij hem zijn, en met hem U verkwikken,

In eenen staat, die thans uw geest niet vatten kan.

Dus, mijne kinders! ai, beweent dien zaal'gen man

Niet onophoudelijk, en met ontroostbaar kermen.

Vrouw Thirza lag nog stom, terwijl haar' zuster de armen

Ten Hemel opheft, en dus uitbarst, in geklag:

Beminde Vader! ai vergun ons 't weenen? ach!

Hoe

Hoe jammervol ligt daar zijn lijk beroofd van 't leven!
 Gij Abel! onze troost! Gij hebt ons dan begeeven!
 Om U te schreijen, tot ons uiterst oogenblik!
 Zij thans al ons vermaak! ja, hier aan offer ik
 Mijn' zoetste bezigheên! dan, Gij!.. Gij smaakt op heden
 Dien staat, om welken Gij zoo dikmaals hebt gebeden;
 In wiens verwachting ik zoo menigwerf een' vloed
 Van zilte traanen stort! Uw treurig afzijn doet,
 In deze woestenij, thans onze traanen stroomen;
 Dit zij ons zoetst vermaak, tot dat wij bij U koomen!
 Waar waart gij, Kain! toen uw broeder stierf? ach hadt
 Gij toen hem tederlijk omhelsd, en om den schat
 Van zijnen zegen op het vriend'lijkst willen vraagen!
 Hoe had hij de armen om uw' sterke leên geslaagen,
 En U gezegend, met den doods-angst op 't gelaat!..
 Ach Kain! welk een troost had dit U, in den staat
 Der onvolmaaktheid en des jammers kunnen geeven!
 Dan, ach!.. wat nieuwe smert doet uwe leden beeven?
 Gij deinst te rug!.. helaas! welk' eene ontroerenis
 Spreidt zich op uw gelaat! mijne Ouders?.. ach waar is?..

Waar

Waar is hij? Vader!.. waar is Kain?... zeg toch! Moeder?..

Waar is mijn Echtgenoot?.. uw Zoon?... mijn oudste Broeder?..

Wie weet, riep Eva gansch ontroerd, in welken oord
De wraak hem volgt! hij heeft... maar Hemel! welk een woord!..
Neen, neen dit denkbeeld doe alleen mijn' boezem treuren!
Zou ik elendige ook, uw' ziel nog meer verscheuren?..

Ja, donder het vrij uit, ô mijne Moeder! ja,
Dat onweer storte gansch op mij! riep Mehala,
Ik voel de stormen reeds in mijnen boezem woeden;
Verschoon mij niet!.. spreek uit, het geen ik kan vermoeden.
Ja Kain!.. Kain!.. heeft... ô schendaad al te groot!..
Ja hij!.. klaagt Eva, hij!.. mijn kroost!.. heeft hem gedood!..
De bange boezemsmert verbood haar meer te spreken.

De Vrouw van Kain door ontroerenis bezweeken,
Bleef lang als spraakeloos, en onbeweeglijk staan;
Haar strak-gespannen oog schoot niet een' enk'len traan,
Men zag het koude zweet van't bleeke voorhoofd stroomen,
Haar' lippen beefden; Hij!.. gilt ze uit, Hij omgekoomen!..
Door Kains vuist gedood!.. mijn man heeft hem vermoord!..
ô Gruw'lijk wanbedrijf!.. in welk' een woesten oord

Vervolgt U thans de wraak ! mischien heeft reeds Gods donder
 Uw gruweldaad gestraft ! Gij zijt mischien van onder
 't Geschapendom verdelgd ! zoo gij nog adem haalt,
 Wat woestenijen hebt gij fins niet doorgedwaald !..
 Dus klaagt vrouw Mehala, en scheurt zich borst en wangen.

Haar' weeklacht wierd door die van Abels Vrouw vervangen.
 Die uitbarst: Broedermoord ! kan 't zijn !.. hoe heeft zijn vuist
 Dat dierbaar hoofd, zoo vol van vriend'lijkheid vergruisd !
 Gewis heeft Abel, met een oog van mededogen,
 Hem aangeblijkt, toen hij zijn' hand hield opgetoogen.
 Vervloekte vuist ! die hem dien doodelijken slag...
 Houd op, riep Mehala, mijn' waarde Zuster ! ach !
 Vervloek mijn' Kain niet ? hij is uw broeder tevens ;
 Laat Ons veel liever tot de Bron-aêr onzes levens
 Vergeving smeeken voor dien Zondaar ? 'k twijfel niet,
 Of dit is ook door hem, dien hij versloeg, geschied.
 Gewis heeft Abel hem gezegend, onder 't sterven,
 Thans bidt hij, dat hij moog' genaê voor hem verwerven.
 Gij dan, vervloek hem niet ; laat liever ons gebed
 Zich, uit het zondig stof, verheffen, en zich met

De reine smeek-beê van uw' zaal'gen Abel mengen?

Waar toe zou de overmaat van harte-leed mij brengen!

Ik heb hem niet gevloekt, sprak Tirze, en storte weêr

Op 't zielloos lighaam van haar' lieven Abel neêr;

Omhelste hem, en bleef zijn' bleek besturven wangen

En doode lippen lang, met haare lippen prangen.

Dan hefte zij dus aan, met afgebrooken taal:

Ach! .. waarom mogt ik U niet voor de laatste maal

Omhelzen, en mijn mond uw' bleeke lippen drukken,

Terwijl Gij stierft! .. waarom mogt dit mij niet gelukken

Nog eens die liefde-taal, uit uwen veegen mond

Te hooren! ô dan had, in dien bedroefden stond,

Uw stervend oog nog eens tot mij zich kunnen wenden!

En, .. ik .. in uwen arm mijn leven moogen enden!

Ach! dat mijn zielloos lijk thans naast het uwe lag! ..

Maar neen, ik leef nog, om aan toomeloos geklag

Het treurig overschot mijn's levens op te draagen!

Al wat tot heden toe mijne oogen kon behaagen,

Zal voords mijn' bange smert vergrooten! lomrig woud!

Dat hem zoo menigmaal hebt aan mijn' zij beschouwd,

'k Zal mij verbeelden, dat ge uit mijnen mond wilt weten:
 Waar is hij toch, die in ons lommer neêrgezeten,
 Met zoo veel tederheid, U plag te omarmen? spreek,
 Verlaat'ne! waar hij is? dus zal mij bron en beek
 Geduurig vraagen, ach! 'k zal, door aanhoudend weenen,
 Mijn' traanen, met uw vocht, om zijn gemis vereenen!
 Voor eeuwig!.. eeuwig!.. is mijn Abel mij ontroofd!..
 Voor eeuwig! zal dat doodsch gelaat, dat bloedig hoofd,
 Die bleeke wangen, en dat oog ontbloot van leven,
 Met slijk en bloed beklad, mij voor het aanzicht zweeven!
 Vliet mijne traanen! vliet, en stroomt op 't lighaam neêr!
 Dat dierbaar lighaam!.. van mijn' Abel!.. dat wel eer
 De deugdelijkste ziel bevatte, en af deed daalen
 Tot mijne omarming! met wat glans en held're stralen
 Vertoonde zich de deugd in deze schoonheid! ach!
 Hoe vriend'lijk uit zijn' mond! met welk' een' ted'ren lach,
 Op zijne wangen!.. van zijn' lippen!.. in zijne oogen!..
 Doch thans is deze ziel haare aardfche hut onttoogen;
 Te rein, te zalig om met zondaars, om met mij
 Hier langer om te gaan!.. Vliet traanen, ja vliet vrij,

En stroomt in ruime maate op 't zielloos lighaam neder!
Vliet vrij zoo lang, tot dat mijn' droeve ziel zich weder
Met zijne ziel vereent, en 't stoflijk deel, in de aard',
Zich met het stoflijk deel van mijnen Abel paart!..

Dus klaagde Thirze, en schreide op 't lijk van haaren Broeder,
En dierb'ren Echtgenoot'; 't gekerm wierd door de moeder,
Met dubb'le smert aanschouwd. Ach Kinders! ving zij aan,
'k Ben over uwen druk, op 't hevigst aangedaan!
Ik voel mijn' smerten, door uw' boezem-smerten wekken,
Terwijl uw' traanen mij tot scherp verwijt verftrekken;
Mij, die de zonde, vloek en dood op de aarde bragt!
Verschoont, ô Kinders! ai verschoont, in uwe klagt,
Een' droeve moeder, die met bange pijn U baarde!
Terwijl zij deze taal met zilte traanen paarde;
Omarmde 't zuster-paar, met ouder-liefde in 't hart,
Vrouw Evaas knien, en smeekte: ai Moeder! om de smert,
Waar meê Ge ons hebt gebaard, verwijder die gedachten!
Vergroot ons jammer niet, door nieuwe jammer-klagten!
Ach Moeder! Gij, die ons als 't leven dierbaar zijt,
Geef onze zuchten toch den naam niet van verwijt!

Ach! hadden wij het in ons al te zwak vermogen,
 Om over onze smert te heerschen! uit onze oogen
 Vlood niet een enk'le traan, geen zucht, noch klaagend woord
 Kwam, wjl het Moeder grieft, uit onzen boezem voord.
 Maar ach! hoe kunnen wij de teêrste liefde dooven!

Gaat niet natuur de kracht der rede ver te boven?

Terwijl de dochters dus met traanen Evaas knien
 Omhelzen, en vol smert haar in het aanzicht zien,

Vat Adam dus het woord, door 's Hemels last gedreeven:

't Is tijd dit lighaam aan zijn' oorsprong weêr te geeven,

Volbrengen wij 't bevel, door God ons meêgedeeld;

De tijd en rede, die de zwaarste droefheid heelt,

Zal haast de diepe wond der smerten, welke ons prangen,

Verzachten, en gelijk zijn aan 't gerekt verlangen

Van een' beminde Bruid, die reikhalst naar den dag,

Dat zij haar' Bruidegom in de armen drukken mag.

Ja geef hem weder; maar, ô vader! wil gehengen,

Dat ik nog eenmaal moog op 't lijk mijn' traanen plengen?

Sprak Thirza, geef hem dan aan moeder de aarde weêr!

Met viel zij uitgestrekt op 't lijk van Abel neêr.

De vroomme Vader delft een' graf kuil, dien de vrouwen
Met brakke traanen op het bleek gelaat aanschouwen.
Terwijl 't onschuldig kroost van Kain, hand aan hand,
Al bevend nadert, door het nat bedauwde land.
Geliefde Jozias! zegt Eliel, wat zuchten!..
Koom, laat ons nader gaan; ô mij! 'k begin te duchten!..
Zie eens, hoe Abel daar ligt uitgestrekt, in 't slijk,
Het hair met bloed beklad, een offerlam gelijk,
Dat reeds gekeeld is, en in 't zand ligt uit te bloeijen.
Zie Thirzaas traanen op zijn' wangen nedervloeijen!
Zegt Jozias, helaas! zijn' staarende oogen zien
Haar niet eens aan! ik beef, ach Broeder! laat ons vlien?
'k Word bang van dit gezicht: Koom, haasten we ons naar moeder.
Na deze woorden loopt hij met zijn' ouder broeder
Naar Mehala, die zij dus vleien, met gefineek,
En vraagen: Moeder lief! wat wij U bidden, spreek,
En zeg ons, kan het zijn, waarom toch weent gij allen?
Waarom ligt Abel daar dus op den grond gevallen,
Gelijk een offerlam? de droeve moeder viel
Haar kinders om den hals, en sprak: zijn' vroomme ziel

Is, door den wreedten dood, van 't stoflijk deel gescheiden,
 En naar die plaats gevoerd, daar de Eng'len Ons verbeiden.
 Zoo zal hij dan niet weêr ontwaaken hier beneên?

Vraagt Eliel, terwijl hij uitbarst in geweën,

Hij!.. die ons zoo veel blijk van liefde deed erlangen!..

Die ons, op zijnen schoot gezeten, zoo veel' zangen,

En vroomer lied'ren leerde! ach! zal die goede man,

Die ons zoo veel van God, het Eng'lendom, en van

De wond'ren der natuur vertelde, niet ontwaaken?

Ach! welk een rouw-misbaar wil Vader Kain maaken!

Wanneer hij uit het veld gekeerd, het ongeval

Van zijnen broeder, hem zoo dierbaar, hooren zal!

Hier op verbergen zij, van Abels dood nu vroeder,

Het weenend aangezicht, in 't kleed van hunne moeder.

Na dat de grafkuil door den vader was bereid,

Zegt hij tot Thirze: ontwaak! het is genoeg geschreid;

't Wordt tijd, dit dierbaar lijk aan de aarde weêr te geeven;

Het is des Hemels wil, hier past geen wederstreeven:

Rijs op dan, Thirza! rijs, mijn dierbaar huw'lijks pand!

Met treedt hij nader toe, en neemt haar bij de hand.

Ze ontsluit, in 't hart gesterkt, verrukt en opgetoogen,
Als uit een' diepen slaap, haar' moê-gekreeten oogen;
Ja Vader! roept zij uit, ô ja, begraaf hem thans!..
Ik heb hem klaar gezien.... In welk' een' hemel-glans
Trad hij te voorschijn!.. 'k mogt dien zaal'gen man aanschouwen!
Mijn' Thirza! ween toch niet! ô tederste uit de vrouwen!
'k Ben zalig, en ook Gij geniet, door uwe deugd,
Wel haast, met mij dien staat van eindelooze vreugd,
Die onze zielen dan voor eeuwig zal vereenen!..
Dus sprak mijn Abel, en is uit mijn oog verdweenen,
Door hemel-vreugd en glans op zijnen gang verzeld.
Terwijl de droeve vrouw deez' blijde tijding meldt;
Leest elk bemoediging en troost op haare wangen.
Begraaf het stoflijk deel van mijn geliefd verlangen,
Begraaf, ô Vader! thans dit dierbaar lighaam vrij:
Dus sprak ze, en zette zich aan haarer moeders zij'.
De ontknoopte vlechten van het drietaal vrouwen strekken
Haar tot een' fluier, om het bleek gelaat te dekken.
Nu wordt, op 't hoog bevel van God, de laatste pligt,
Aan 't nat-bekreeten lijk des vroomen mans verricht.

De zwakke vader windt het dicht in beesten vellen,
 Op dat hij 't dus verzorgd, ter aarde moog' bestellen.
 Nu legt hij 't in den kuil, dien hij met aarde dekt,
 Waar na hij zijne vrouw en kroost tot bidden wekt:
 Koomt, zegt hij, laat Ons, bij dit graf thans nederknielen!
 De ontroerde vrouwen, en ook Kains zoonen vielen,
 Naast haare moeder op den omgedolven grond,
 Hier-op ontsluit de Man met dit gebed zijn' mond:
 ô Schepper der natuur! rechtvaardig Alvermogen!
 Die in de hoogte woont, zie ons hier neêrgebogen
 Voor uwen hemel-troon, bij 't pas-geslooten graf,
 Van hem, die 't eerst zijn stof aan de aarde wedergaf!
 Wij zondaars durven, schoon niet zonder schaamte 't waagen,
 U om verhoring van ons sineek-gebed te vraagen;
 Ai, sla op ons een oog van uw' genade neêr,
 In deez' valei van dood en zonden? Hemel-Heer!
 Uwe milde goedheid niet genoeg van ons te looven
 Gaat al ons wanbedrijf, in grootte ver te boven!
 Wat zijn wij zondaars voor uw heilig aangezicht!
 En echter houdt Gij nog het oog op Ons gericht.

Wij went'len Ons in 't leed, dat we op ons zelven bragten;
En Gij ziet gunstig neêr op onze jammerklagten.
Ja Gij vergunt Ons, U te aanbidden in 't verdriet,
Dat Ons omringt; en Gij verstoet den zondaar niet.
Uw' naam zij eeuwig lof, aanbidd'lijk Opperwezen!
Dat alles hebt gewrocht! Gij wordt niet slechts gepreezen
Van 't lachend lente-groen, en door den Hemel-glans;
Het rommelend geraas des donders aan den trans
Der zwavel-volle lucht, door stormen voord-gedreeven,
De milde regen, sneeuw en hagelbuijen geeven
Getuigen van uw' naam; de blijdschap niet alleen,
Maar ook de droefheid looft U, door een stil gewezen.
Wij hebben hem gezien, dien wreeden telg der zonden,
De afschuwelijke dood heeft Ons in 't eind' gevonden!
Verschrikk'lijk wanbedrijf nooit naar waardij verfoeid!
(Heeft de aarde, die hem droeg niet akelig geloeid!
Heeft niet een' woeste orkaan hem op den grond geslagen!)
Een helsch gedrocht heeft, in zijn' toemelooze vlaagen,
Hem bij de hand geleid!.. die de eerste uit Evaas schoot,
En mannelijke kracht van mijne lenden sproot...

Ach! mijn gebeente beeft!.. die Zoon versloeg zijn' Broeder!
 ô Goedertieren God! genadig Albehoeder!
 Wend toch uw aangezicht niet af, wanneer ik staâg
 U voor dien zondigen om schuld-vergeving vraag!
 Weldadig Opperheer! wil hem niet gansch begeeven,
 Zie op hem neêr, en doe hem voor zijn' misdaad beeven!
 Maak dat hij in het stof zich wentele!.. eene beek
 Van zilte traanen storte!.. U om genade smeek'!..
 En als zijn' misdaad hem het bange hart zal grieven,
 ô Volheid van genaê! mogt het U dan believen,
 vertroosting in zijn' smert te mengen? goede God!
 Verwerp deez' bede niet! ik heb, op uw gebod,
 Een' kuil gedolven; 'k heb met nat-gekreten aarde
 't Verflagen lijk gedekt, voor Ons zoo groot in waarde.
 Aanschouw dan ons gebed, met een genadig oog!
 Het stijgt van 't eerste graf des zondaars naar om hoog:
 Meêdogend Hemel-Heer! ai wil ons gunstig hooren!
 Wij bidden om genaê voor onzen eerst-gebooren;
 Verdelf dien zondaar niet, door uw vergramde magt!
 Verhoor ons, bid ik, als we, in 't duister van de nacht,

Gansch

Gansch slaapeloos tot U, voor hem vergeving smeeken;
Als wij dit doen, terwijl het daglicht aan kooft breeken,
Of bij den ondergang? .. dan .. eeuwig heil en lof
Zij U! dat Ge Abels ziel, uit dit vergang'lijk stof,
In uwe heerlijkheid en vreugd hebt opgenomen;
Thans heeft de wreede dood zijn' eerften prooi bekoomen;
Wij zullen, op ons beurt, hem volgen, tot een straf
Der snoode zonden, in het altijd duister graf,
En de eind'looze eeuwigheid. Gij! die door uw vermogen,
Den Hemel met een wenk hebt uit het Niet getoogen,
Wiens woord de wereld fchiep; zij zullen t' faam vergaan,
Met al wat is; doch Gij zult eindeloos bestaan.
Wij leven in het stof, dit stof zal ons ontzinken;
Maar Gij ô Schepper! zult in eeuw'gen luister blinken!
Gij zult den boet'ling, die om zijne zwakheên fchreit,
Uit dit gebrekkig stof, in eeuw'ge heerlijkheid
Tot U verheffen, om de vrolijke Eng'len-fchaaren,
In vlekkelooze deugd en reinheid te evennaaren!
Dan.. onuitspreekb're troost! dat, na den zondenva!,
Het vrouwenzaad den kop der slang vermorf'len zal!

Dat de Aarde juiche! dat natuur van blijdschap springe!
 Dat onze mond uw' naam ter eer, een' lofzang zinge!
 Zelfs dan, als ramp op ramp om onze hoofden zweeft.
 Schoon 't menschdom van zijn' waarde een deel verlooren heeft;
 Gij hebt hem, na zijn' val, nog niet geheel begeeven:
 Zelfs dan, als uw gericht het gansch heel-al doet beeven,
 Ziet Ge Ons nog gunstig aan, in deze duisternis!
 Hij, die zoo vlekkeloos door U geschapen is,
 Viel af, en daar hij zich door angsten voelde prangen,
 Stond hij al beevende, om den eeuw'gen vloek te ontvangen,
 Van 't eeuwig troon-gericht; want welk een minder lot
 Kon hij verwachten van een' snood-beledigd God?
 Dan ... al 't geschapendom juicht om deez' wonder-reden:
 Hij zal den harden kop der helsche slang vertreeden!
 Gij diep geheim zijt met een' donkerheid omringd,
 Door welke 't helderst oog geen's Serafs heenen dringt!
 Een heilig Rechter, door den zondaar snood beledigd,
 En weêr met Hem verzoend!.. op nieuw met Hem bevredigd!..
 En zouden wij dan nog, met maateloos geweest,
 Ons went'len in het stof, om dat vaak tegenheên

De vreugd vervangen, tot dat eens de dood zal naaken,
En 't onverderflijk deel uit zijne banden slaaken,
Om dat te ontheffen van den vloek, die daar op lag?
Dan treedt de ziel, als uit het duister in den dag;
Die ziel, die van het stof omringd haare eerste waarde
Niet gansch vergat, door wie, op deze zondige aarde,
De Schepper van 't heel-al nog vurig wordt bemind;
Waar toe Gij zelf het hart, met zachte koorden bindt!
ô Eeuw'ge goedheid Gods! ik zie die zaal'ge zielen,
Die aan den wreeden muil des doods ten prooie vielen.
Een talloos nageflacht-zoo zuiver van natuur,
En heerelijk in glans en luister, als het vuur,
Dat de Eng'len, voor den troon ontsteeken op de altaaren;
Zelfs staan zij in den rei dier reine Hemel-schaaren,
En heffen, voor dien troon vol majesteit en glans,
Hunn' lof-gezangen aan, tot 's Hemels hoogsten trans.
ô Zalig voorgevoel! hoe stijgt mijn' ziel naar boven!
Nooit smaakte ik grooter heil; ik wil U staam'lend looven;
Mijn' ziel is gansch verrukt! dan, schoon haar' denkings-kracht
Als die der Eng'len waar', zij had in 't minst geen' magt,
Om

Om uit te spreken, 't geen zij ditmaal heeft genooten.

Hier zweeg de vader, en hield lang zijn' mond geflooten,
 Ook zweeg het gansch gezin, dat in een diep ontzag,
 Met hem, om 't zwijgend graf gekniel'd ter neder lag.
 Natuur stond zelf als van verwond'ring opgetoogen,
 Men zag de minste wolk niet aan de Hemel-boogen.

Nu nadert de avond, die en hitte en onrust vaagt:
 De Moorder, door den angst en wroeging voord-gejaagd,
 Had in zijn zwerven, zich naar 't duister woud begeeven;
 Thans door de knaging van 't geweten afgedreeven,
 Zet hij zich neder, bij het rijzen van de maan,
 En vangt in de avondstilte al donderend' dus aan:

Daar, achter het geberg't begint de maan te klimmen,
 Zij breekt met flauwen glans reeds door de vaale kimmen,
 Spreidt schemering en stilte op al 't geschapen neêr.
 Het ademt alles rust en koelte, heind en veer;
 Den mensch alleen is thans dat zoet genot benomen,
 Een aak'lig klaagen galmt door veld en woud en boomen.
 Die zuchten, dat geweën en jammerend geschreij
 Verscheuren mijne ziel, want zij verwijten mij

Mijn'

Mijn' misdaad! hoort het, en verbleekt aan 's Hemels transen,
ô Maan en sterren! ja omzwachtelt uwe glansen!
Uw' zuster de aarde dronk, op deez' vervloekten dag,
Het eerste menschen-bloed, en ik Elendige! ach!
Ik heb dat broeder-bloed op dezen grond vergooten!..
Uw' invloed zij voordaan niet meer van mij genooten!..
Gij Maan! ontzeg dien aan deez' treurige landsdouw,
Ontzeg dien aan het land, dat ik met moeite bouw.
'k Zal onophoudelijk die wroeging met mij draagen;
Ik heb mijn' broeder, met mijne eigen vuist verflaagen.
ô Zwarte duisternis, omring mij op dit uur!
Verberg mij, bid ik U, voor de oogen der natuur!
Ja, doe mij het gezicht van al 't geschapen derven?
Ik wil, met mijne elende in woeste plaatsen zwerven,
Daar nimmer sterveling het dorrend kruid betrad;
'k Zal tusfchen rotzen, daar een vuil en stinkend nat,
Als traanen sepert, in de diepst-verhoolen hoeken,
Bij 't giftigst ongedierte, een' donk're schuilplaats zoeken.
Daar 't roofgevogelt', door verwarde struiken giert,
Daar 't, met een fchor geluid, van honger krast en tiert,

Daar 't haatelijk gezicht des hemels aan mijne oogen,
 Zelfs bij het helderst licht, voor altoos blijft onttoogen.
 Op dat ik, met geklag en eindeloos verwijt
 Van 't ongerust gemoed, daar mijne dagen slijt.
 En mij, terwijl ik slaap, in de akeligste droomen,
 Mijn's broeders schim en bloed daar voor de zinnen koomen.
 Dus drukt Hij zijne klagte, in 't eenzaam duister uit;
 Waar op zijn grievend leed hem lang de lippen fluit.
 Het nacht-gevogelt' door die klagt van schrik bevangen,
 Loost slechts een dof gemor, in plaats van schelle zangen.
 Straks heft hij weder aan; terwijl hij overheerd
 Van bangen schrik, het oog dan ginds dan herwaards keert:
 Gij heuvels! weent om mij, weent lommerrijke strecken!
 Mijn' jammervolle elende is niet om uit te spreken,
 En mededogen waard: beklaag, beklaag mij vrij,
 Bevallige Natuur, doch niet meer schoon voor mij!
 Beklaag mij, gij die van Gods goedheid kunt gewaagen.
 Ach mogt ik met U, van die goedheid tuig'nis draagen?
 Doch neen, Hij moet voor mij, in deze zand-woestijn,
 Om mijne gruweldaân een eeuwig wreker zijn!

Na weinig zwijgen, vaart hij verder voort met spreken:

Thans voel ik traanen uit mijn' grimmende oogen leeken;
Nu kan ik weenen, dit kon ik te vooren niet:
Vliet vrij in overvloed, ô zilte traanen! vliet,
Gij dierb're tekens! dat de staat van mijne elende
Verzacht is; wanhoop heeft voor droefheid in het ende
De plaats geruimd. Stroom vrij, ô ongeveinsd getraan!
En gij ô aarde neem, ai neem ze gunstig aan,
Die traanen mijner smert! dan, wat gedachten koomen
Er in mij op, terwijl mijn' traanen milder stroomen?..
ô Ja, ik wil, omringd van dezen duist'ren nacht,
Mijn' schreden wenden naar mijn jammervol geslacht.
Ik wil nog eenmaal die mistroostigen gaan vinden,
Hen zegenen... hoe! ik hen zeeg'nen!.. gramme winden!
Gij bliest dien zegen wis van mijne lippen heen.
Elendige ik!.. ik kan hen niet meer zeeg'nen, neen,
Ik kan niet; echter wil ik derwaards mij begeeven,
Ik wil, mijn's ondanks, naar die treur'ge hutten streeven,
Hen zeeg'nen met geweën, en dan... ontbloot van troost,
Voor eeuwig, Mehala! van U, van U, mijn kroost!

Voor eeuwig vlieden, en in 't duister mij verfteeken.

Nu kan de moordenaar geen enkeld woord meer spreken.

Hij wendt zijn' schreden naar de hutten, en besproeit

Den grond met zilt getraan, dat telkens milder vloeit.

Hij gaat langs een preeel, weleer door den vermoorden,

Op 't hangen van een' berg, geplant, en met deez' woorden,

Door hem gezegend: groei, ô jeugdig loof! groei aan,

Maak koele schaduw, door veel' lommerrijke blaân;

Laat hier ons nakroost aan hunn' kinderen doen hooren:

Vrouw Eva baarde, in dit preeel, haar' eerst-gebooren.

Hier heeft ze, als moeder, 't eerst den aangenaamen troost

Der treurige eenzaamheid omhelsd, en 't dierbaar kroost

Den mannelijken naam van Kain doen erlangen,

Wijl, sprak zij, ik een' man heb van den Heer ontvangen.

Terwijl zij 't Jongskens kust, in opgetogenheid,

En, eenen milden vloed van blijde traanen schreit.

De broeder-moorder gaat voorbij, en wendt zijne oogen

Naar de and're zij', hem stroomt, tot in de ziel bewoogen

Het uitgeperste zweet van 't pijnlijk gelaat;

Terwijl hij wagg'lende, en met moeite voorwaards gaat,

Zoo

Zoo heeft een zoon, en treedt met wroegende angsten nader,
Als hij het graf ontmoet van zijnen grijzen Vader,
Dien hij, terwijl de man vermoeid keerde uit het veld,
Een' schotel spijs met gif gemengd had voorgesteld.
De geur en 't ritf'len van gebloemde en groene banden,
Waar meê de lijkbus van dien vader, door de handen
Der vroome zusteren, zoo mild omzwachteld is,
Vervolgen hem, en zijn zijn' ziel tot ergernis.

Nu was hij tot de plaats der woningen gekoomen.
De bleeke maan schein flauw door 't welig groen der boomen.
Een' treur'ge stilte heerschte op 't veld, rondom hem heen,
Hij zag die stilte, wrong zijn' handen, met geweën,
En was lang spraakeloos; een' fidderende finerte
Beving zijn' boezem, en bekleemde 't wroegend harte.
Schoorvoetend bleef hij in het eenzaam duister staan.
Hoe stil rust hier de rouw! dus ving hij zachtkens aan.
Maar wat gemurmel!.. zijn 't geen' afgebroken zuchten?
Wee mij rampzaligen? zijn 't niet de wrange vruchten
Der diepe treurigheid, in 't holste van den nacht,
Uit hunne boezems, om dien broeder voord gebragt!..

Hier staat hij, van de hel vervolgd, Natuur-genooten!
 Hier beeft hij, die uw' ziel met druk heeft overgooten,
 Ik stoorer van uw' rust! Ik adem nog een' lucht,
 Die om mij heen, weêrgalmt van 't pijnigend gezucht!
 Ik snoode zondaar durf nog dezen grond betreeden,
 Die toegewijd is aan der vroomen smeek-gebeden,
 En bange wee-klagt, om mijn' snoode broedermoord!
 Vlied booze zondaar! gij ontheiligt dezen oord.
 Ja ik zal van U vliên, ô treurige landsdouwen!
 Eén oogenblik zal slechts mijn oog U nog aanschouwen;
 Vergunt mij deze beê, dat ik, in luid gesteen,
 Met weinig traanen nog uw' jammerstaat beween',
 En ik deez' handen, die het gruwelstuk bedreeven,
 Nog eenmaal wringe? 'k zal mij dan van hier begeeven,
 Doch eerst U zeeg'nen, ja, dat elk van U, door mij,
 ô Treurig huisgezin! voor af gezegend zij.
 Gij... maar 'k zou door mijn' mond die heil'ge naamen schenden,
 Die dierb're banden, waar mede ik, voor mijne elenden,
 Aan U verknocht was; weest van mij gezegend! ach!
 Dat alle kommer, met het rijzen van den dag,

Uit uwe hutten week, zich met den mijnen paarde!
 Mijn trouw gezelfchap, op deez' gansch onzalige aarde!
 Ach mogt het beeld van hem, die deze boezem-pijn
 Veroorzaakte, eeuwiglijk bij U vergeeten zijn!
 Kondt gij, voor altoos mij uit uw geheugen wischen!
 Verschrikkelijken wensch der wreedste jammernissen!

Toen stond de moorder stil, met beevend hand-gewring,
 Als iemand langzaam, door het veld, voor bij hem ging;
 Een' kille huivering bevong zijn' bange leden;
 Hij wilde vluchten, maar was niet in staat zijn' schreden
 Een' enk'len voetstap voord te zetten, op dien stond:
 Hij zeeg in onmagt neêr, op den begraasden grond.

Al vroeg had Thirza zich van 't eenzaam bed begeeven,
 En, daar haare oogen in een' vloed van traanen dreeven.
 Ging zij, door 't vochtig kruid, naar 't pas-geslooten graf
 Van haaren Abel, in het eenzaam duister af.
 Zij wrong haar' handen t'faarn, en sloeg haar' vochtige oogen
 Dan opwaards naar 't gesternt', dan lag ze eens neêrgeboogen
 Op 't graf, dat zij zoo mild bedauwde met getraan.
 Hier... ligt dan mijn vermaak! (dus ving zij klaagende aan)

Mijn'

Mijn' rust, mijn' vreugde ligt hier onder 't stof verborgen,
 Dat reeds mijn' traanen drinkt, voor 't naad'ren van den morgen!
 Is dan geen' ruste, geen' verkwikking voor 't geslacht
 Des menschen ov'rig, in den jammervollen nacht?
 Vliet mijne traanen! gij alleen kunt mij verkwikken,
 Wanneer ik uren lang, met kermen, weenen, snikken,
 Dit eenzaam graf bewaak!.. wanneer ik al den tijd
 Des akeligen nachts, in bange zuchten slijt.
 't Is waar, mijn Abel! ja! 'k heb U, door wolk en transen,
 In heerlijkheid gezien, omstuwd met hemel-glansen!..
 Maar, heb ik, zwakke vrouw daarom te minder reên,
 Dat ik, om uw gemis, met zilte traanen ween'?
 Gij hebt voor altoos, in dit kommervolle leven,
 Ach Abel! welk een woord! voor altoos mij begeeven!
 Ik heb mijn' krachten gansch verspild, door mijn geschreij,
 'k Heb, naast het dierbaar pand van onze liefde, mij
 Gansch ademloos geweend; dat doel van mijn verlangen
 Lag door een' zoete rust en malsen slaap bevangen:
 Een aangenaame lach straalde op het aangezicht.
 't Kent nog de elende niet! Dat vaderlooze wicht

Heeft

Heeft geen befef van zijn gemis; ik wierp mijn' leden
Vergeefs op 't echte bed; de droeve tegenheden,
En bange zorgen, met de treurige eenzaamheid,
Zijn thans voor altoos, op dat leger uitgespreid,
Daar ik de zoetste rust, de tederste echtvermaaken,
Met mijnen Abel, in zijn' zachten arm, mogt smaaken.
Die vreugde is, in dit dal des jammers dat mij drukt,
En ach! door wien!.. helaas! door Kain mij ontrukkt!
Waar is de Elendeling?.. in welke woeste strecken
Is hij; gefolterd door zijn misdrijf, heen geweeken?..
Gij eeuwig-goede God! verfmaad mijn' smeekbeê niet;
Als uit mijn oog voor hem een' beek van traanen vliet!
Wanneer ik tot uw' troon mijn' zuchten op durf zenden:
Als hij zich biddende, uit het stof, tot U zal wenden,
Wanneer hij neêrgeknield, oprechte boete doet,
ô Volheid van genaê! zijt dan dien broeder goed?..
Dus spreekt ze, een luid gezucht weêrhoudt haar biddend klaagen,
Hoe vaak, (vervolgt ze, met het oog om hoog geslaagen)
Hoe vaak mogt gij, ô maan! als ons uw glans bescheen,
Een stil getuige zijn van onze tederheên!

Wanneer wij arm aan arm, bij uwe schemeringen,
 In de avond-stilte door bedauwde velden gingen.
 Wanneer zijn' lieve mond mij van de reine deugd
 Het klaarst bericht gaf. Ach! hier ligt nu all' mijn' vreugd!
 Uw scheem'ring zal vooraan zijn duister graf omvangen!
 Hier ligt mijn zoetste troost het minnelijkst verlangen,
 Der treurige Ouders, in des aardrijks zwarten schoot!
 Hier rust hun vroome Zoon, mijn dierbaare Echtgenoot!..

Nu zwijgt zij lang, terwijl haare opgekropte traanen
 Zich door het dwaalend oog een ruimer uitkomst baanen.
 Hoe helder glinstert ginds, dat licht! dus vaart zij voord,
 'k Voel mij tot heiliger gedachten aangespoord;
 Ja, 'k zie van gindsche hut verheven stralen lichten,
 Die voor den glans der maan, wanneer zij rijst, niet zwichten.
 Zij glinst'ren van die hut, waar in mijn Abel! mij
 Bij 't scheem'rend avond-rood omarmde, met geveij.
 En, bij 't omhelzen mij dus toefprak: Welk een zegen
 Is in 't betrachten van de reine deugd gelegen!
 Hoe zalig is het, Hem te minnen, door wiens magt
 All' deze schoonheên der natuur zijn voordgebracht!

Hoe

Hoe zalig is 't, wanneer wij ons zoo vroom gedraagen,
Dat onze daaden aan het Eng'lendom behaagen!
Wat wellust haalt 'er bij het aangenaam genot
Der tegenwoordigheid van een volzalig God!
Die door zijn' schepfels ons tot zich den weg wil baanen!
Wat bij 't gevoel der deugd, die bron van zoete traanen!
De dood heeft niets geduchts voor hem, die dus den tijd
Zijn's korten levens in een' zuiv're godsvrucht slijt.
Wat magt hij ook bezitt', het is genoeg, wij weeten,
En 't is een voorrecht voor het verstand niet af te meeten,
Dat hij de vlugge ziel, van 't stoflijk lijf ontbindt,
Op dat zij opwaards zweeve, en eenen ingang vind'
In de eeuw'ge zaligheid. Mijn Thirza! was uw' reden,
Terwijl ge ô Abel! met de zoetste aanminnigheden,
Mij aan uw' boezem drukte, indien ik voor U sterf,
Indien ik eer dan Gij de zaligheid verwerf;
Wil dan, om mijn gemis niet lang teêrhartig klaagen?
Want wat toch Lieve! zijn deez' afgemeeten dagen
Te vergelijken bij eene eind'looze eeuwigheid!
Daar 't onbeperkt genot van vreugde Ons is bereid.

Aanminnige Echtgenoot! dus antwoordt ik U weder,
 Terwijl mijn zwakker arm U minnelijk en teder
 Omhelst, en vuuriglijk aan mijnen boezem drukt,
 Doe Gij ook dus, wanneer ik eerst word weggerukt?
 Dit is toch zeker, dat we elkaër, mijn Welbeminden!
 Aan de and're zijde van dit treur-dal wedervinden.
 Bezwijk dan niet, mijn' ziel! in maateloos getraan,
 Beur U, door troost-taal op! denk aan het eël bestaan
 Van uwe onsterf'lijkheid, zie over all' uw' smerten,
 Op uwe zaligheid, die alle ramp kan tarten!..
 Dien eeuw'gen heilstaat! voor wiens naderend gezicht
 De duifternis des doods, gelijk een' schaduw zwicht.
 Indien die wreedaart ziel en lighaam kon verderven,
 Bij wien zou ik dan troost, in mijnen druk, verwerven?
 Ik zou wanhoopig, op uw graf, in rouw-geween
 Vermelten, biddende om vernietiging; maar neen,
 Zij is onsterfelijk, en zal niet wuft van zinnen,
 Door angst en bange smert zich laten overwinnen.
 Gij Eng'len-stoet! die steeds, op vlugge wieken mij
 Verzelt, en mij bewaakt: zij is zoo wel als Gij

Onsterfelijk, en zal niet hoopeloos bezwijken.
En echter vlieten nog die onweêrstaanb're blijken
Van mijne droefheid! vliet mijn' traanen! vliet en zijt
Aan 't stof'lijk overschot mijn's Abels toegewijd!
Zijn' ziel heeft eer dan ik dit nietig stof begeeven,
Om eeuwig in 't genot der zaligheid te leeven.
'k Zal, op uw graf... maar hoe... ik voel een' sterker vloed
Van traanen stroomen!.. Gij, mijn' bange ziel! houd moed,
En deins niet achter uit, in hoopeloozen kommer,
'k Zal met geboomte uw graf beplanten, in wiens lommer
Ik zilte traanen met uw' asfchen mengen zal.
'k Wil ook mijn' roukreet aan dit omgelegen dal
Doen hooren, en voordaan, met mijn' bespiegelingen,
Tot in de zaligheid des reinen hemels dringen.
Zoo sprak ze, en had zich van het graf reeds opgericht.
Nu vind zich mijne ziel van 't drukkend pak verlicht;
Dan ach! zijn broeder sloeg hem dood!.. dus klaagt zij weder,
ô God! zoo smeekt ze, en werpt zich op haar' kniën neder.
Verhoor mijn bidden? schenk dien zondaar nog genaê?
Vergeef!. Vergeef!. ik zal voor hem, U vroeg en spaê

Hier om verzoeken, als de sterren helder schijnen,
Ook dan, wanneer zij voor den glans der zon verdwijnen.

Terwijl dus Thirza bad, stond Kain, door verdriet
En wanhoop overstelpt, in 't woud te beeven. Vlied,
Dus sprak hij tot zich zelf, vlied monster! uit deez' strecken!
Maar, waarom kan ik mij niet ver van hier versteeken?..
ô Helfche spooken! wat weêrhoudt gij mijne schreên?
Laat mij ô woest gespuis! dit veld niet meêr betreên?
Dan, ik Elendeling kan van deez' plaats niet vluchten!
Ik word gestuit; gewis om haare boezem-zuchten
Te hooren, neen, ik kan niet vliên, maar zacht.. zij loost
Geen' bange zuchten meer: ô deugd! wat blijden troost
Heb ik, door uw gemis, voor eeuwig thans verlooren!
Ach! welk' elenden-staat is eeuwig mij beschooren!
Ik ondervind alrede, in welk' een' jammerpoel
Ik thans gedompeld lig!.. ô zwarte hel! ik voel,
In dezen boezem, reeds de ondraaglijkste smerten,
Die zelfs de pijnen van den diepsten afgrond tarten!..
Mijn leed vertoont zich thans aan 't afgepijnd gelaat,
In zulk een' zwarten en afgrijzeliiken staat,

Als aan den ingang van de Hel de diepste spleeten!
Ik voel de sterkste kracht der knaging van 't geweten!...
En Gij, kan 't moog'lijk zijn! Gij bidt voor mij nog!.. ach!
Staak vroomer Thirza! staak, dit al te stout gedrag!
God kan zulk een gebed onmogelijk verhooren;
Hij is rechtvaardig, en ik gaa gewis verlooren!..
Dan, zij verlaat het graf van haaren Echtgenoot,
Door mijne wreede vuist, onmenschelijk gedood!..
Zou ik Elendeling met waggelende schreden,
Ook in haar voetspoor, op dit pad, nog durven treden?
Zou ik het waagen, om met hoopeloos geweest
Van onuitspreekb're smert, dit stof te sproeijen?.. neen,
Ontmenschte! wijk te rug; wijl deze stille velden,
Daar zijn gebeente rust, van uwe wreedheid melden.
Dus sprak hij, vlood met angst, doch bleef weêr eilings staan,
En wrong zijn' handen t'saam, die droopen van 't getraan.
Ach! riep hij, neen, ik kan, ik kan onmog'lijk vluchten!
Hoe kon ik, Mehala! hoe U, ô ted're vruchten
Mijn's echts verlaten! eer ik voor U, op den grond,
Mijn' klagt had uitgestort, door hart en oog en mond!..

Voor

Voor U, mijn' Mehala! wier lieflijk-schitt'rende oogen
 Mischien in zilt getraan, uit hart'lijk mededogen
 Versmelten, die veellicht met uwe zegenbeê
 Mij naweent!.. maar durf ik, tot een oneindig wee
 Van God veroordeeld, nu nog wenschen om uw' zegen!..
 Haat mij veel eer, en vloek mij na, op all' mijn' wegen.
 Mijn' gruweldaad verdient dit alles; vloek mij vrij,
 Dan wil ik overlaân met aller vloeken, mij
 Van U verwijd'ren, maar... ô ramp! ô helsche smerte!
 Ik kan niet vluchten! neen; ô wellust van mijn harte!
 ô Minnenswaardig kroost! nu gaa ik echter heen,
 Op dat ik mijne elende, in 't stof, voor U beween;
 En dan, dan wil ik mij naar elders heen begeeven.

De bange moorder, door zijn wroeging steeds gedreeven,
 Verwijdert zich van 't graf, en treedt nu hutwaards aan.
 Doch blijft, uit vrees, bijkans bij elken voetstap staan.
 Nu is hij voor de hut, daar hij, met traage schreden,
 Schoorvoetende aarselt, eer hij nog durft binnen treden.
 Hij waagt het eindelijk, en stapt bij zijn gezin,
 In 't holste van den nacht, ter laage stulp-deure in.

Daar

Daar zat vrouw Mehala, bij 't maanlicht, neêrgeboogen,
Zelf bleeker dan de maan met wolken overtoogen.
Zij weende op 't eenzaam bed, en haar onschuldig kroost
Schreide om haar heen, ontbloot van vaders hulp en troost.
Zij ziet haar' man, en zinkt, met luide jammerklagten,
Op 't leger neêr; haar kroost omhelst, met zwakke krachten,
Des vaders kniën, en roept: ai lieve vader! beur,
Beur onze moeder op, en troost haar droef getreur?
Ach! welk een jammer heeft bij Ons de wijk genomen!
Wat hebt ge uw' weêrkomst lang gerekt!.. zijt welgekomen!
Dus stamelt elk en hangt den bangen Vader aan,
Die nauwlijks staande blijft, terwijl een zilt getraan
Hem uit zijne oogen barst, en afftroomt langs de wangen;
Hij kon niet spreken, dus had hem de smert bevangen;
Hij zeeg, in 't zandig stof, aan haare voeten heen.
De kinders schreiden met een overluid geweën.
Zij ziet hoe haaren man zich wentelt aan haar' voeten,
En 't stof bevochtigt, om zijn wanbedrijf te boeten.
ô Kain! Kain! gilt zij uit, terwijl zij 't hair
Zich uit den schedel rukt met vrouwelijk misbaar.

Ach waarde Mehala! weleer mijn troost en leven!
 Roept Kain staam'rende uit, ai wil het mij vergeeven?
 Vloek mij rampzaal'gen niet, maar, kan het zijn, gedoog,
 Dat ik, in 't stof voor U nog eens mij went'len moog!
 Laat mijne bange ziel dien flauwen troost niet derven?
 Misschien den laatsten, dien ik immer zal verwerven.
 Ach vloek mij niet? wanneer ik op den kouden grond,
 Voor uwe voeten kruip; ik wil, na dezen stond,
 Van God verdoemd, en van 't geweten zoo te duchten,
 Door onuitspreekb're smert gefolterd, ijlings vluchten.
 Vloek mij elendigen, mag ik U bidden, niet?
 Ach Kain, Kain! riep zij uit, door zielsverdriet
 Geheel vermeesterd, en vol treurige gedachten:
 Ach Kain! waarom moest Gij uwen broeder slachten?
 Elendige Echtgenoot! wat hebt Gij toch verricht?
 De moorder wendt tot haar zijn afgepijnd gezicht,
 Terwijl all' de angsten op 't gelaat te voorschijn koomen;
 Hij zegt: vervloekt is 't uur, waar in de helsche droomen
 Mijn' ziel vermeesterden! ik dacht het treurig zaad
 Van onzen echt uit een' voorspelden jammerstaat

Te redden ; hierom heb ik , in de guure vlaagen
Van mijne dolle drift , dien vroomen dood geslaagen !..
Dien besten broeder ! ach vervloekt zij 't oogenblik !
Nu zal deez' gruweldaad mij eindeloos met schrik ,
En helsche pijniging vervolgen en verscheuren !..
Vergeet mij , Mehala ! wil mij niet meer betreuren ?
Vergeet uw' Echtgenoot ! alleenlijk , vloek mij niet.
Nu gaa ik vluchten , en , in eindeloos verdriet ,
Van Hem , die leeft vervloekt , U en mijn kroost ontwijken.
De kinders toonden , door geweent , de teêrste blijken
Van hunne droefheid , met gestadig hand-gewring.
Vrouw Mehala , die aan haar's Kains schouders hing ,
Zeeg aan zijn' zijde neer , en ving dus aan te spreken :
Ontvang , mijn Wederhelft ! deez' traanen , tot een teken
Van medelijden : Gij wilt vluchten , Kain ! maar
Hoe kon ik eenzaam , in deez' velden wonen , daar
Gij in een' woesten oord , ver van mij af zoudt klaagen !..
Neen Kain ! .. neen , ik zal dat vluchten met U waagen ;
Zoudt Gij , in eenzaamheid , ontbloot van hulp en troost ,
Van uwe Mehala , en tederhartig kroost

Verlaaten zijn!.. hoe zou dit mijne rust verstooren!
 Door elken banger klank, die, in dit veld, mijne ooren
 Vervulde, wierd gewis een schrik mij aangejaagd.

Misfchien is hij het, zou ik zeggen, moog'lijk klaagt
 Hij hulpeloos, door schrik en angst des doods bevangen.

Dus sprak zij. Kain zag, met bleek-besturven wangen,
 Haar aan, en riep: kan 't zijn! zijt Gij het Mehala!
 Wat hoor ik! is 't geen droom, zijt Gij het zelve? ja.
 ô Dierb're woorden! 'k heb thans ruimen troost genooten;
 Naardien Gij mij niet vloekt, nog van U heen wilt stooten.
 ô Deugdenrijke vrouw! Gij zoudt dus meê de straf
 Der misdaad draagen!.. neen, neen wendt U van mij af.
 Blijf bij de vroomen; hier woont nog des Hemels zegen.
 Neen Mehala! Gij moet den moorder op zijn' wegen
 Niet volgen; Gij moet niet met hem rampzalig zijn!
 Vergeet een' zondaar, die gestaâg door boezem-pijn
 En helfchen angst, zich op zijn pad verzeld zal vinden.
 Vergeet, maar vloek hem niet. Neen Kain! mijn Beminden!
 'k Wil met U vluchten naar de donkerste eenzaamheid,
 'k Volg met ons teder zaad waar Gij me ook heenen leidt.

Ik wil, naast uwe zijde, aanhoudend met U klaagen,
'k Wil met U 't strengste lot van uwe elenden draagen.
Misfchien wordt U hier door verlichting aangebragt;
Uw' zuchten zullen zich met mijne jammerklagt,
Uw' traanen van berouw zich met de mijne paaren;
Mijn' smeek-beê zal met die van U ten Hemel vaaren.
En ons gehoorzaam kroost zal, knielende om Ons heen,
Zijn' zwakke stamel-taal met onze smeek-gebeên
Vermengen. God zal uw berouw niet gansch versmaaden;
'k Wil met U vluchten, en mij in mijn' traanen baaden.
Ik wil zoo lang met U den Hemel smeeken, tot
Dat eindelijk de wraak van een' vergramden God
Verzacht zal zijn, en Hij een' straal van troost zal zenden;
God immers wil zich tot den waaren Boet'ling wenden.

ô Gij, riep Kain, hoe zal ik U noemen?.. Gij!
Die als een Engel uit den hoogen Hemel mij
Gegeeven zijt! wat troost stort Ge in mijn' duist're zinnen!..
Nu voel ik Mehala! hoe teêr gij mij wilt minnen!
Thans waag ik 't, waarde vrouw! ô God! welk een geluk!..
Thans durf ik 't waagen, dat ik U in de armen druk.

Doch deze omhelzing, all' deez' zilte traanen-beeken
 Zijn niet vermoogende, om mijn' hartstocht uit te spreekē.
 Hij drukt haar aan zijn' borst, met ongeveinsd berouw,
 En vol gevoel; dan eens verlaat hij zijne vrouw,
 En kust met hart'lijkheid zijn' kinderen, dan weder
 Omarmt hij Mehala zoo liefderijk als teder.

Nu neemt de kloeke vrouw het jongste huw'lijks-pand
 Op haaren linker-arm, geeft Kain de and're hand;
 Terwijl een ouder zoon ter rechter 's vaders schreden,
 Met korter stappen volgt, en Eliel 't geleden
 Verdriet, met Jozias vergeeten, voor hen heen,
 Vol kinderlijke vreugd, den groenen grond betreên.
 Nog eens zag Mehala, tot in het hart bewoogen,
 Naar Adams woning om, en sprak met schreijende oogen:
 Wees mij gezegend, ô Gij dierbaar huisgezin!
 Na weinig dagen, keer ik weder bij U in;
 Van daar wij onzen stulp ter woning zullen bouwen.
 In 't kort koom ik, van daar uw lief gelaat aanschouwen,
 Om zegen bidden voor mijn' man, in zijnen nood,
 Voor mij, en voor 't geslacht geteeld uit onzen schoot.

Nu

Nu staat zij stil, terwijl op nieuws twee traanen-beeken
Als versche bronnen, uit haar' treurige oogen breeken.
Waar op een zachte geur, met zoete waasfeming,
Gelijk een' lente-lucht, hen onverwacht omving.
Gaa, Ed'le Vrouw! (dus liet een' zuiv're Stem zich hooren)
Gaa, Mehala! deez' daad kan 't Eng'lendom bekooren.
Ik zal uw' Moeder, in een' droom, uw' kloeken moed
Verhaalen, hoe Ge uw' man verzelt, die boete doet;
Hoe Gij den Rechter voor hem aanroept om genade.
Aldus ging Kain, met zijn teder krooft en Gade,
Bij 't kwijnend maanlicht, naar een' afgelegten oord,
Waar nooit voorheen de stem een's sterv'lings was gehoord.